

Ketabton.com

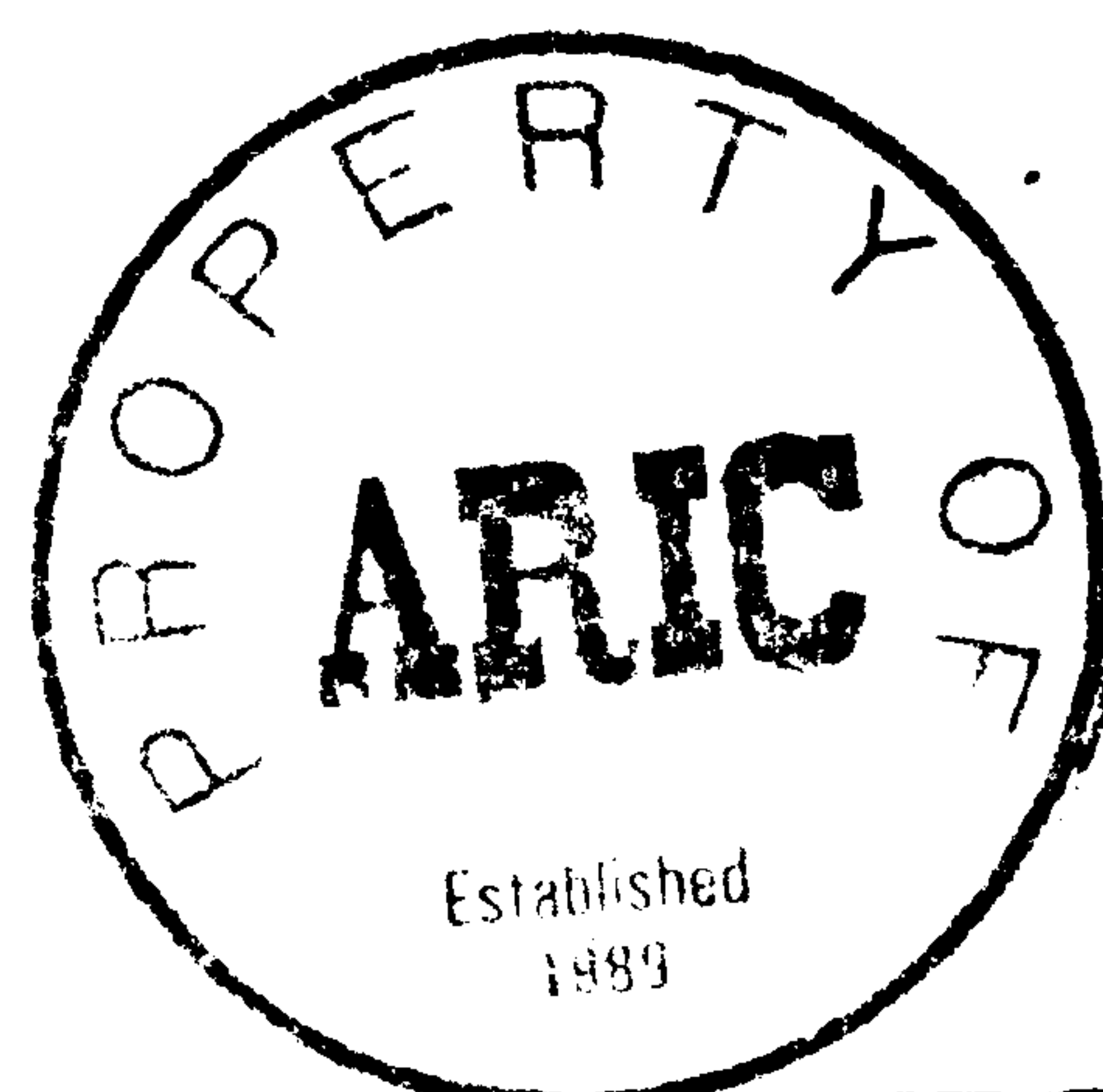
ورانگه

يوه ورانگه په لاس ورشي
آدم ولاړشي قدم وراندي
بيا پېر په خای ولاړوي
او تيرې وي لاندي باندې

کوه رحمن کوهر

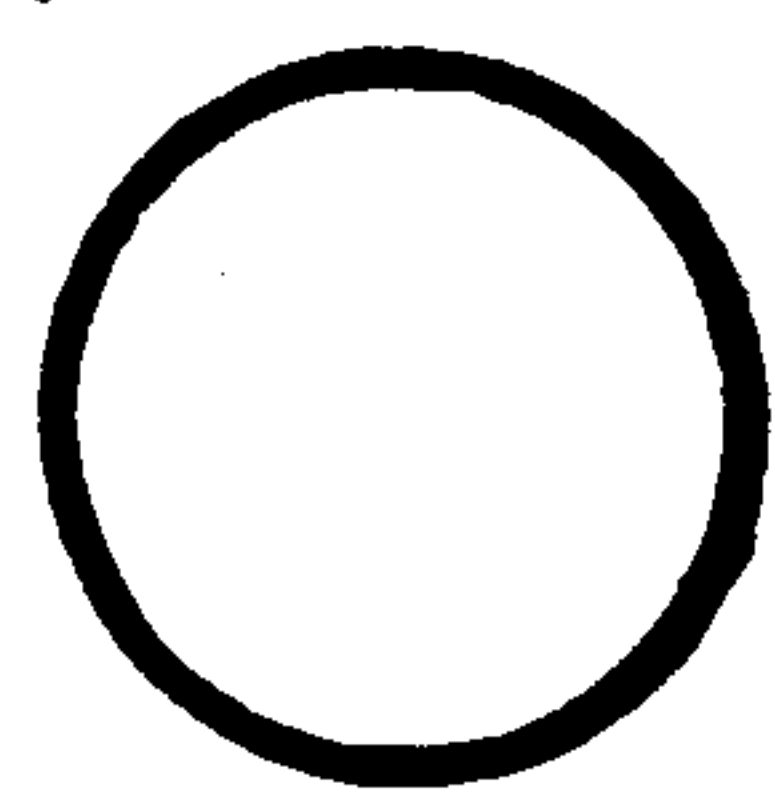
مجموعہ

دکتاب نوم : ورننگہ
ویناوال : کوہرچمن کوہر
دچاپ کال : ۱۹۸۹
خطاط : نورالدین هنریاں

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

په ویکار
د هغه ټولنمریالو
چې د بنیادمودختونوځنی
تېځندی د پښوځولانی او د -
لاسو نوولچکونه پرې کوی اودا
سرنګ آدمزاد خپل قجیرقامت
ته ورچکوی او ژوند نور
غرځانګن کوی.

څوگ يې ولې خپل قسمت کړي
 کومه ورځ چې نورېدې شي
 ځان په پنځه ولې لیکه کړي^(۲)
 چې په شتو کې اودرېدې شي
 څه په سر آسمانوي يې
 که آسمان ځمکه کېدې شي
 په مټ څه لره سر په ده
 چې په مټ نر غونډې شي
 په خرڅه کې دې ولې سود شي^(۴)
 چې په خېز نېستريدې شي
 د پړوتل ته ولې پلې^(۷)
 له بريالو چې ملېدې شي^(۸)
 د باز اړه نر دې نه نر ده
 که نه يې چټي بازېدې شي
 لیت او لارچې د مېړه وي
 فطرت ټول ولجه کېدې شي

۱-نورېدل = بدلېدل، ۲- لیکه = حساب، ۳- خرڅه = یو بوټی، ۴- سود = مطمئن
 ۵- پړه = ماتې خوړل، ۶- تل = ډله- جمعیت، ۷- پلټل = یوځای کېدل، ۸- ملټل = مل کېدل

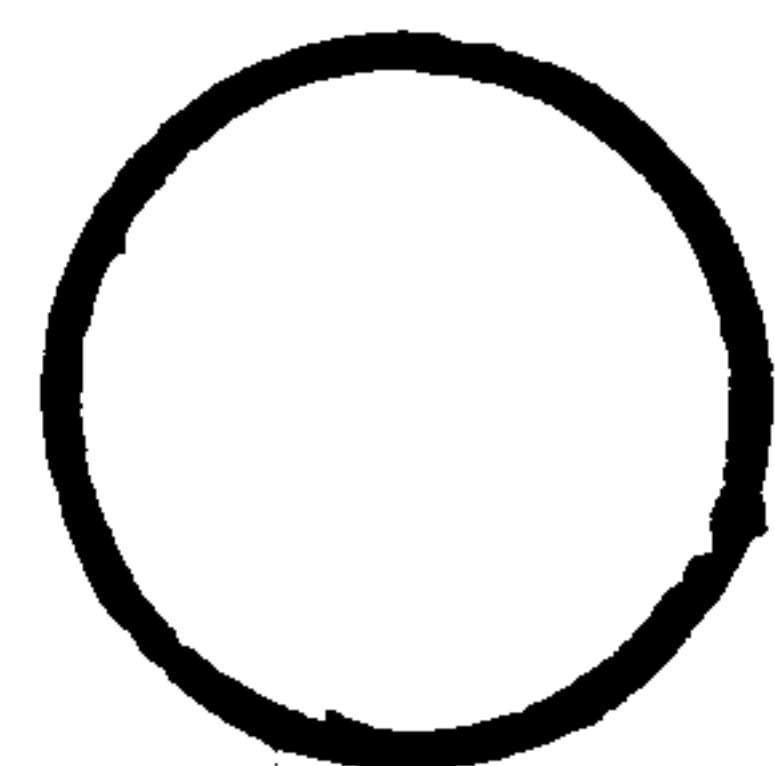
که سواره لوی فرعونان دي
که کلیم شي ڪونه ٻدي شي
دبری لاري بند نه دي
که له سرخوڪ تپريدي شي

لوی ڪتاب دمير ٻنڪارا نو
گدپه وينه ڪي دڄان ڪا
بيادختو ڪو ڪوشتان ٻول
الوتونڪي باتوران ڪا

دکليم دودونه خيل ڪا
راڻسڪوره زورجهان ڪا
پرپاسلي اونتي^۱
دوران قهرمانان ڪا

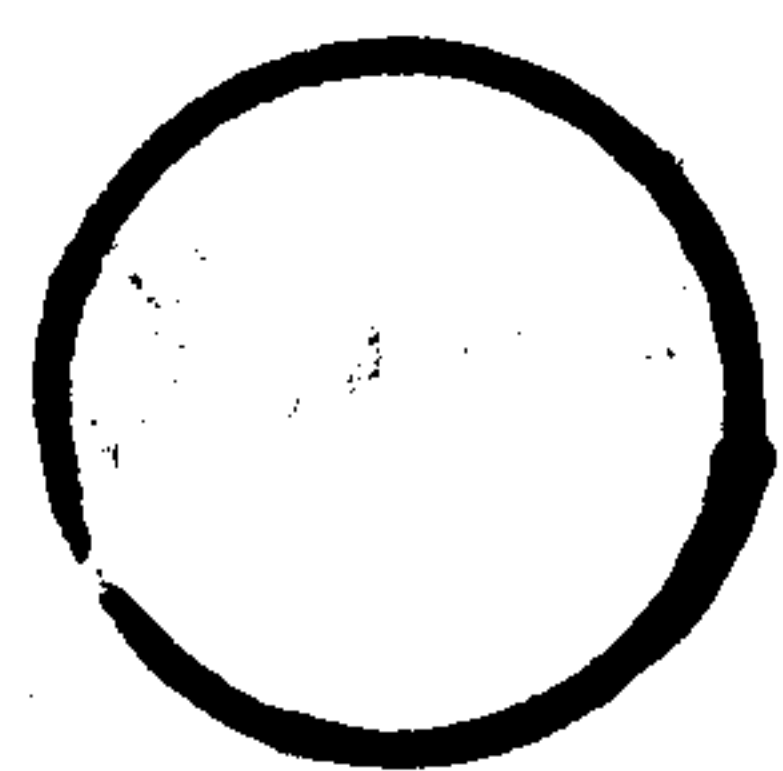
هنه شوڪ چي مپرو خيل دي
تئينگ په ننگ اوپه خيل ڇڏي^۲
دزمرو مارڻي پي ژوند دي
چي دشنوزمرو دسپل دي

۱-نتلي = ناتارشوي، ۲-خيل = هوڊ، ۳-ماري = ٻنڪار.

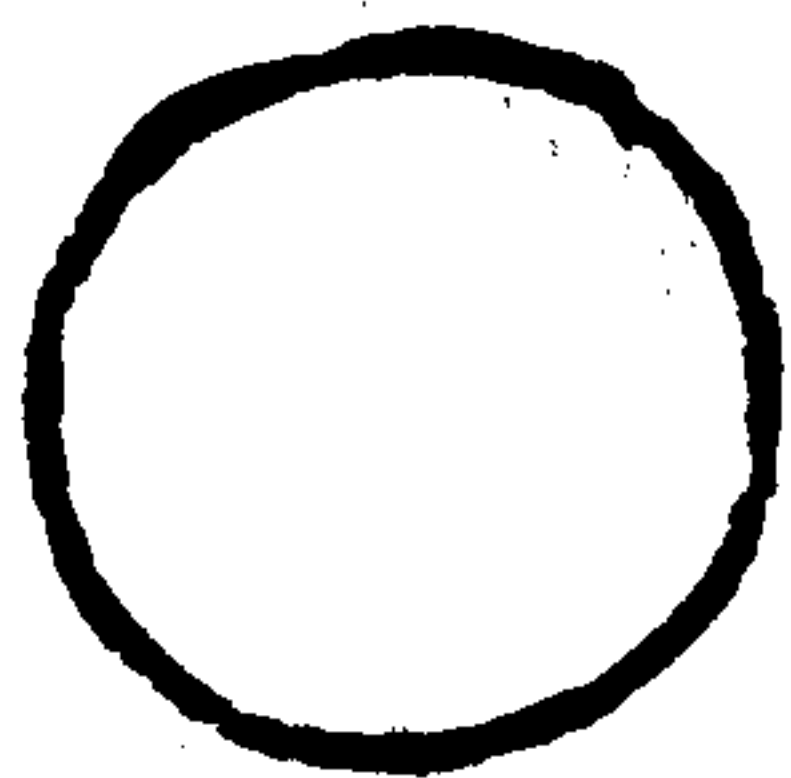
ترهې وينې دى سگروېټې
 ترهې وينې هم رامبيل دى^(۱)
 دخپل تگ دى پاتې شوي
 په کولند دى که په بنکېل دي^(۲)
 رشي خنکه بې کوندمي^(۳) شي
 چې خانگي^(۴) همه رشيپل دي^(۵)
 داطبيب به دې خنک روغ کړي
 چې پي چارې دشا خپل دي^(۶)
 چې د دروزي پي تنې وي^(۷)
 په وينو پراته غلبېل دى
 چې جامه يې کاسيروي^(۸)
 خه په چپل^(۹)، خه که بې چپل دي
 د باتور انگي وروستى ده^(۱۰)
 مشري که په چارخويل دي^(۱۱)

-
- ۱- رامبيل = يوکل، ۲- کولند = کتخه چې دغويې، خاروي خت ته يې اچوي چې دآزاد
 گرځېدونې منع وساتي، ۳- کوندمي = کاهنې کتې، ۴- خانگي = درې غاښې
 ۵- رشيپل = چې دغلې رشي پرې بادوي، ۶- شاه خپل = چې شاه خليل کوي يعنې خرمه
 ۷- دوزي = دغورندور، ۸- کاسيروي = بدلمنى
 ۹- چپل = پروښى، ۱۰- انگي = يوه لويه چې وايي انگي انگي مل دى شوک دى ،
 ۱۱- چارخويل = قرقره

نه د دين، نه د سا^(۱) دين دي
خوار متازه د سوئيل^(۲) دي
شايد بيا خليل^(۳) زرغون كړي
"مومنان" ټول آذر خپل دي

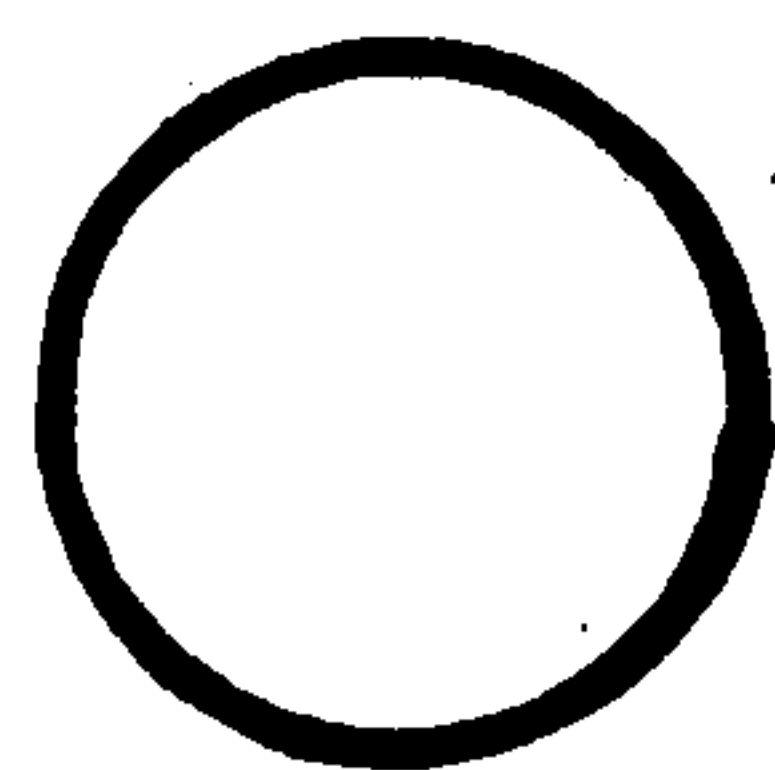
كليمه لويه كيميا ده
لاناپوهه پر دنيا ده
ثروند په هراړيكي وي چي
كليمني ته يې اړتيا ده

د جهان د سما^(۳) پېښتي
وري تندي باندي مېړونه
د ملخي نه كله كېږي
د باتور، د باز كارونه
ننگيالي په دار بر سره
غوروي خپل منبرونه
په پاڅون چي "زه يم" نه كړي
خوشې پوچ هغه مونځونه

۱- سادين = ارولى خلكه، ۲- سوئيل = درېيمه نړۍ، ۳- سما = بندوښ - تونيز

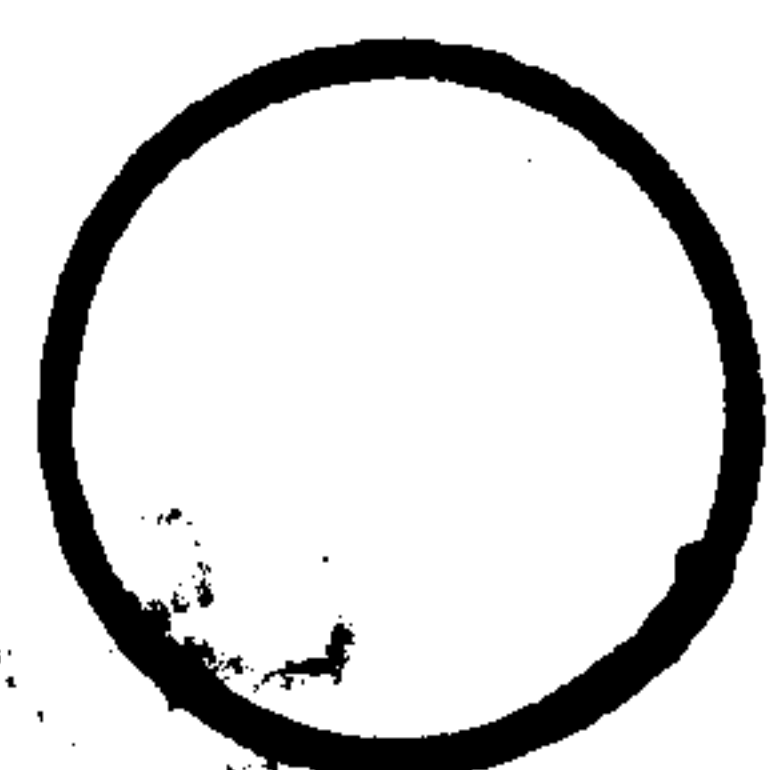
په جرقار چي لرو برکري
بلاي هغه بانگ^(۱)ونه
چي دا حُصکه دخدای کورې
دي هغه دڅښتن ملونه

ننگيالي دي شاه مېړونه
لکه حق يې کړ وږه وي
دننگيال په مټ، په توره
دلته اړدڅښتن کړه وي
خولې ماتي په فرعون کړي
دننگيال دمزي زړه وي
تورڅنگلونه خوندې وي
حق ننګي يې غرين کړه^(۳) وي
ساه يې واچوئ جوښو^(۴) کي
له پېړو پېړو چي مړه وي
دناحق وړه^(۵) ټول پرې کړي
وړه هغه کړي، چي تل پرې وي

۱- بانگونه = آذانونه، ۲- تورڅنگلی = باطل کاره، ۳- غرين کړه = قلا- سنګر

۴- جوښه = تنه، ۵- وړه = بريالي.

دکيد په اورپو نه شي

چې په غرمب د شتوزمرو شي

په تسپو موسلو نه نشي

چې په تورو، په نېزو شي

په منښتو نه بودېږي

چې په وينو په خولو شي

چې د باز شوغې ته اړ وي

هغه څنگ له توتکرو شي!

ننگيالي يې شي کولی

چې په دار، په غرغرو شي

د تاريخ بهير کولی

کله څوک بې هوډ يالو شي؟

د راسمنو چارې کله

د نارامو په ليندو شي

د ژوندون د ميدان گټې

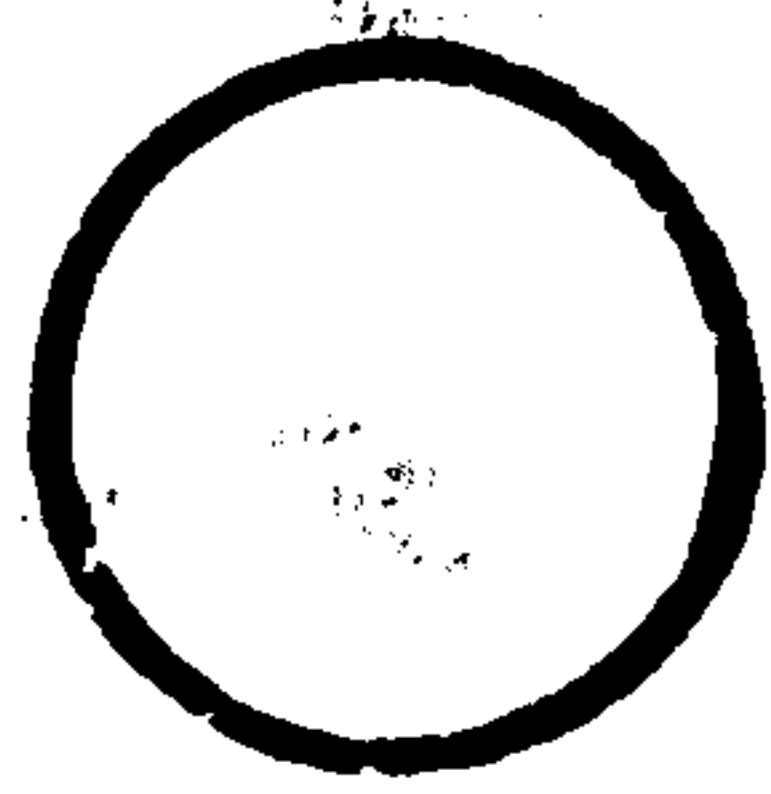
په ډال غاړو تور يالو شي

د څيرک مېړانه کله

له درست کلی درېندو شي

۱- منښته = نريار تونو ته دورو د پاره په ځان څه منل، ۲- نارام = ناغېږ- ناراست.

چي رنخورد باويڙي وکري
 پوچي هيلي د داروشي
 آدم وکوره اي مار کسه!
 کله يي سود په کورکوشي
 د خانکو د کوچني نمځري
 پوره خرنګ په حلوشی
 چي د نمرود روناوي وي
 روڼ په خنک په اورکوشي
 عقل خه خوني آتي دی
 راستوري په خپلوملوشي
 د خيرک سر پوره والي
 د حق په سپاروشي

چي له مال خبره واورې
 پت په سرباندي پاله شي
 کائنات چي په منگل کري
 داسري سري باله شي

۱- باويڙي = بابېږي = د نلروغۍ بيا تاندېدل، ۲- نمړي = جايې، ۳- اورکي = اورېلکي
 ۴- راستوري کېدل = راگرځېدل - راخلاصېدل - راختل.

لوټې نه تلي صبا خړوګ

هم يو زويم» به تاله شي

ښکلی هغه چې ښېږه يې

يود» زويم» په پساله شي

زويم هرکله خلې دی

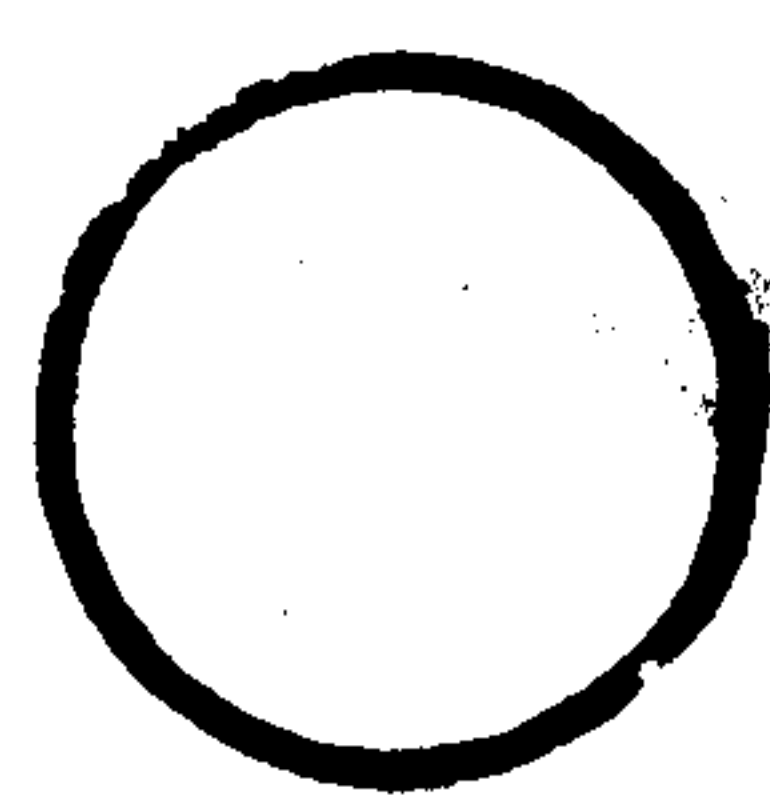
دې وجود چې زورچاله شي

هغه ورځ به ستر سحروي

چې دا ځمکه يو کاله شي

په يولوی سين کې غړی

چرې، چرې، لښتې، وياله شي

د کتاب حد ماتې مه شي

هره لاره چې تړې

چې د ژوند د خپره نه وي

ورانوه لارې زړې

حق به هله مېشته وکا

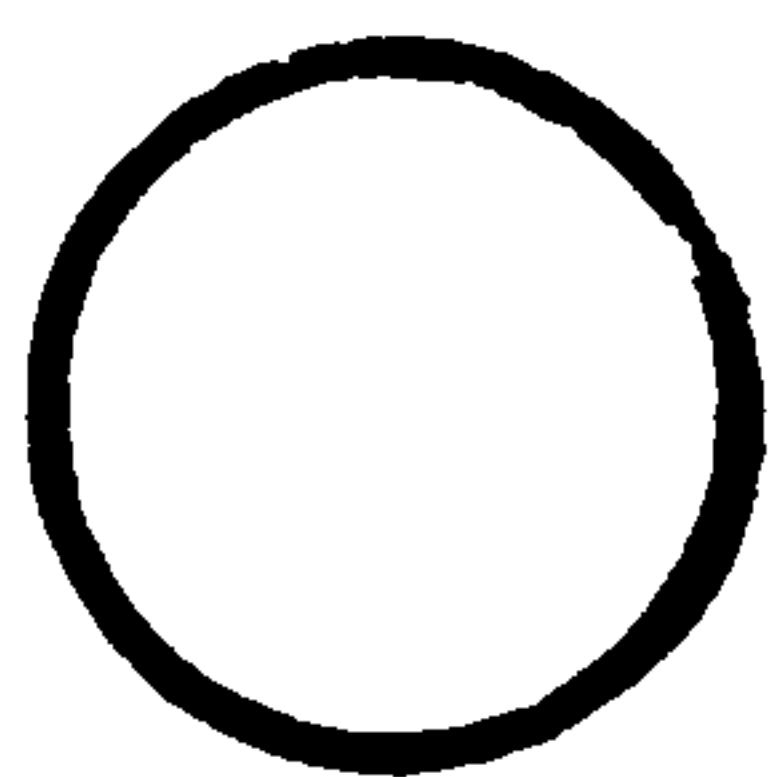
لومړې غير چې وشرې

يا سړی یاد خړی شه

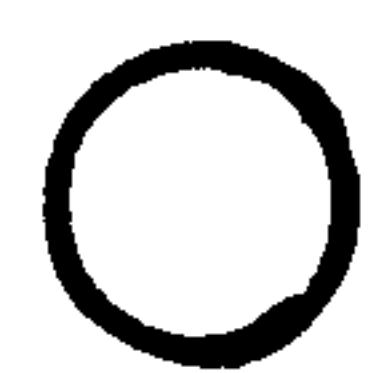
حق ناحق ولې ولسرې

۱- ښېږه = ډول - ښایسته والی، ۲- کاله = کور

زېښتياگان چې له مينځ ورک شي
پرکني به شي مېرې
لوی آتيان لکه اوگر کړي
د جگ غرتيږې ورې

ستر څارکو د واره کسي
په څارلو کړل تنه کي
نری وټ يې چرته بيا موند
بر دستورو په دنيا کي

له کارونو او له شکو
سره زړ و ښکل کيږي کړو
الوول حق و ناحق دی
څنگ تر اوسه سترگورو

د بوذر د کندي خلق
د آذرود کندي دي
که هر څومخ په کعبه دي
له بتانو پيوندی دي

۱- اوکو د څاروود خوړلوته وروسته پاتې کېدونکي کياه يا تانې، ۲- کيږي کيږي کيږي

چېرې د ښښو مېښې

خیرکان خوشیبه گسروي

دوختونو په ناتار کې

چېرې وگورې دېر وي

دوجود نېستی بلا ده

پرې له خست مار کسان ژاري

سر نېستی ده د نیش "زه یم"

دوه نېستی کلیمان ژاري

رغانه د توکو توکو

د صورت هسې دورېرې

ولې "زه یم" یو توکیز دی

یو توکیزی نه نرېرې

حیوانې وجود څه دی؟

د حجره^(۵) الوولتیا ده

او حجرې د خاورین توکو

خپل تر مینځه اړولتیا ده

۱- مېنه، کور، ۲- دېر، سنگسار، ۳- نیش، ناشته، نیشته، ۴- یو توکیز،
د یو توکی نه جوړ، چې گډونیزه نه وي، ۵- حجره، Cells- ژوندینکی.

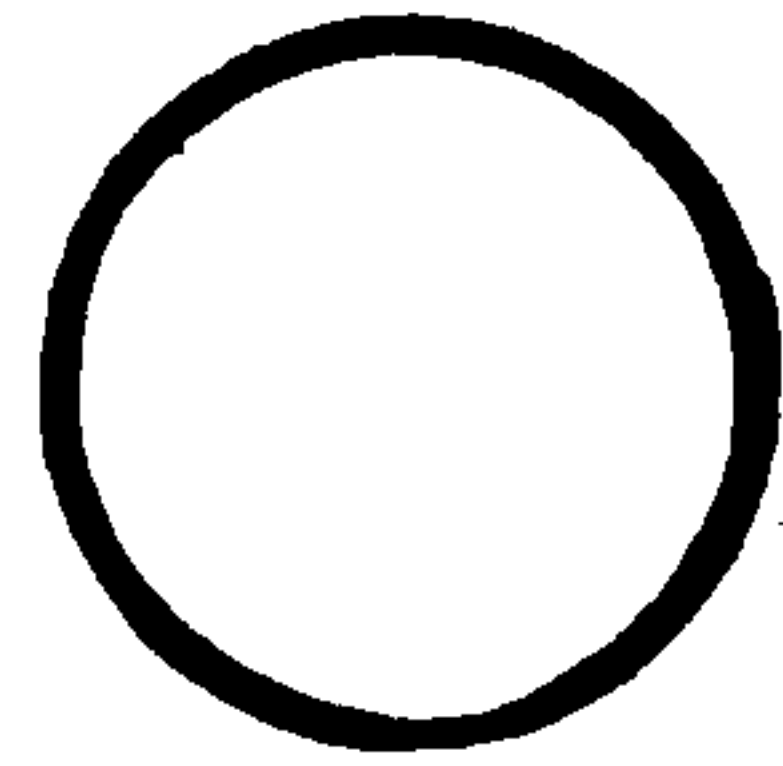
دا خاورينہ وارہ تہو کي
دہر ڀينڪور غونہي دي
او بر ڀينڪو تہ چي خير شي
تشي تر قندہ خيبي دي
○

دين همہ وارہ سرہ زردی
مذہبونہ يتول زدنہ بخ
دين ژوندون کاندی غور خانگہ
مذہبونہ ڀي چارمبخ

○
کر لاسی کندوان ڀي دک شول
چي جب جب شول ڀي خولو کي
خارلہ هغو تورياليو
چي ڀي خيز دي سرخيز وکي
غورہ ٻولہ دي ڀي خان ڀدہ
تش لمن کہ ڀي پسرلو کي
سادہ کوري ملفلري
خسا ڀندو کو، خرخوڙو کي

۱۔ سرخيزي = سرپو ۲۰۔ غورہ = تومت۔ گرم والی۔ ملامتہ

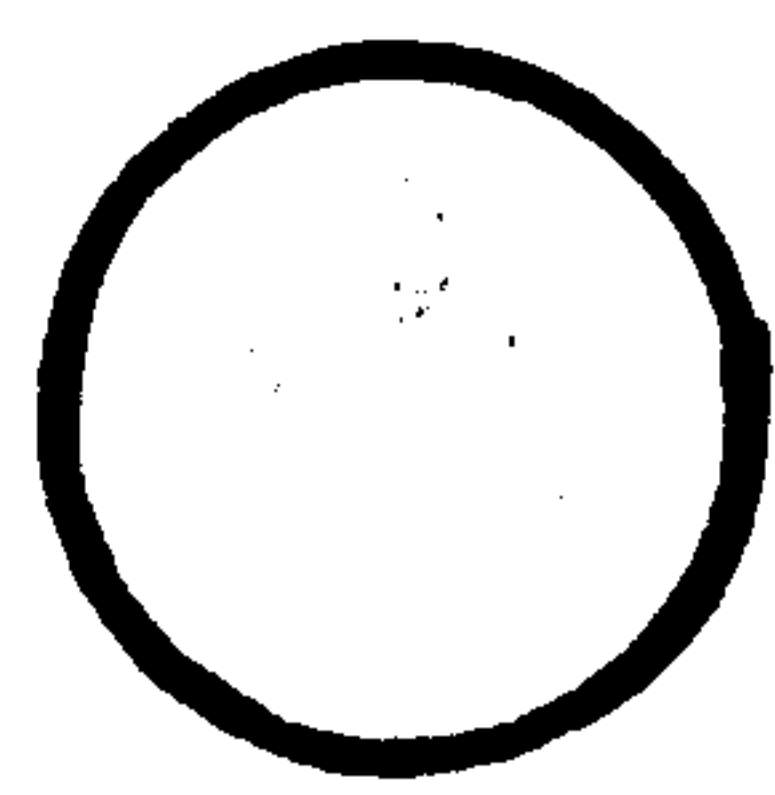
دا چي گوانښ په ستورو کيږي
ته هم لورډ څه نېـزو کی
څه ناو یا ته چاره وکـړ
مېړنیه ! په تلو تلو کي

کور پي مار چپ د بمبل وو
هغه سر په موندو دی
کرولی چپي د باز وی
پدلولکو په شوغو دی
چپ د برید او د غدی و
د تسپو د موسلو دی
چپ جرگي پرې ښایسته وی
هغه شرم د جرگو دی
چپ خښتن د لوی انځور و
اوس د پوچو کښېدو دی
د تیرو تورو بڼو کی و
د بي سترگو د کڼو دی

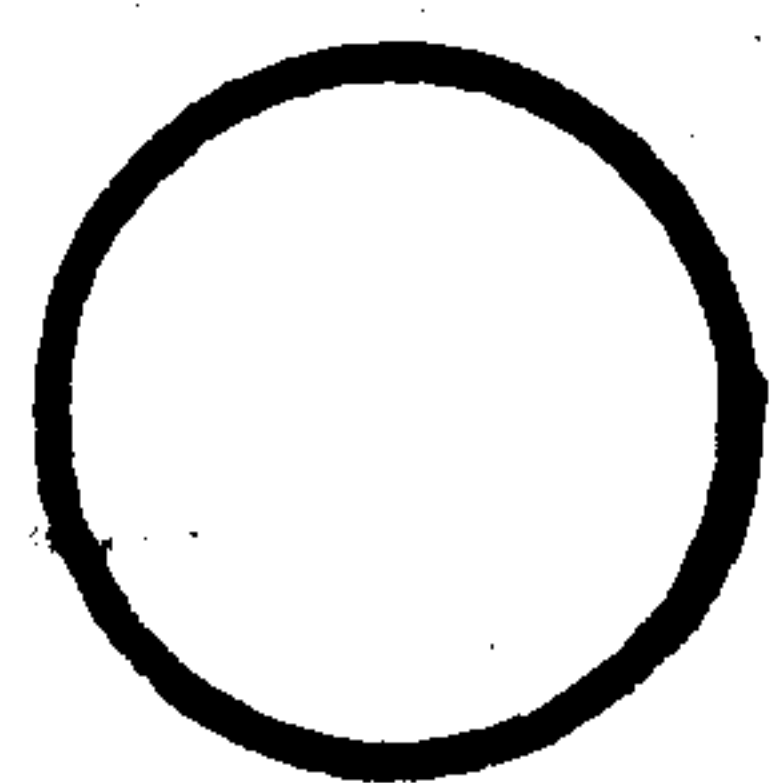
۱- کورپان: د اتمان د مخي په لوبه کي په بمبل (په سرکي) د کورپي (حلقې) د نښتکي ویشتونکي
۲- موندو: د مخي په لوبه کي په بت د تيلي خټې نه ښکته وچي کي لوتی، ۳- کرولی: د ښکار
خیرکولی، څارلوی د پاره د باز تاوېدل راتاوېدل، ۴- بور: زمري، ۵- کندی: چم، محلت.

د قرآن حُني ناميـنده
خه د خوشو عقيدو دی

بازداری یو لوی هنر دی
ته په یو بیله بازداري^(۱)
چتی نه لرې جـ ب
په نامه باندې میښکاري^(۲)
تش غر بازو و ته ناستي پی
خه که خوږې د لوی یلاري
ته میر ښکاره کړی غـ واري
په بڼه بڼه مرداري
په تومنه له ویاړلو
خوپه چارو کچ د ویاړي^(۳)
له قرآن نه غیر هـ اـ ذـ ا
بـ صـ لـ وـ مـ وـ خـ کـ ذـ اـ رـ يـ
کله سگره پوان ته کوز کړه
چې داوې دومره خوار یې؟

۱- بېله د شرمې لاسه چې د باز کښېنولو د پاره یې لاس ته اچوي، ۲- میښکاره
یازوان، ۳- ویاړ، شرم.

چې پټولنه ترآني وي

داسري به شهسري وي

داتنزي تاروگي به

بيا بازونه وهندي وي

داپربوتي، دانست به

بيا نيتري آسماني وي

چې نومري په قام قام دي

بيا به ټول يو آدمخي وي

دنن شخولي او کاتي به

صبا توري او توبري وي

په وندي خټکي دنن به

نه حکوال، نه شېخ ملي وي

نه به پولې، نه بېلتون وي

نه زما، نه زماني وي

يو آدم، يو آدمياله

په گڼ رنگ به يورنگي وي

۱- شهسري = ستړي، ۲- پېړۍ، ۳- آدمجي = د آدم زامن،

۴- شخوله = درسته، ۵- کاتي = ټيکي، ۶- وندي = داسي حلال کړي، خلروي چې پکې خلقو

برخې (وندي)، ملستي وي، ۷- آدمياله = ټولنه چې پکې د خټکي ټول استوگنې (خټکزي) يا

آدمزي، د ټولوي يا سر راتاله وي

آدمخونی به یو کوروی
 وران به کورک کورکي وي
 درناوی به وي په جسو
 سپکاوي به پي جسي^(۲) وي
 نه مري نه به خستن وي
 نه به غټ، نه به نري وي
 نه کاواک، نه به بې واک وي
 چي لله به ټولواکي وي
 ټولنوال به ټولنوال له
 رب، رحيم وي، اوولي وي
 هم به يې کسب خالقي وي
 هم توره^(۳) به يې رانقي وي
 وي پاخون لکه يوتن به
 يوتاله به مختيگي^(۴) وي
 له ختيخه تر لويديځه
 به يوستره ودرولي وي
 په حدونود کتاب کي
 به د عقل خپل^(۵) منځي وي

۱- آدمخونی = ځمکه ، ۲- جسي = وړتيا ، اهلېت ، ۳- توره = قانون -
 تړ - ترې لاره - لاره ، ۴- مختيگي = مخکې تگ ، ۵- خپل منځي = خپلواکي - آزادي .

سین، د غار و په درنښت به

تل تر تله غر حنکې وي

يو حار پري به له تولو

ټول له يوه به لـوگي وي

له قبلو دې گډو وډو

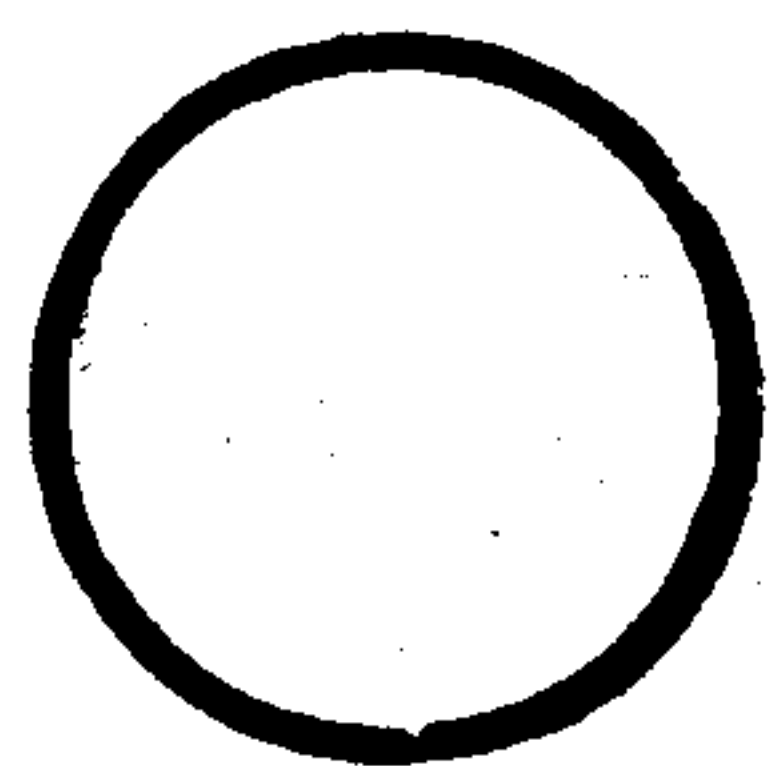
به يوه كعبه موندلې وي

له زرها اور اوركو به

د حري يو رنځايي وي

سړي ټول به سره سيال وي

په فطرت به پي سترواكي وي

ستاخيږي درست كائنات دي

ته لاكو ز په خرخشويپ^(۳)

پوپي پوپي ده لا حمله

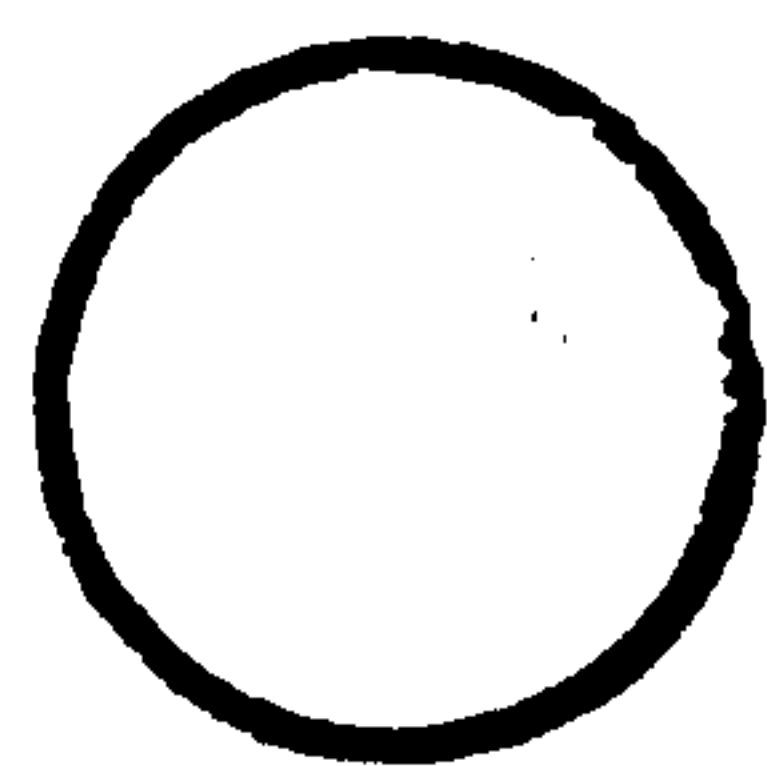
خپل تر مينځه په دښمنويپ^(۴)

ژوند له تنه گډو ونيږدي^(۵)

ته حان حاني به ترخويپ

۱- موندلې = راكسل - ناوې - د غوبل د مينځ غويي، ۲- فطرت = پېچر - د بنياد موندلې ته
نور ټول كائنات له خرخشي = جگړه، ۳- دښمنه = دښمن، ۴- گډو ونيږدي په گډه هسته پورې.

حُڪمڪه يو ڪور حڪه نه شه
 ته ترين د ڪور ڪوپ
 يوڪ ٿوپه وارو آدم دي
 تن په قام، په قبيلو ڪوپ
 ديوي حجرې نه رينده
 د حجر و په بيل ڪلوي

ڪه بنا يو آدم تال
 وران ڪا پول سرحدونه
 د خيل تن حجرې ڪا تپي
 دا خوار وارو قامونه
 ستامرام يو وروڙي ده
 نه ملڪري ملتونه
 يوبيرغ په حڪمڪه جگ ڪا
 ڪوز ڪا وارو بيرغونه
 داوسلي دمرڪ لاهوڪا
 سردامن ڪا تارونه
 پدي حُڪمي - آد محوني
 بيا برسپر ڪا جنتونه

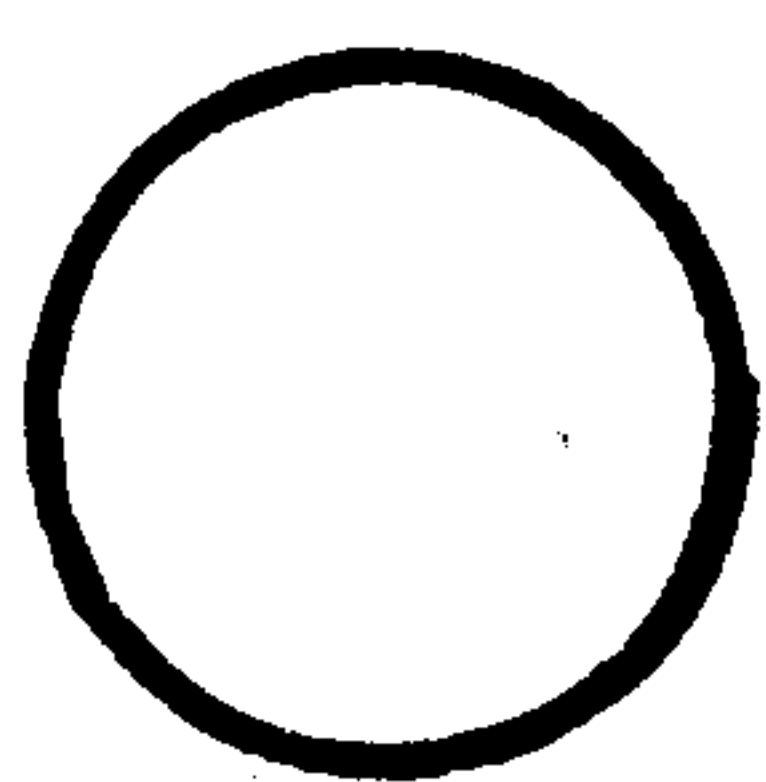
۱. ڪورمه = ڪورني.

يو ڪتاب دى سرتوره ڪا

نور و نفاڻ ڪتابونه

بيا آزاد په آدمزاد ڪا

پارچاوشوى نعمتونه

زول چاپوه سورالوزي

دود ويزاره راپرېسوخى

له دې چوقند نا تاربه

هم پاخه بنختې وځي

چې دشروند حله يې مړ شي

چې يې ساه د لينگو وځي

راخوړ شي پرې دلورو

اور په خوله خوځي ماخوځي

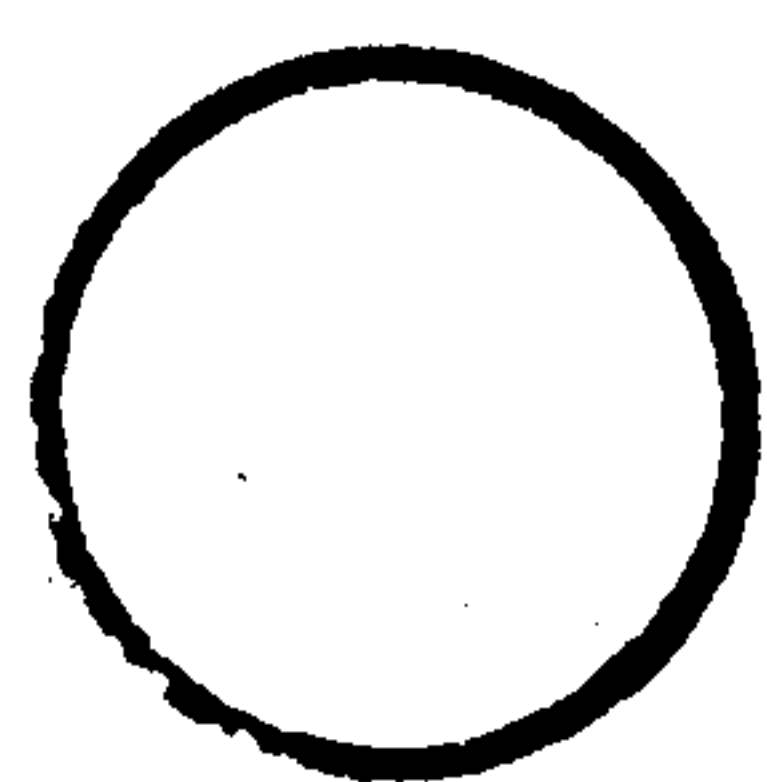
د قرآن دعوه خوداده

چې مؤمن په هرچا بردى

دعوه کيږد ڪتاب ګوره

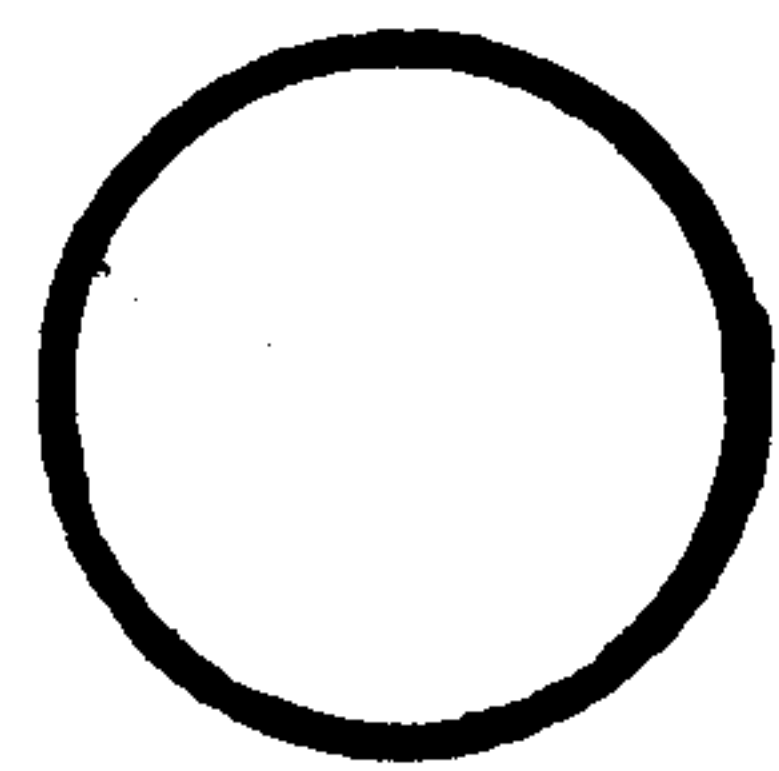
دهمه قامونول ګردى

۱- سرتوره = دسر قانون - اساسي قانون - بنسټين قانون، ۲- پارچاوه = ډب - بند.

د زردارو په تـرلني
 دي کتونکي په بايلـني
 د شته منو شته مني ده
 د نيستمنوله نه بېښـني
 د مارو کونډي جوړيږي
 د تش بانوله خـرمـني
 د زردار مانهـي ولاړي
 د کارگر په تـني پـلـني
 د ډک لاس سپينه جامه ده
 د تش لاسو په ريـمـني
 بده ورځ د لولنگـرو
 دازل نه دى ليکـني
 د باطل ټولنه پايـي
 د مذهب په سروينـخـني

۱- کونډي = پيزار، ۲- تش بانهي = نيستمن، ۳- ډک لاس = چې لاس يې ډک وي
 ۴- ريمنه = خيرنه - خيچنه، ۵- لولنگر = بې ځمکې - چې ځمکې يا دوستر
 نه لري، ۶- سروينخل = ملا ترکول - پلوي کول.

وگري ټول که آذري غواړي

څښتن له تانه خلیلي غواړي
د فرعونی سپاره کوزولولر

واړه وختونه کلیسي غواړي
په تشو تیکو که کتې کپړي

دنک ډکړا شه حلي غواړي
وگري ټول سرېقوي او پایي

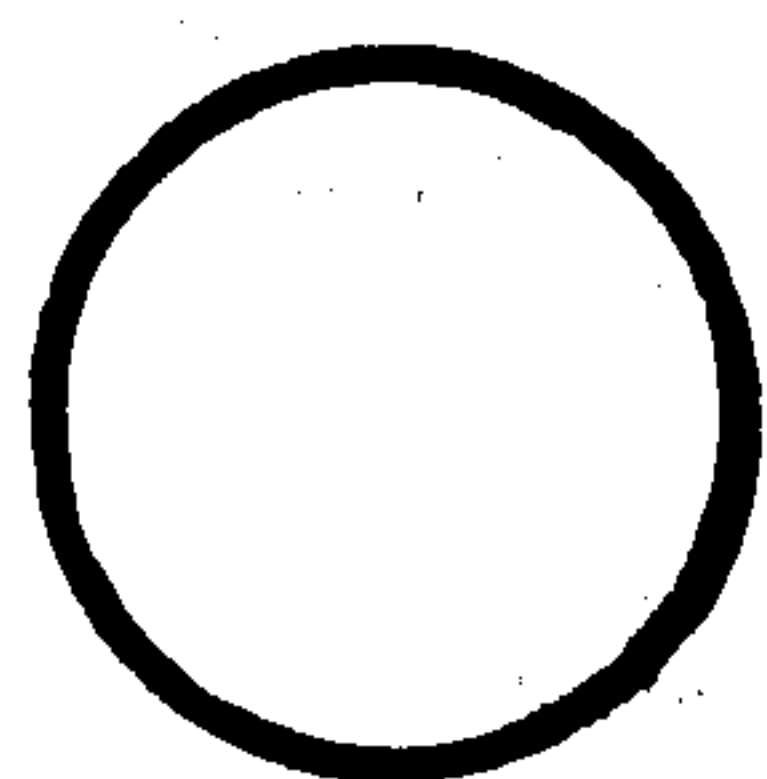
حق د مېړه غوندې شړوند غواړي
ښکېلاکي عمر د څارو دې گوري^(۱)

شړوندی آدم به مخ کښي غواړي
د اباسین خونړي نیز او چلی^(۲)

د جالیوانو سره ننگي غواړي
په هسک او تل د حقیقت لټول

تل سر بېري لېونی غواړي
چې د څښتن لاره ډکولی شي هم
شړونداسې زین او هگ سرې غواړي

۱- وگورئ = خبردار ، ۲- نیز او چلی = سېلاب او چپې .

دهگ قامونو په خرخشوگې

واړه قامونه بې هيڅه دل شي

د ميکياولي د شهزادگانو

په ژمنو خپلو کله عمل شي

خپل کنډ کونډه پرې ناتار کړي

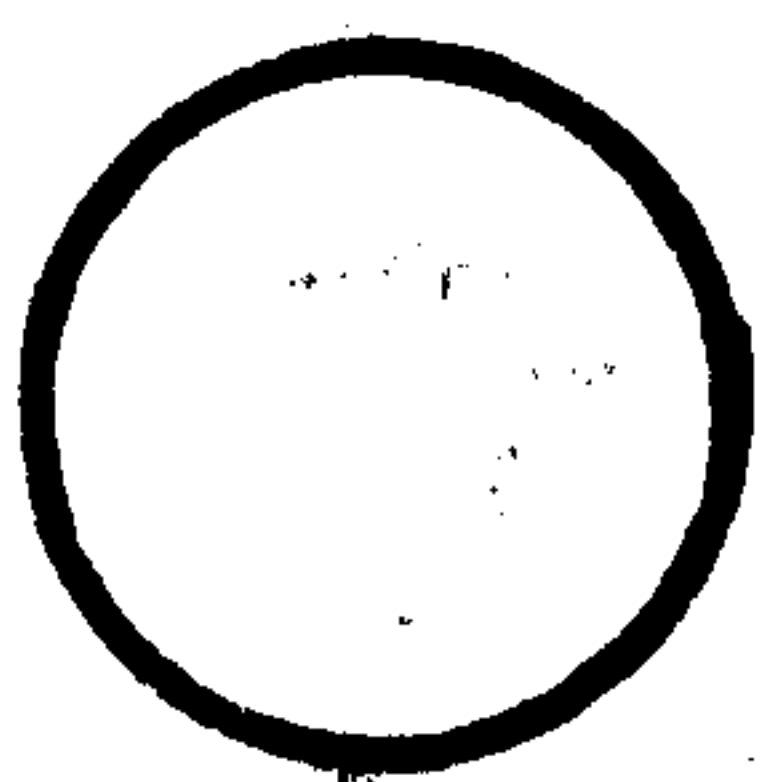
کډې که توب زمري ته تل شي

غښتلي مېتي د خان کلا ده

کمزوري مېتي د خان اجل شي

که سربېري هوډ يال پاتې

په ريز کوبه دا هېک بدل شي

چې د حق سره په لار دی

لکه حق هسې بې خار دی

چې د حق دلارې بېل دی

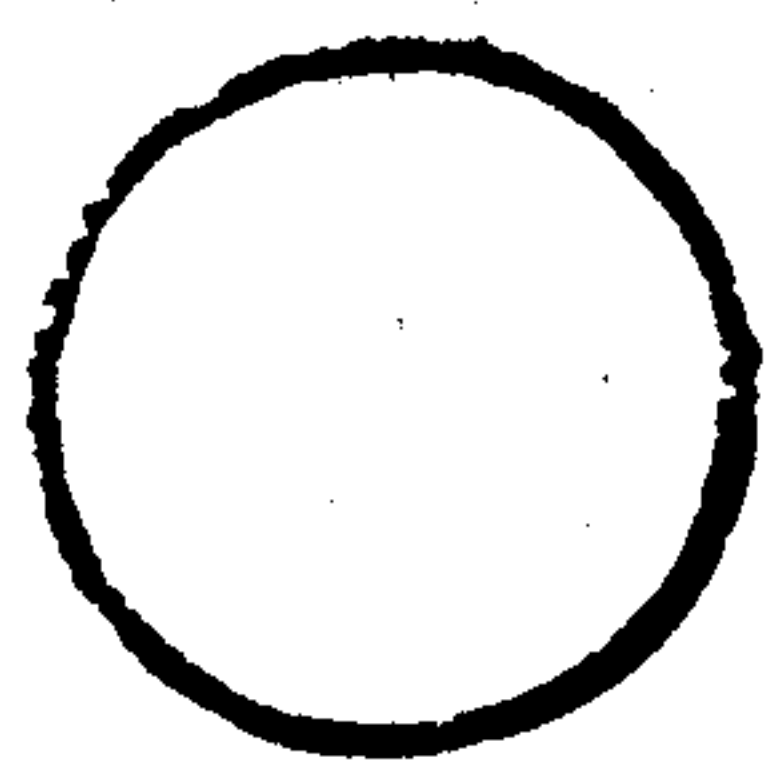
په دنيا په آخر خوار دی

يو وياړلی د حق رنګ دی

بل هر رنګ آخر دوښار دی

۱- رېزګۍ - کوچنۍ - وړوګۍ - ناشۍ، ۲- وياړ - شرم - پېغور.

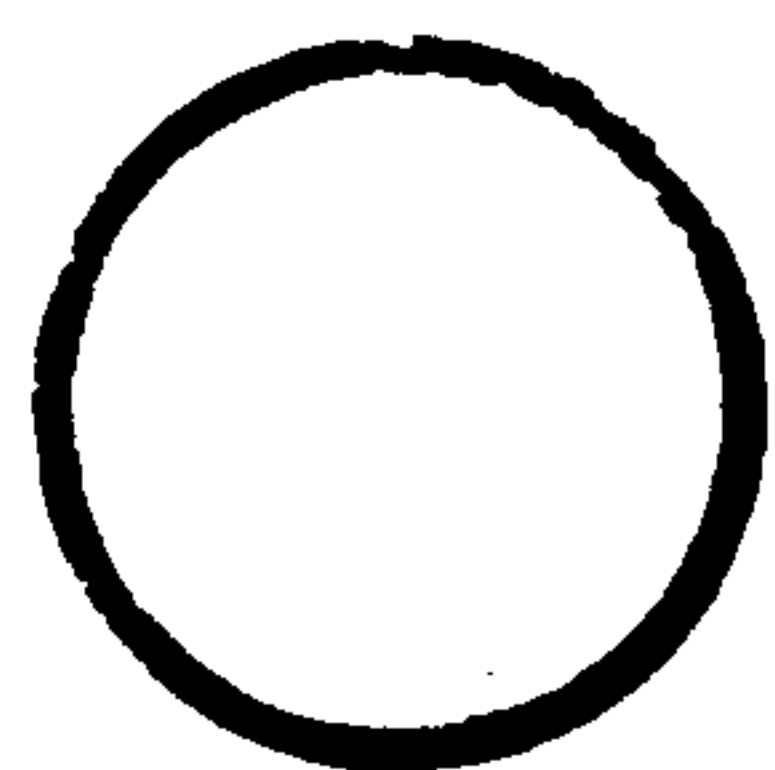
چي تيغه کي حق ته و کار دی
 د خدای هغه شوک پکار دی
 د خپل «زیم» نارو زونکی
 خپل خانی په خان ناتاری
 دمېرونو مت که گوری
 کل ورین هم تندر چار دی
 په توله چې د ټول ژوند دی
 حق، او ښکلی هغه کار دی
 چې د خیر د آدمزاد دی
 نو په خدای هغه مخدار دی

چې ناسور په مخ د ځمکې
 شېخ ملی وي دا دوترې
 آدمزاد به دوه تپي وي
 لږې برې نورې لري
 د ټولنو د لږمون به
 نرینې لوبې او نهمې

۱- تیغه = برش - کړه وړه - نقش -
 ۲- مخدار = رویدار - دروند.

شى خورلى خلقتى به
 بې دليټى، يوه خورى^(۱)
 درپه در خاورې په سر به
 پرگني وي لولنگري
 دتولنولوړ شور دا -
 خپلو بدوله اشري
 عقوبت په غرغندوشي
 چې دگيا وي اور دسري^(۳)
 تاله تگ دادم ار دى
 په يو ورځې برابرې
 چې پرې درومي کائنات ټول
 ستاهم هغه لارم خبرې^(۴)

دا چې خان خانتور بولي^(۵)
 دا چې هرچرته شمله دى
 نيسمنان په گمنده نيسي^(۶)
 وايي سپک دى ارگجه دى

۱- بې دليټ، چې دله ندرې، ۲- يوه خورۍ، چې يولزې وي، ۳- دگيا، چې لوگي کوي،
 ۴- خبرې، په بزم، ۵- خانتور، خان چې ترل پرانستل کوي چې دتورې خان وي،
 ۶- گمنده، گم ذات، گم اصل، گم سيال

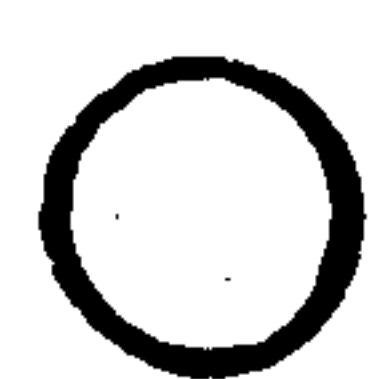
له ازل، وايې بريال يو
 نور په برخه شاگند دي
 دوى له مخ د خدايه رڼ دى
 نور له پنبويې زيب نده دي!
 كومه توره يې د ازل ده
 چې شتمن داسې پوره دي؟
 د نېسنو كوم كناه دى
 چې نيمگري، نيم كوره دي؟
 او په هرو يو ټولنه
 پو، پرېوتى اور وړه دي!
 كه د اصل كړې پوښتنه
 آدم زى ټول يو حجره دي
 له يوې حجرې راغلى
 قام، قبيل، تپه تپه دي
 لوړ ژور دى له زېښاكه
 شته په نيشو آلوده دي^(۴)
 دې وېس دې وېس نه
 وېسنى رازرغونه دي

۱- شاگنده = چې شايې لگېدلى وي، ۲- رڼ = جوړ، ۳- وړه = تپاه.

۴- شته او نيش = شتمن او نېستن، ۵- الوده = نېتى - اخنه

له شته منو غلچکوبيا
مذهبنه بدرکه دي

د فرعون دکور د ننه
په پاشونو آخر موسی شي
د باطلو بنا ماران تبول
تار پتار یې له امسا شي

عقل لیت دی دیوگی ده
پرې قدم قدم رونه پري
کلیمه هغه شهلیت دی
چی بول شرونه پري جوت پري

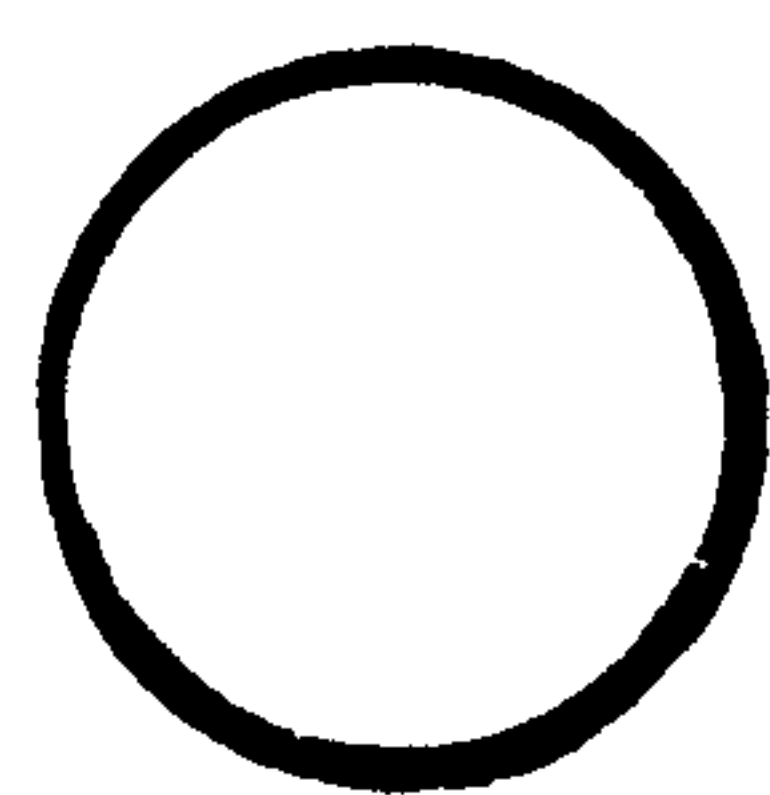

د آدم د شاه خامنو
توری هرکله شروندی دی
د وختونو په آسمان یې
په خلا ستوری سپوږم دی

د زړه وپېړو کارونه	نه مېړونه به بیا بیا کړي
شاه مېړه کړي هغه چارې	چی پېړي پس یې دنیا کړي

۱- شهلیت، شه، لیت، لوی لیت

چي په خان پلن "سوري نه شي
 ټول جهان په خان راتنگ کړي
 له کونړه چپ دمه شي
 هغه توري نېزي رنگ کړي
 هوډ يالی نېزه باز کوره
 چپ په ماته نېزه جنګ کړي
 له يوې بلې پېرې ته
 د رڼې زمري غوڅنګ کړي
 چي د مرګ په طلب نه شي
 ژوندانه ورځني څنګ کړي
 ننګ په حق باندې کوونکی
 لکه خان باندې چپ ننګ کړي
 رنگ له حقه ځنې واخلي
 بيا وړيا څي جهان رنگ کړي

کليمان د ژوندون لار
 حيرکان يې په لټون کې
 مړې دسترګو کې په ډک کړي
 تر عمرو نو سر غونډک کړي

۱- پان سوري = په پساو پلن، ۲- رڼې = پر هارثلی.

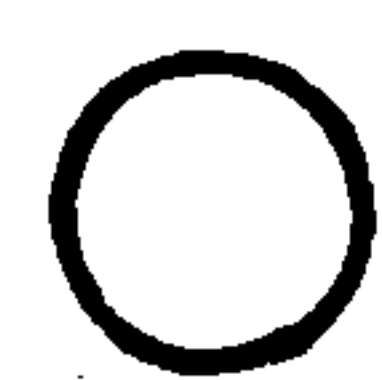
○
 دی پکار خه رنگ اریسکی
 د آدم له بیل آدمه؟
 دغه لویه کشاله ده
 او د ژوند لویه کرپه

○
 آدم دغه قدر نه دی
 انجری بنجر^(۱) شروندینسکی
 یوموندی زهیم^(۲) اوده دی
 د بدلون پدی خاندیره^(۳) کې

○
 که آدم بې پوښه زړی
 خه پیرمخی^(۴) مرغانه وی
 په ناتارد مرگ صبابه
 میراث مری هدایره وی

○
 د بدلون پدی ناتارکې هم یو زهیم^(۲) دې خوندي دی
 که صورت دی یو اړتیا ده نودا زهیم^(۲) دی موندی دی

۱- انجری بنجر = الوول ۲- موندی = راکس، ناوی ۳- خاندیره = همتر - فریم
 سکلیت ۴- پیرمخی = پیرخورونکی - بدلېدونکی

پیرخواره یب له پښو یوسي

چې مسوندی یې وي او مری

د کچېبه «زهیم» آدم وی

خیلو نغوته باد وری

د آدم له «زهیم» پرته

نور هرڅه چې دي نور پري

له هر زېږې د حجرې نه

لکه حان هسې ساز پري

هم برحق هغه ژوندون دی

چې د «زهیم» په غبرگون دی

که وجرود دی که تېولنه

کار د «زهیم» یې پاڅون دی

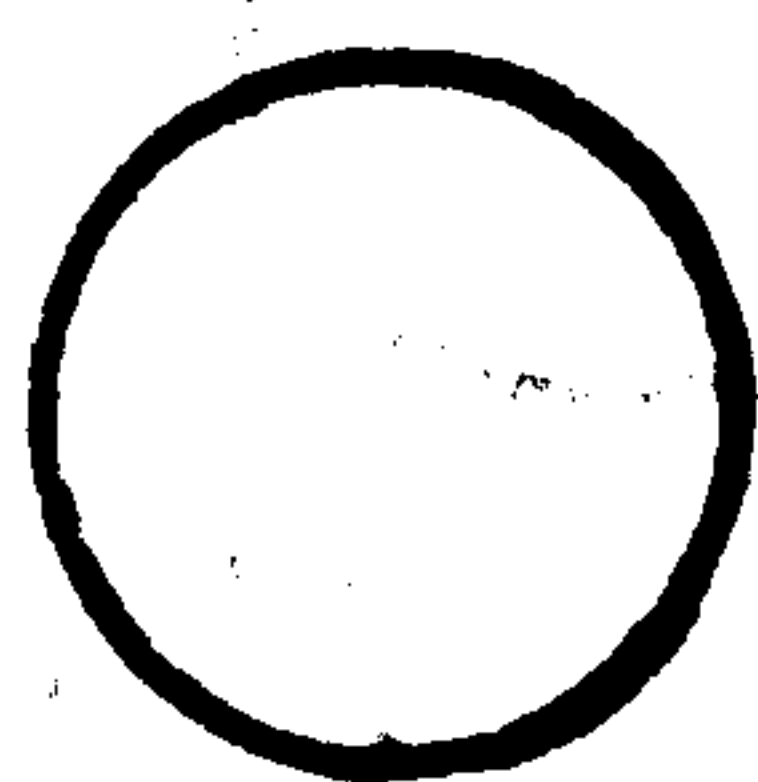

چې د «زهیم» په شرکانه دی روزنګری د بدلون دی

د مجرو په کچ کې اوسي اود سترګو تشالون دی

۱- پیرخواره = پیوځوونکی، ۲- اومری = اوم، ۳- لغوتی = جذبات - غوږی .

۴- زېږې = هغه څه چې زیږول کوي، ۵- روزنګری = روزنه کوونکی - لویونکی .

ټول فطرت يې خوري تاليزه^(۱)

آدم نهی جدا جدا وړي

د حانی سود غم خوړونکی

له حق لارې پښې پشا، وړي

چې په نورو خپله ویش کړي

خپلې برخې نه سیوا وړي

چې مثال نورو ته جگ کړي

خپلې مخې ته مرهنا وړي

ثروند او مرگ يې دواړه ښکلي

د خوړلو چې دعا وړي

چې له خپل ميره آگاه وي

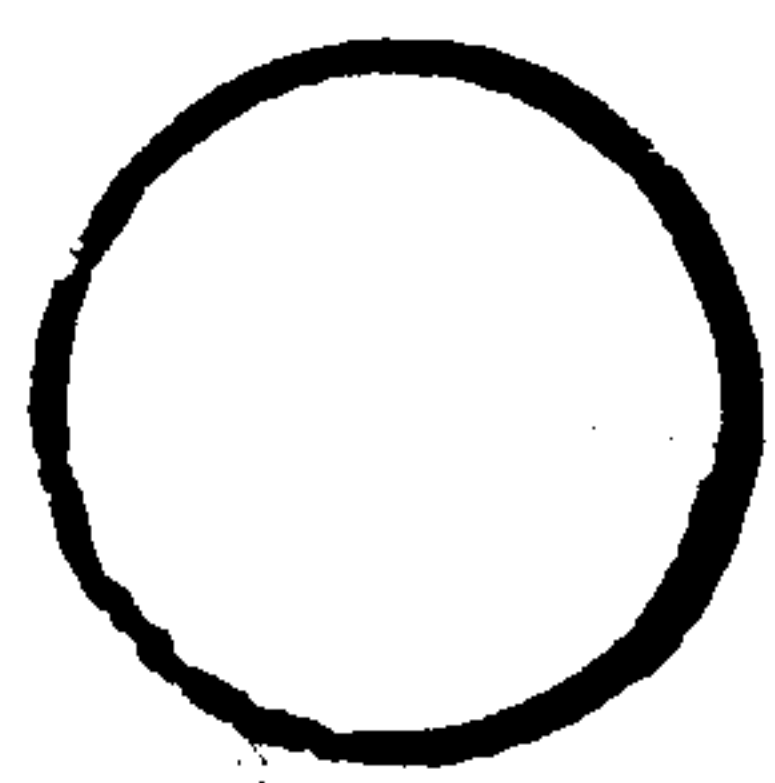
د بشر درنې په شا وړي

اوسنتون^(۲) د ژوند جامه ده

چې شي لت، په هغو واوړي

۱- تاليزه = په جمع - تاله .

۲- اوسنتون = انقلاب .

دژوندون په لويه لار كې

مشالونه بسول دي

د تيرو په تور تپيښه

لښكرونه خپږول دي

كتايبونه د پږ د جمل

سوزول او ب دولا دي

د آدم نه د پږ ياد كړي

د عمرو نو هېرول دي

كه مذهب يې هم سروينځي

چې باطل دى نيش كول دي

كه خوندي دي په كعبه كې

چې بتان دى لږول دي

په هر پل د پرمختيا كې

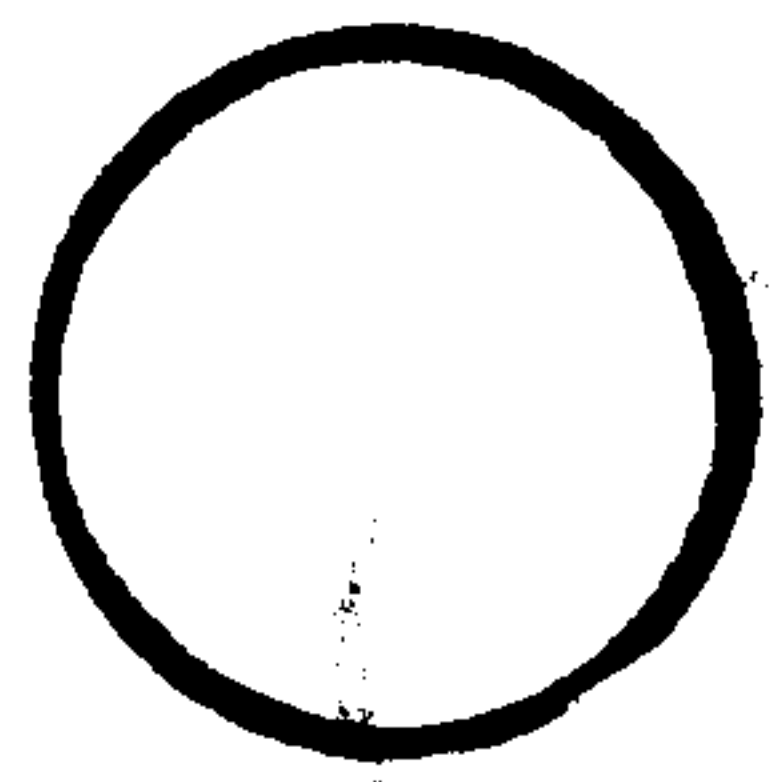
برابرا شوي غورځول دي

چې ښكېل شوي په غورځنګ شي

ښكېلكونه يې غورځول دي

۱- نيش كول = وركول - په نيش لگول .

۲- برابرا = په پلنو ولاړ .

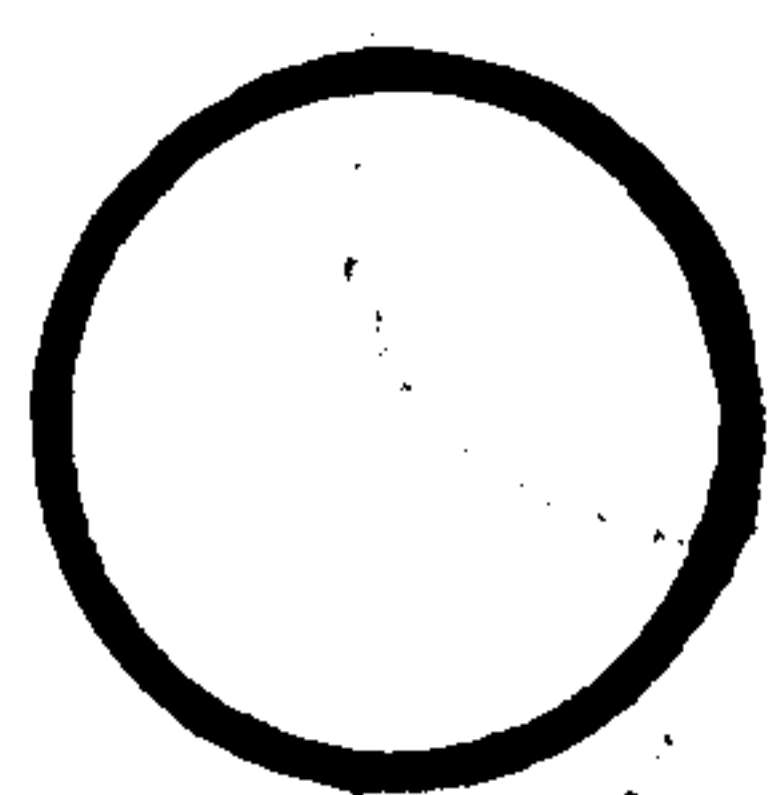
د سندان تندي به چري کرونجي شي
 د درند و پلکونو جوړه پري ناتاروي
 د مېړه نېستي يو خوړنجا نېستي وي
 نه مېړه شاعري نېسمن او خواروي
 درند و عقيد و خلقو کي هميش له
 خښتنان د غريډلو به په دار وي
 چې بازونه يي په لاس کي چټي کېږي
 خان به وپوښتي چې دا څرنگ بازدار وي
 چې تور^(۲) د حق^(۳) لارو خپلوي شوک
 يو قدم يي په چاپه، بل په انگار وي
 خپلي سترگي غرو لي وړله بويه
 که رڼا يي لار ليدلوله پکار وي
 د رباب خواږه دې نشته آدم خانه!
 بنيادي خلق چې له ميلسه^(۴) دې ويزاروي

۱- چټي = وړکوټي مرغی

۲- تور = قانون - لاره - منډه

۳- حق مل = د حق ملگری

۴- ميلس = مجلس

ننگيالی نه اخلي لاس له خپله ننگه

اباسين کله پښه نيسي له غور ځنگه

چې ترخود ظالمانو غي شته دی

حقملان راپستنه شي څنگ له جنګه

پوهګري د بې پوهو نه قلنګ خوري

او ټول لاندې دکليو تر قلمنګه

چې يې مټ د غليمانو وي کتلي

نه ويرېږي يې تشه ډنگه ډنگه

د مردۍ توره ميدان کې لاسنه کېږي

خلاصه نه وي دکاتې توره له زنګه

پخپل زېږي کې زرغون شه او مسور شه

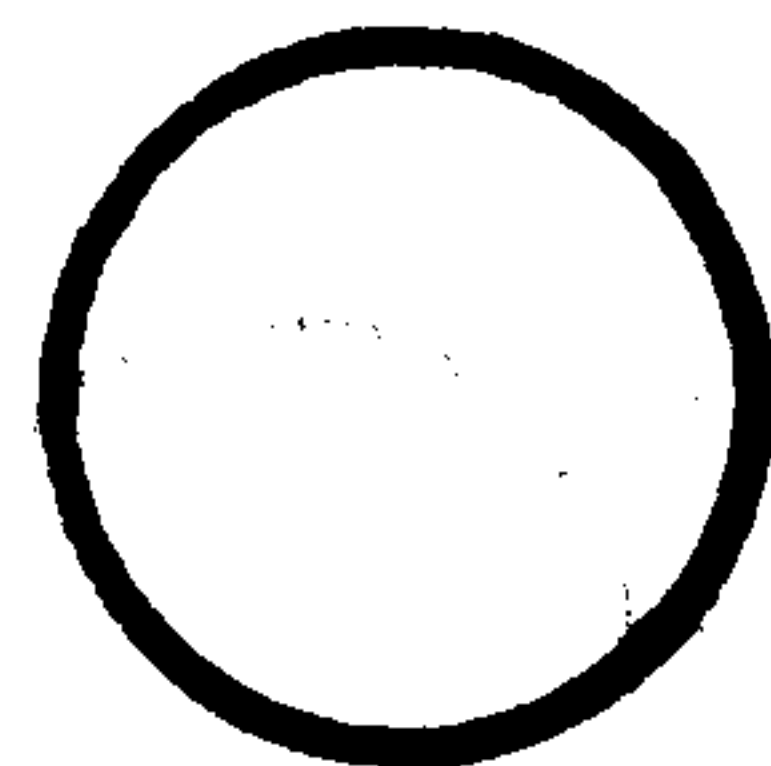
خودې نه ده لاکوتې خواړينه ډنگه

چې يې جس دتن په مورکوپه پروا وړي

خود هغه ته وي کړنې د جهان تنګه

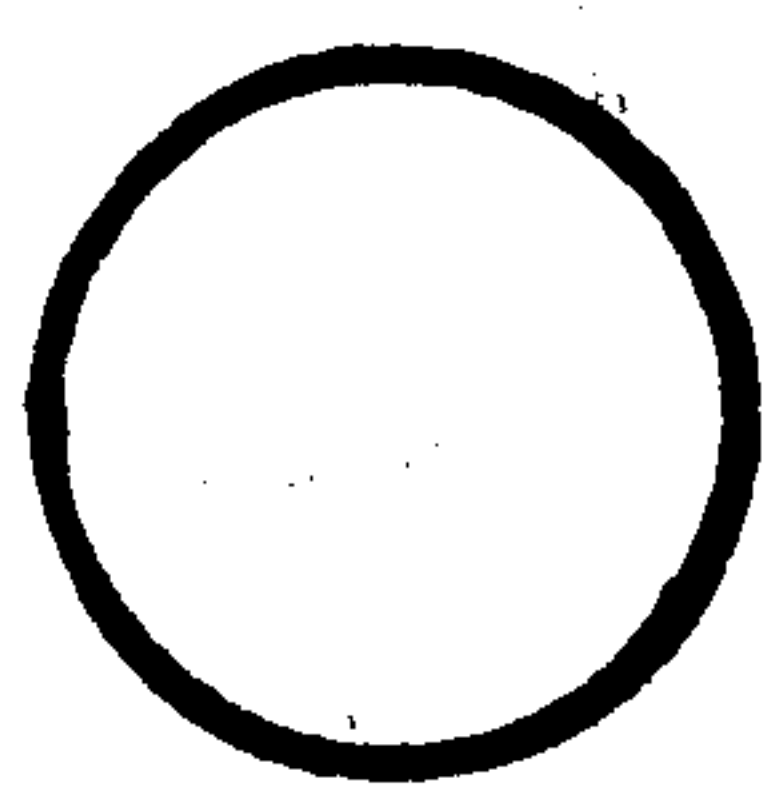
۱- کاتې = ټيکۍ - چرپتون

۲- کوتي = د داني کڅوړه

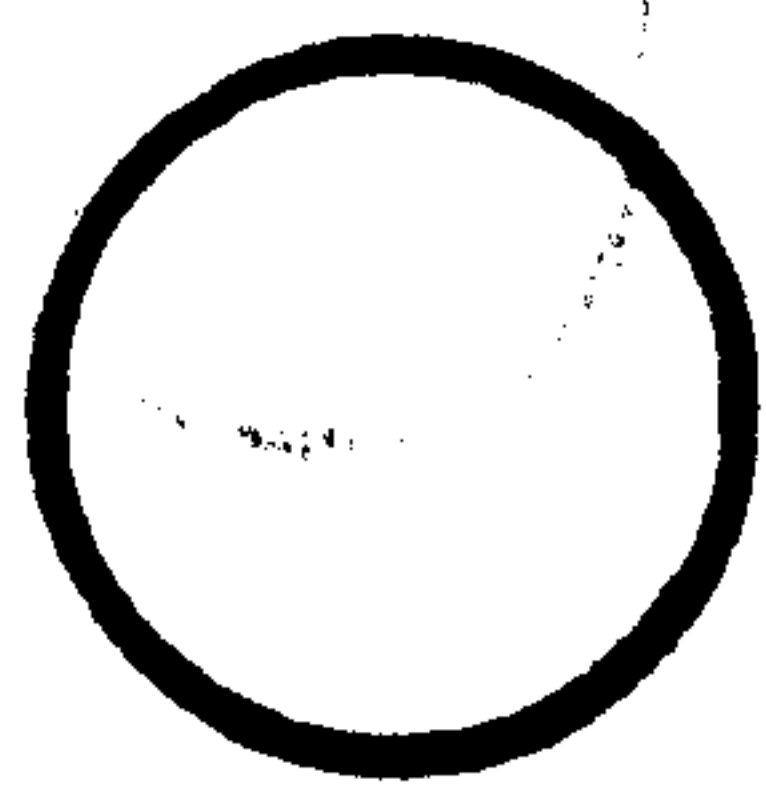
يوبري ديو جنگ غالي دي خوندي که
بيا په بل ميدان برېښنا اوتالندي که
چې دلوی خښتن د لاسو سره ښايي
شاخلميا! خان په داسې کارېندي که
په حجرو په جماتونو کې تورتم دی
د ديوې غونډې لښه دې په تندي که
د مېړه د خوی آواز له خلقو بېل وي
څوک به يې څنگه په ټولنه کې کوندي که
چې دخپل عمل لاره ستړې ستړې کړل
څوک به څنگ هغه وکړي راژوندي که
له غوجلې د څارو به څنگه وځي
چې په مينه مينه څټ ته غوړوندي که
چې يې وين د زورې له چانه وي
هنی پاڅي بې وسان په ډاک کوندي که

۱- لاره = لور

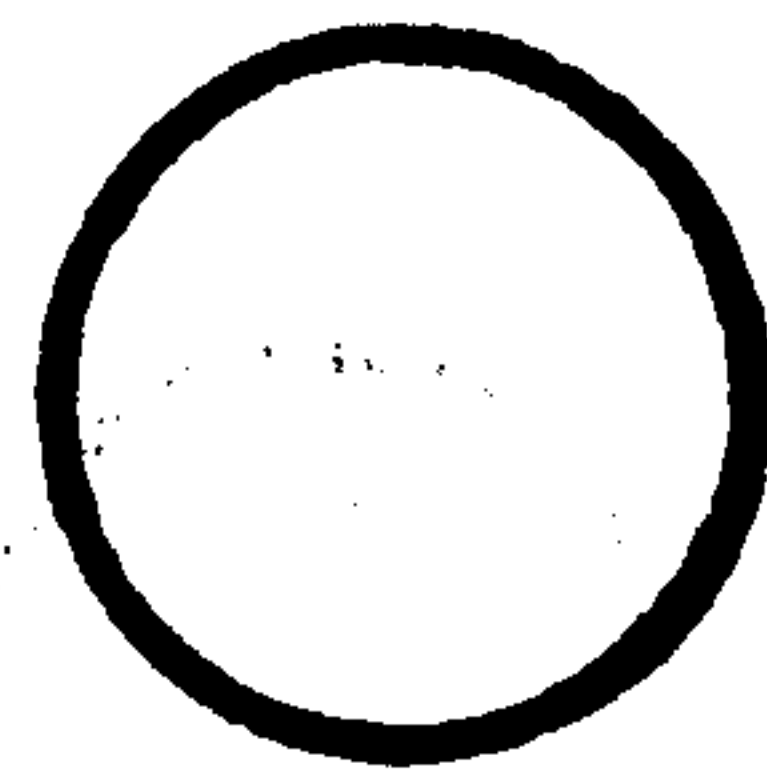
خپلې غوټې ته د غاړې
 له خپل تنه پلواښه شه
 د خپانده ابا سين خپل
 لکه غاړې په ساه شه
 د کړيز سختي په خان کړ
 پسته باز په الواته شه
 په خپل خان قيد ونه کېږده
 زرغونه شه او بيا شته شه
 پولې راښکته، پانگې کېږده
 بيا په زغابنت لکه مېړه شه
 د خښتن د لارې مل شه
 له خښتن خښي لارغه شه
 په ريلوچي ورک نه شي
 په لوښه لکه واښه شه
 د ختيځ له الا الله -
 لا اله د پر پواته شه

۱- پلواښه = مروړې - پلکواښه، ۲- پانگې = مير- ډک - مرام
 ۳- لارغه = لرغونې - وړاندې، ۴- لوښه = خصلت - خوی

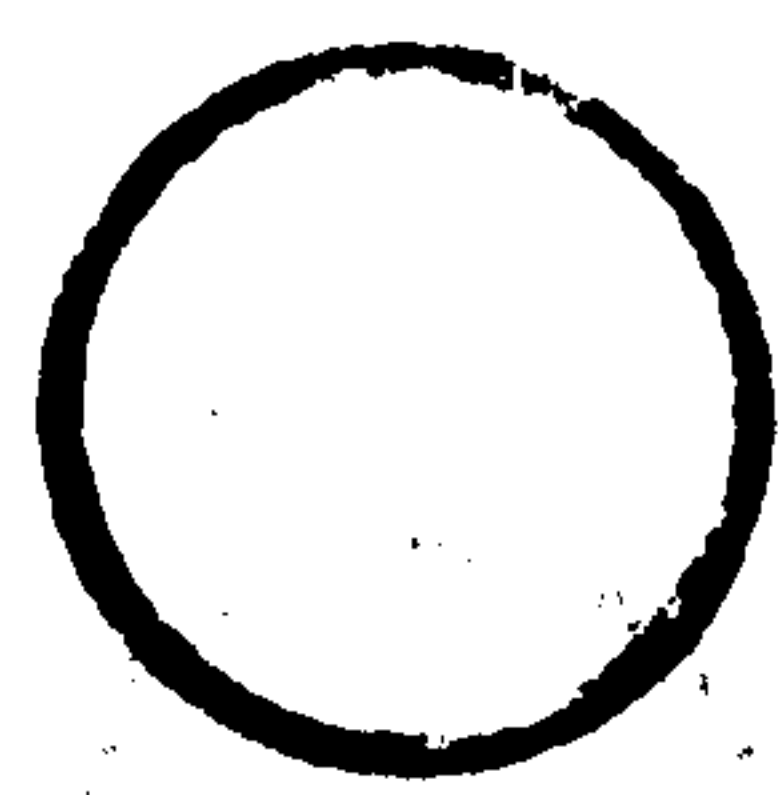

په ټولنو ليوکان گډ دي
 هروگري لوی اوکر^۱ دی
 لولنکر حکه په نیش دي
 درناوی چچا په دوستر دی
 ټول په تومنه آدم زاد دي
 شوک تاله، شوک تالانگر دی
 چچا درنه دله^۲ یې مله^۳ ده
 دهغوسوی په سر دی
 ډاکندی دی د بې ننکو
 شوک یې مور، شوک یې نهر دی
 هر ټولنه پانگه واله
 د خان بدوله اشر دی
 عقوبت به غرغنده شي
 ډاچي نن دکیا^۴ سوسر^۵ دی

۱- اوکر= اولال، ۲- دله= گوند، ۳- مله= ملگری، ۴- دکیا= لوگی.
 کوونکی، ۵- سوسر= د دېوسپیاکو او د چچا نری نری لوگی کوي.

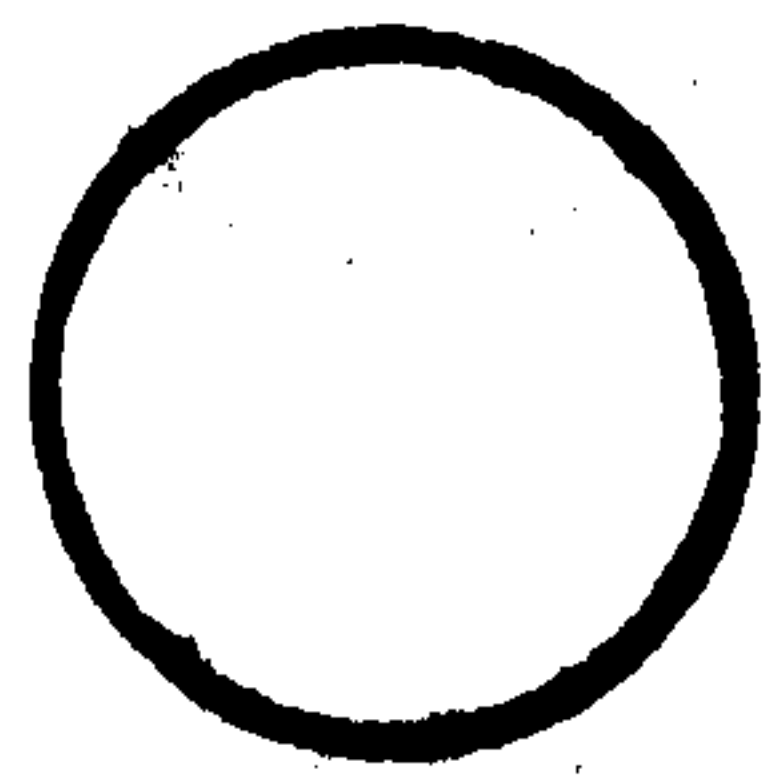
چې ښانه ښکې بلې مې
وابه نه خلی تورې خستې
په کڅونوې پسړل شي
چې څوک ونغړي سکروټې
خپله گټه ځاننځه ده ؟
چې ستايي د نیکه گټې
دیو ماته ، باقی سوی
د تور گټ سوی دیوت یې
نه نښتر او نه چنار شوې
څه د تورو خاوروخت یې !
دامیدان د تېرو تورو
ستا مصرې تورې دی سمې
چونک ایه یې پاتې شوی
وې انکار د درنې ستې
حق ننګانوته وریتېږي
دې ننگ هرکله بښې
لات منات چې گزاری څوک
شي پخپله یخې گټې

خړې، ځک شوي، خيالي نه شوي
 د «لا» شي ځني شي نه شوې
 د جس ترغي نه نامينده
 نل نچه شوي گني نه شوې
 تشه شخوله - خالي تيکي
 ببل توره، توپري نه شوې
 له حجرې تر سري راغلي
 لاپه «زيم» سري نه شوې
 له مذهب چې ملستل دي
 لدې مړيني شروندی نه شوې
 انځاره کې چې دي پروت دي
 هغه ستر آدم زي نه شوې
 مينگيري درته آسمان دي
 ځکه باز، باتورزي نه شوې
 هر آدم چې دي فرعون کر
 پي بلواک، ځانونکي نه شوې

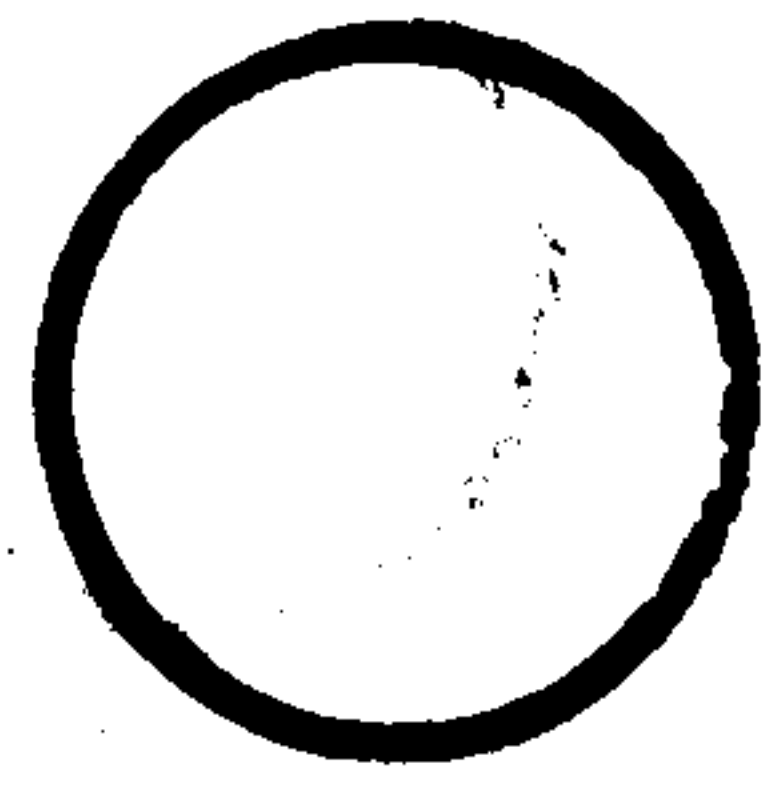
۱- انځاره، انځور، زړی - نقش

۲- ځانونکي - ځانواکي

د وگړو سالار پردي
خړسواره چې شا هسواران کړي
د کوڅو لارو کسودري
ځلن ستوري د آسمان کړي
گوکوشتان داو موختو
سندان سري اتلان کړي
لور او کوز سره يوسيال کړي
اروپيچ وار يوخان کړي
چې سړي پي نه سړي کړل
راغوزار هغه بتان کړي
دالونوپه خلقولو
دمشکنو بازار وران کړي
چې جس من پکې قدر پري
رادرهغه دوران کړي
داد نوم مسلمانان تېول
پرېښتيا مسلمانان کړي

۱- اروپيچ = خپلوکې په ضد ضدی - په غوږو پرتو

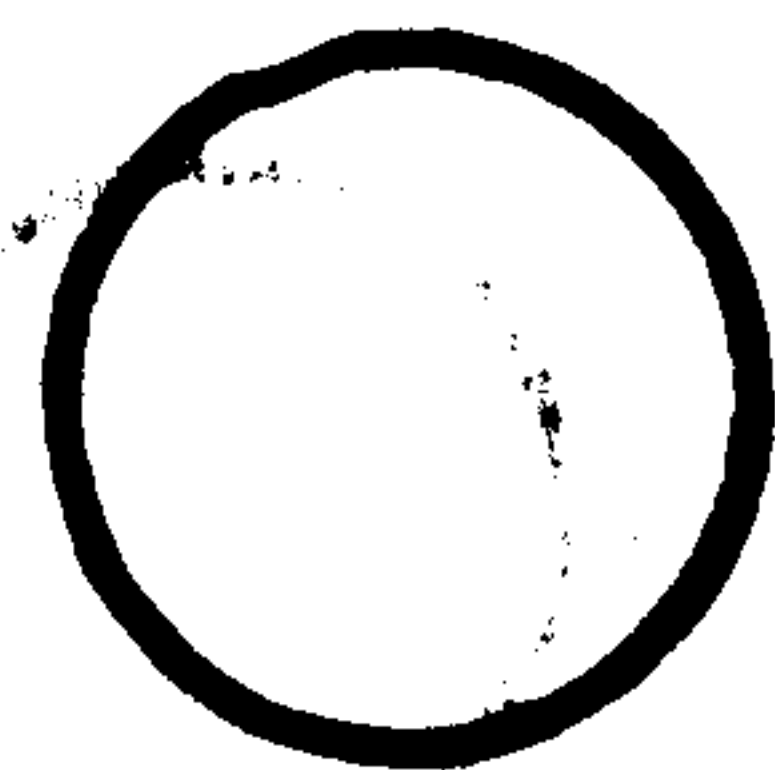

په میړو کې د هر کسونه راټوکېږي
 سره پوینو د لاله پکې جوړ ده
 ننګیالي دي چې د لوی خښتن په تاري
 پورته کړي د نړۍ ټوله باره ده
 ته تنزري پي، د نیاده د بازو نو
 دېرې حکه د ژوندون دی اډاره ده
 غزا وشوه که په نوم کلیمه کوي
 زرغونه دې له ژوند کومه کلیمه ده
 هونایي^(۳) په تپور وند دی، ښکار تر نشي
 که نه پي نن هم پرته هغه دوکزه ده
 دگزی غشي دې هر وختي په سردی
 په دیدوان باندې دې اړه پرې وړې ده
 صبار ښکه د شولان کتوته مېتي
 که دې نن کتلي قام لرو اوکړه ده

۱- باره = مسؤلیت - ذمه واری - پړه، ۲- اډاره = وړانده - کتې - لوتې،

۳- هونایي = ښکاري، ۴- دگزی غشي = دورې پری کوزار،

۵- دیدوان = شیش - خیرکونه.

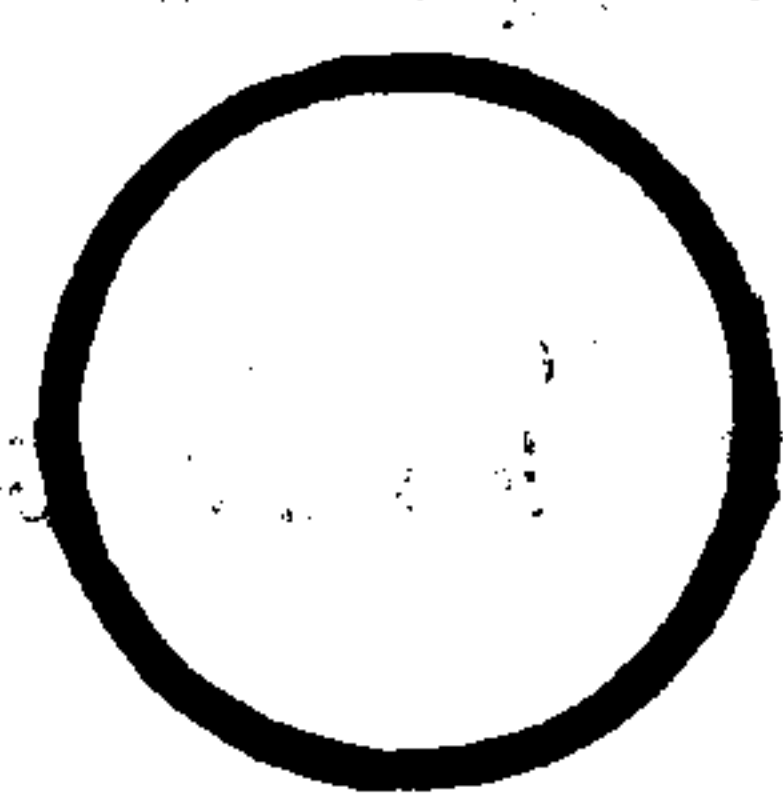
لکه خلق هسې ټولنه
لکه کورن هسې پي غار
لکه اوښ هسې پي سوري
لکه پښه هسې پيزار
لکه باز هسې پي ماري
هسې باز لکه ميشکار
لکه بزيره لاوڼ هسې
لکه سر هسې دستار
لکه توره هومره کټه
رښه هومره خومره کار
داوچت الوتوپانکي
دشپروپه مقدار
دديروي رناتر کوره
نمړپه ټول جهان اوڅار
دبي ننگه په زنگ دپروي
ننگيالي نه لري سار
چې دلاري اوښکونه وي
په هغو جوړه پي لار

لاڙي ڊبرو ڪري ڪاندي
يو منصور خپري په دار

د بي مٿو وار خند پيري
دمت دارو وي بي وار
د زمره نه اخستلي

سورلندي شي ڪله بنڪار^(۱)
د آتيا نوسر باري وي
په ملخانو ڪرمار^(۲)

ڪليمان نه شوتول عمر
له خدايي چارو و نه ڪار

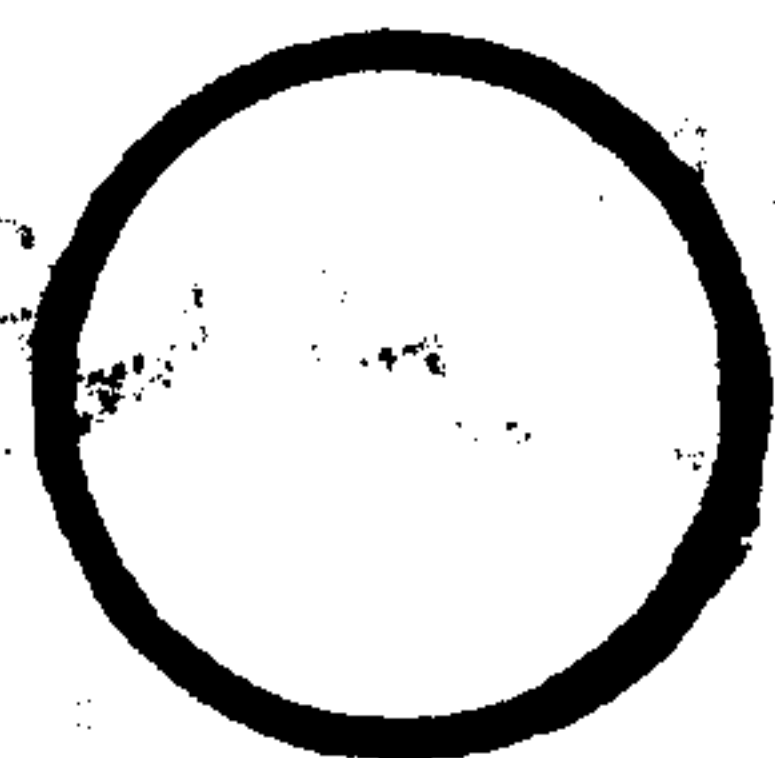

مذهبونه دي پوچ شوي غر بينونه^(۳)
مذهبيان دخيلي ماڻي بيرغونه
دهنود راتاندون^(۴) طمع عبث ده
چي مذهب بي رواسته ڪرپيدي هڊونه
په هغه سالوچي خان لڙ دور پيري
دي عبث دانخور و نوڪر اوونه

۱- سورلندي = گيدر، ۲- ڪرمار = يوغودي، ۳- غرين = يوتيڪ

۴- راتاندون = بيارا غبرگيدل، ۵- رواسته = وراسته.

له مذهب پي چي تودي وينې کتکل شوي
 مسلمان بايلل ملکونه سنگرونه
 له مذهب حنی لوی شرک په جهان نشته
 لگولي پي په نیش دي امتونه
 د مذهب د غونډلانو تنستو کې
 کل ډيوکي دي د علم د پيوستونو
 له مذهب هک خلې ټول ريزکي شي
 ريزکونه کله کېږي لوی کارونه
 ټکی ټکی د کتاب نن هم هغه دي
 خومذهب ترې نه وینکلی دی ساهونه
 چې ترخودغه مذهب او داملای دی
 وي تالابه د تالاقامونو خونو

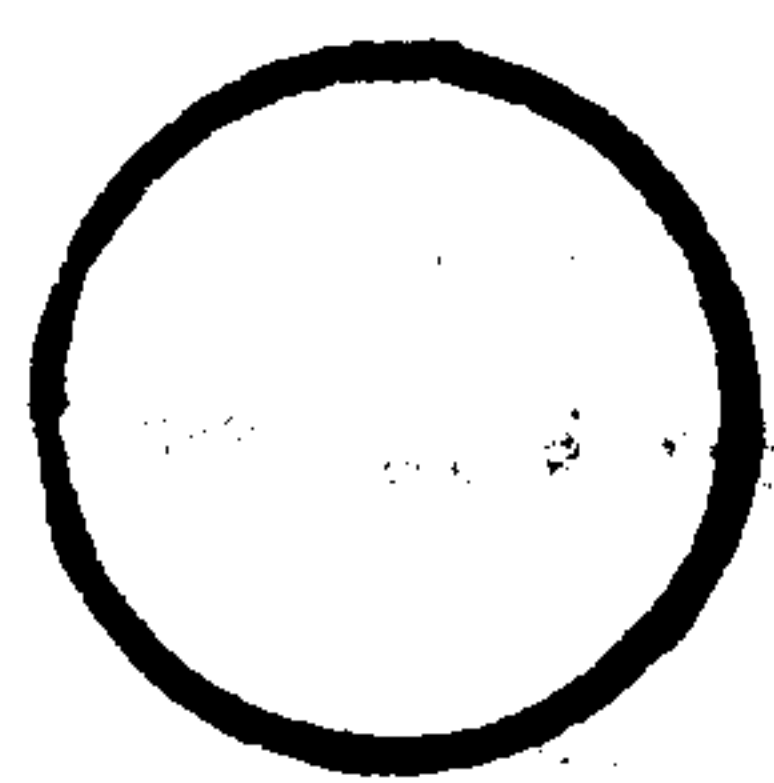
پوخ سنگردی شاه مردی ده
 توربازي دی تبغ بندي ده
 له باطل دحان رغورنې
 یوه لاره ملا بندي ده

۱- غونډل = غټ غټی

۲- کل ډيوکي = دکل ډيوکي

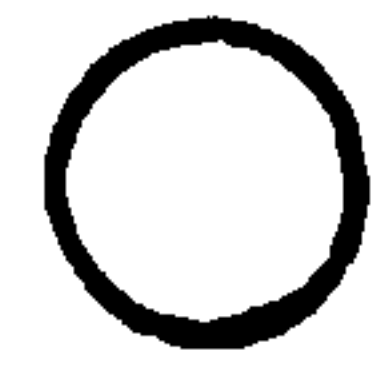
له فطرت دې پرده ده
له فطرت دې سرزوري ده
کليمه دې سره يتوب دی

سره يتوب دې سره سګي ده
د بل غم هم د خان غم دی
دا پښتو، مسلمانې ده

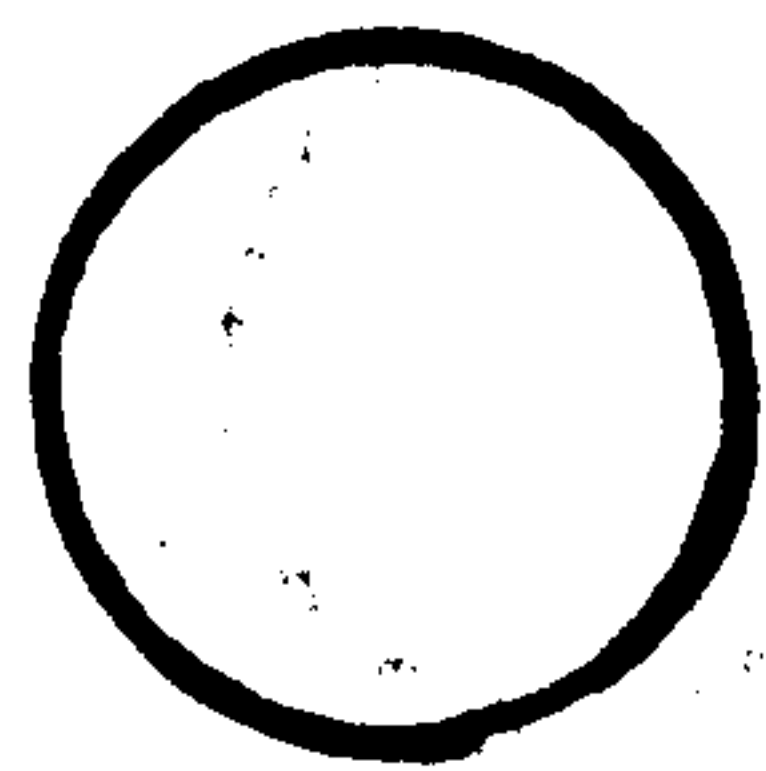
په شروندی کليمه بيا خلق شروندی که
داله وارو وړستو شوي بيا لومړي که
دا چې خاوري پي له مخه نه چانه پري
د سپوږمۍ په دود غونه پي پرقتدي که
وړونه وړونه سر غوښي په چاره کړي
له ټولښت شروندونه وړ که گوند گوندي که
شاه مېړونه له زرگونو ستورو تېر شول
بډې رابڼکه خپل ملاګري کړندي که
د هغې بي ښکه خلقو مرګ روادی
چې کزبان د بل په سوي کړپندي که
د پسرلي درنه وړېځه شه په خوي کې
خان وړښت، کله برېښنا او تالندي که

شاه حلمي چي د آدم په تنک اوچت شي
«شاه پلکونه» بيا ز غمل په مال تندي که

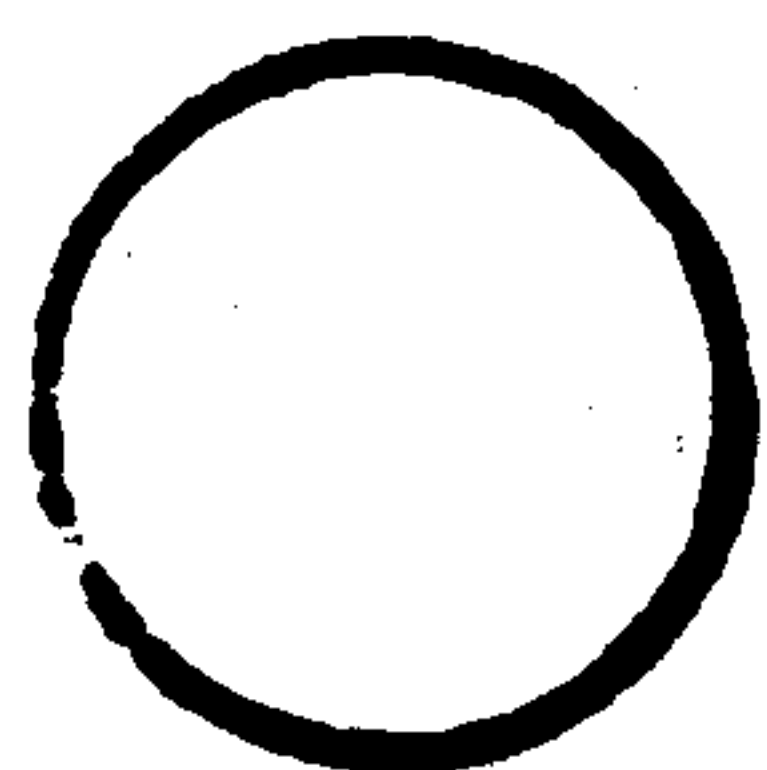

درهند و خلکولاس تپول نرده
دسترگور و کاگیره تلل نرده
د ايلتيا نوکلي وړانول نرده
د اسمنانو پيسول نرده
که اوندي جوندي د دوپرک وي
ديکرنگانو غوڅي کول زده
مذهب له خايه راغور زول کړي
کتاب يي خاي ته برخه شول زده
چورگورگان هم کړولي کړي
لکه باز کله اوچت وهل زده
چي فرعونان يي موزي کران کړي
نوکليمان يي توره نول زده
د آذرانو بتکورکي ستول
د خيلانو کعبه کول نرده

۱- ايلتيان = پساتيان - وړاني پيدا کونکي، ۲- اوندي جوندي = مرغړونکي
چي غوڅي رهنې نه وي، ۳- دوپرک = دورنگ - منافق، ۴- موزيگي = چي د
هېڅ بڼې نه وي تش کت پري دک وي، ۵- بتکورکي = بتخانه .

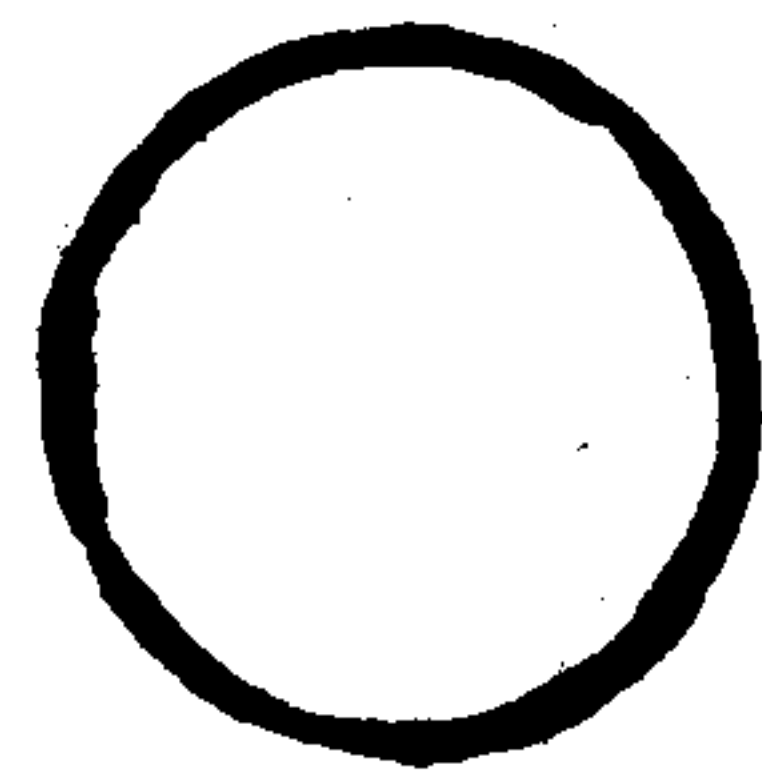

د باتور په خوشه پرو خپلولو
منځگړک او غلیوازنه باتور پري
دیوټ په لرېدلو ټټ غلیو!
سومنا تونه په کعبو کې نه بدایي
له کیکړه د نستر پیوند خوړوکی
نستر هیڅکله نستر نه پاتې کېږي
چې په پرو کودی وژلي مذهبنو
هغه مړه په مذهبنو نه ژوند پري
چې د زهر وړک لښتی پري را سوزوي
دغه سوي چارونه نه تاند پري
د قرآن وړه رتلی عقیدې نن
د مذهب په کتابونو کې سا هېږي
د تیرو سړه ملستی بڼا پېرک نن
درنا په تکی مرگ ته بیرېږي

شاه خلمي دی نوی حُمله آسمان غوارې
 د زوړ پشوي په خای نوی جهان غوارې
 دخپل «زه یم» سره نګي پي سلامت یه
 مریټوب نه - ملکیري د یزدان غوارې
 ننګیا لور غار ماته اطاعت ته
 په لټون که دهغه دي خو خان غوارې
 په دنیا کې یو کار هم ناشونی نه دی
 یو غیږی حیکر وره حوانات غوارې
 کشالي غوښتني نورې د آدم دی
 شرونده نوی تفسیر د قرآن غوارې
 په لښکر د لښتینکو کټي نه شي
 د شروند ستونځې مېرني قهرمان غوارې
 په یو ماره که کاوږ شي، سودیې نه شي
 چې ژوندي وي یا نوی ماری زمریان غوارې

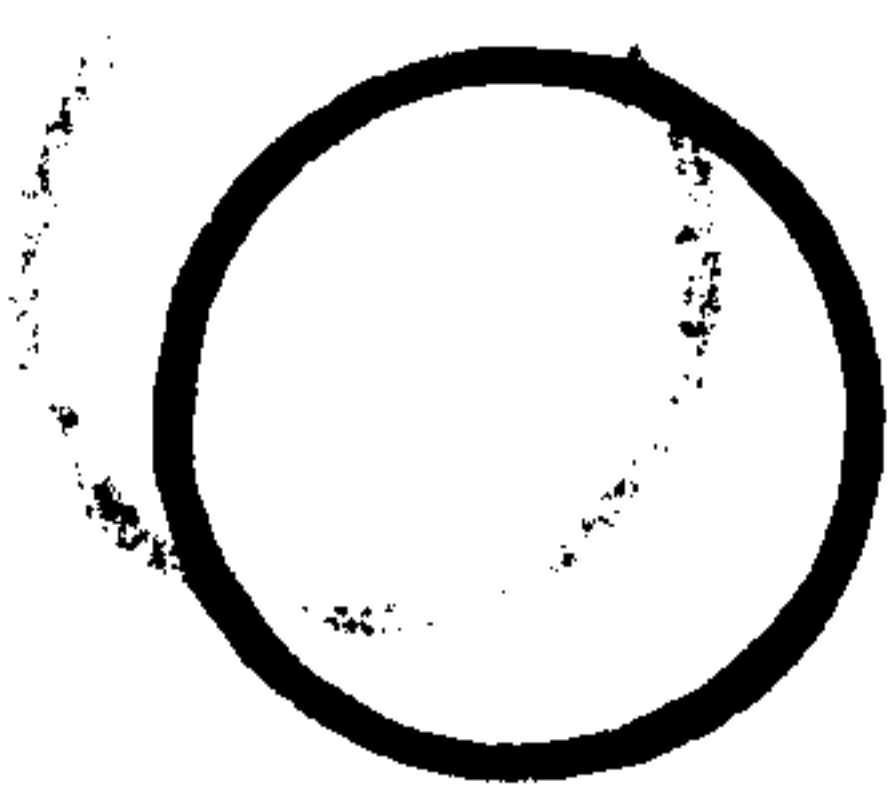
۱- یو مخیزې - چې مخه یې یوه وي - دیوې مفکورې .

عقل هغه وهندي باز دي په لاس
 چې نه پر اوچت اوچت ښکاره کوي
 ښکته له ځمکې نه تر نمر ستور تليز^(۱)
 کړاوي کړي، يرغلونه کوي
 لوگيز^(۲)، اوريزه^(۳) که يې لاره نيسي
 له الوت کله پر هېرونه کوي
 سر پر، کړاوي دي ټول د عقل چې نن
 بريښي د ژوندی تومن مخونه کوي
 د آدم کار دی کائنات پر نړول
 برهغه قام، چې دا کارونه کوي
 چې په فطرت يې ده لتي اړولي
 د هسکوستر کوم عاشونه کوي
 عقل بهير کړ غور ځنگلي د شعور
 ويرو سیراني ټول مذهبونو کوي
 پياده له عقل کوم وکړي چې دي
 د بل مواته دي سوالونه کوي

۱- ستور تليز = آسمان لاره - کهکشان، ۲- لوگيز = دکازو ريځ يا نيبولا،

۳- اوريزه = هغه نيبولا چې ستوري پکې په زرغونېد ووي.

حق نه په څنګې، فطرت په ترڅې

تشي ځاندرې وي، زور يې اوبه وي
عقل يې شل وي، هڅې يې ګټه

په غټو کورې، ولې سرانده
نه پرې ودانه، که دوی ژوندي وي

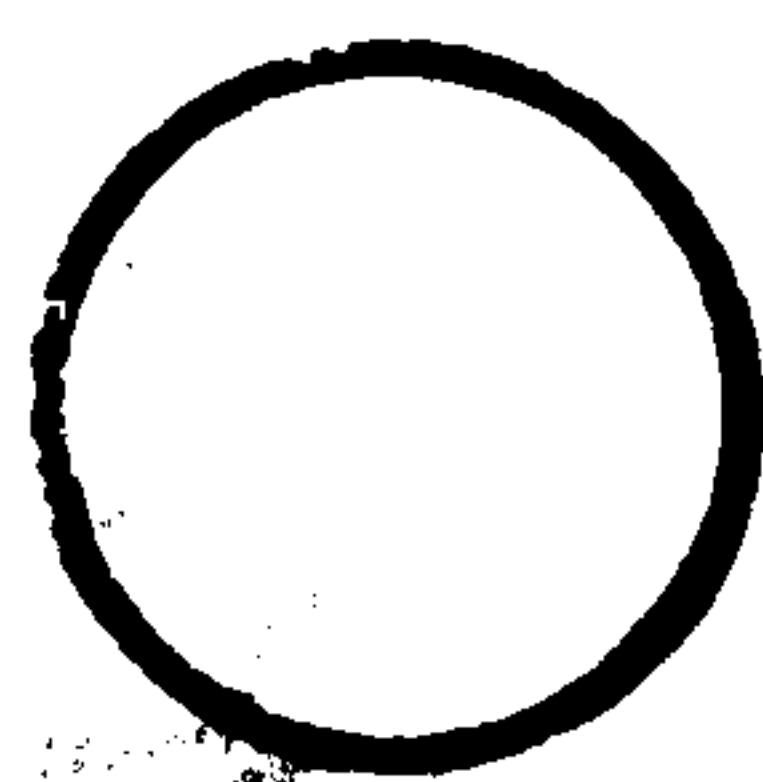
اونه پرې وړانه که چرې نه وي
د ځوانمردانو د قط نه وځي

نه يې خوا برې وي، نه يې تراخه وي
په تن په زړه يم» د وارو نيستم شي

ځوراک پخساک پخواړه او خښه وي
په زړه شخوند کړي، نوی ترې نه شي

نوی بریدونه خودمېره وي

چې يې راغونډ کړې وارې کړي
د يو ګنجکې د ازرښت نه وي

دل وگزين و دل پيون نه

اورين ستوري راغون خپري

ستور تليزي سروهي لا

کائنات لا پراخه پري

که يوستوري ورژ پري

نوي سل روتوک پري

د شروندون زرغونېدوله

نوي حمکي ساديښ پري

چرته شروند دي په بخښنچه

چرته کچ، چرته حوان پري

د زرها ستور و ميروکي

د شروندون غبري غبري پري

يوه ستا دا حمکه نه ده

چې ساه دار پکې هست پري

شخړې حمکې ښکته پورته

ستور تليز وکې خرڅ پري

هغه حمکه ستا دوتردي

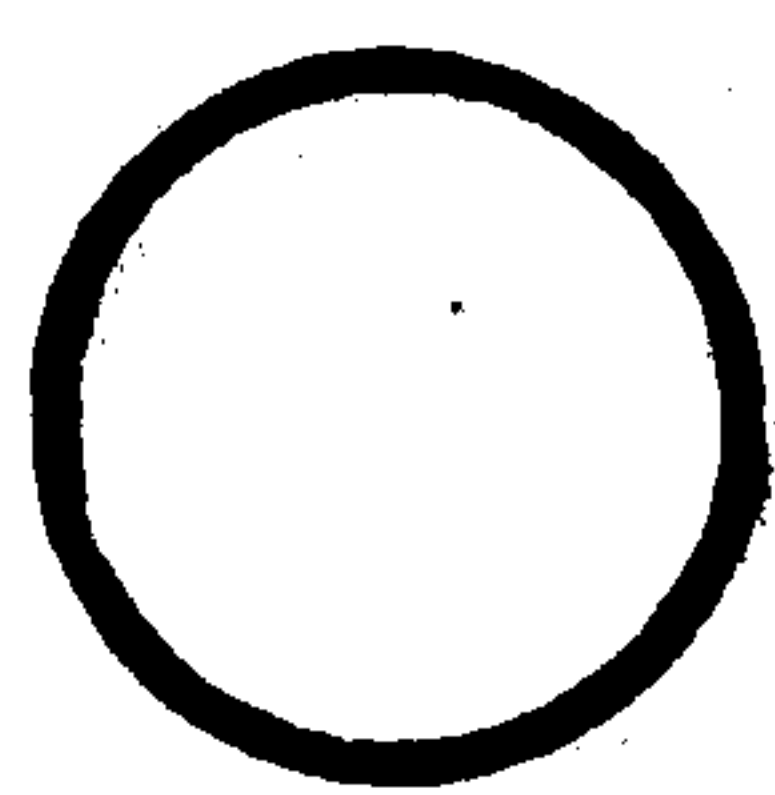
چې دې لاس وروړ سپري

عقوبت به له دې ځمکې
درته کېدې په سر کېږي

د مېړونو ستور بېرې دي
له سپوږم ستورو تاوېږي
د يونوي کور لټون کې

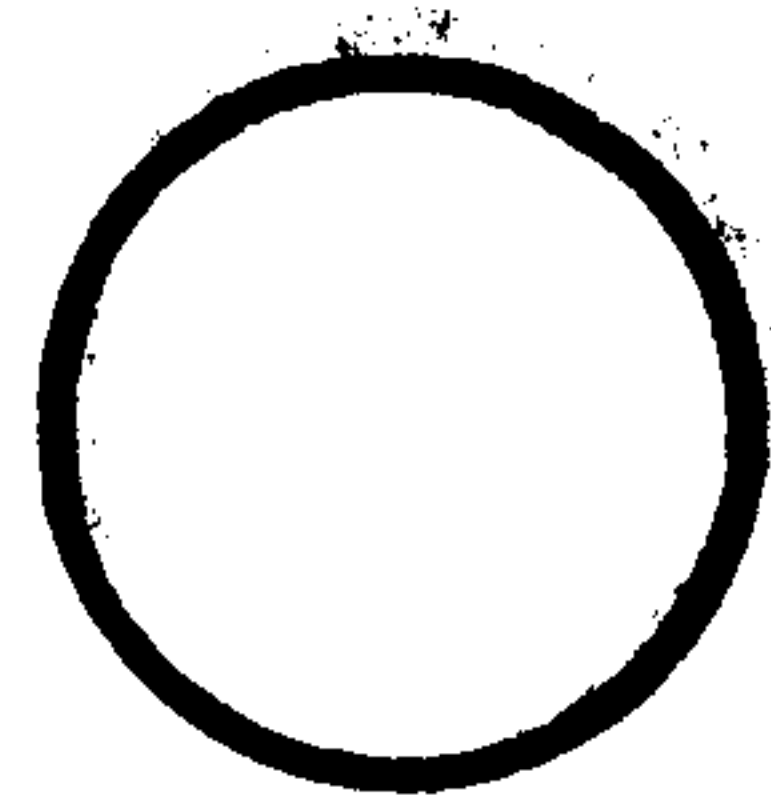
د آسمان لارې چاڼېږي
عقوبت دا ځمکنۍ به

ستورک زو ته ورسېږي
د شړوندون خومره رازونه
به په ډاگه وغوسه بېږي

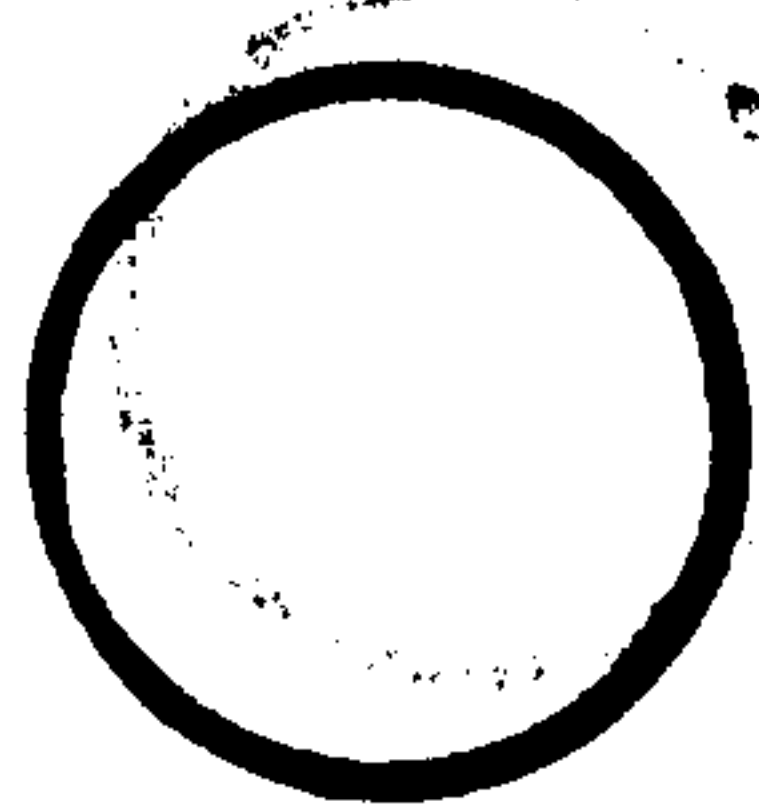

قیامتی پابنده هغه اوبنتون شي
 لاالا سړو چي کله يې برغون شي
 د عبرت مړي يې کړجي په ملکونو
 کوم فرعون چي له کلیم په تور بښوشي
 د اولس ویني نه بښونکي هله وړک شي
 دربریا^(۲) اولس چي کله په پاڅون شي
 داو یار لې خلي هسې ولاړنه دي
 د مردی کارونه دیر په شواخون شي
 چي په سین داوړ او وینوشي وږي
 قافله یو قدم غکې د شروندون شي
 که هرڅومره سنگرونه له خلن تاوړي
 عقوبت دحمکې تې هرقارون شي
 چنیشني^(۳) عقیدې چي غاړه باسي
 د هغو خلقو ټولنه مریستون^(۴) شي

- ۱- قیامتی پابنده = تل پائیدونکی، ۲- دربریا = خور- ننی- خپلی،
 ۳- چنیشني = چي چناسکې پکې شوی وي، ۴- مریستون = هدیره.

د دوران په نرلز لوغرونه وارغري
په شگلني ديروكي خه له وياړه پري
تلناوونه يي رواسته، موبن خورلي
چان كېږدي كې به ترخوپورې اوسېږي
د پرلنستر په چورلندو حكي له تللي
كچه ديلي! په خپل خېرخه غلطېږي
د سورسين چپې دمه وينكه له يادو
اي فرعونه! چي كلیم پسي پاڅېږي
د ملخ خانگ سر دې ملاشوله دوه غبرگي
ته لاجي د آتي بارته لاندې كېږي
لااله بتكور كوته بنكړي ډول دي
كه موږ يي تر وروستي بت به جنگېږي

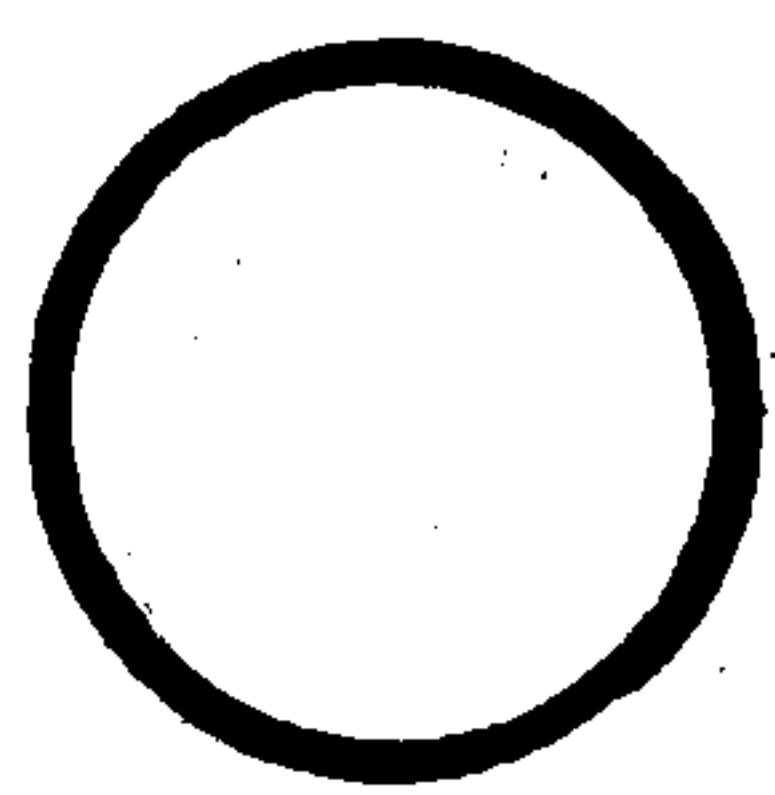

کلیمه یی چپه زړه باندې سنگرشي
 هغه قام هغه وگړي اوسپن غرشي
 کلیمه دسړي برش دشین زمري کړي
 لږو بروته دگه ونخپور لښکرشي
 کلیمه لکه بوته چې دا کسیر وي
 مس حوانان چې ترې نه وځي نوهر زړشي
 ننکيالی په جهان پتي راتلی نه شي
 دوی دهرې سرخېړې وتلی سرشي
 دهرکورانغري تود، تیاره شي وراکه
 مېړني خلبي په هرلوري چې وراشي
 له تونگه د عیسی چې مړې و خوري
 که دخټو کوکوستان وي په وزرشي
 د مذهب د مدرسې نه هیله نشته
 چې یوچینی هم دبدر لېچورشي

۱- لر = کوز

۲- سرخېړې = د جنګ غالی سړپو

۳- تونګ = شکور

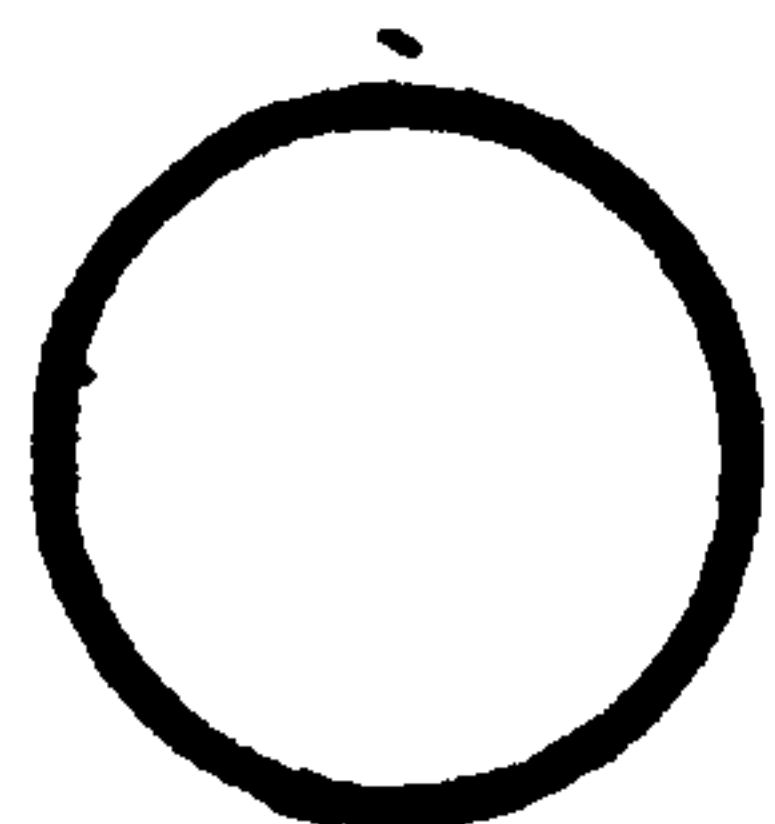

دغليم دبريد اوچيڻغي حاجت نشته
 لاس ترگريو وچي پخيله سنکروال شي
 دکور قام بدخور منځي په خان ناتاري
 په تبغه که باتولان وي تش پيچال شي^(۳)
 تانک دکتي، ديرغل يې دلاس وځي
 چي د چار اتلونکي توري نه اتال شي^(۴)
 حلمي وار په خپل اصل دي لالونه
 درونرلو چي شوک نه وي کوټي لال شي
 جماتونه، مدرسي اوچيني د پرشول
 خوله چاهغه بانگونه د بلال شي

چي دخاوروله کالبوته
 اوده «زه يم» برسپرون شي
 په اجل ياندي جل راشي
 بنيادم ولاړ شي تلن شي

۱- چغه = اږه ، ۲- بدخور منځي = بې اتفاقي - اروپيچ ، ۳- پيچال = د
 باتورغل - غريبازه ، ۴- اتال = په طمع - په اسره - معطل - ايسار .

دژوندون دغورځنگونولوی میدان دی
چاته پوله نه سپوږمې اونه آسمان دی
دفطرت غېږه پرانستی ده هرچاته
بودد هرچاهم په قدردخیل توان دی
دا په تاده جوړې کاتې که توره
خپور چاپېره دجنګرېز واره سامان دی
نیمګړتیا کړمې تېلې اړ په مټ دي
مټ کول د بنیاد موپور په ځان دی
چې پ زده د سور کووینو کښې دي
دهوهنې ګلڅه کمې پدې جهان دی
د باتور لمخې دنیا ده بېله بېله
یو د ځورې، بل د لوړې وېښې څان^(۱) دی
چې سرمزی د نوښت^(۲) یې په لاس درکې
دلوی برید په ننداره دی اوس نړوان دی

۱- وېښې څان- وېښې انوونکې، ۲- نوښت- پیلات- ابتکار

چې د "زيم" ټول رنگونه

يکمانه شي يک رنگ شي

لکه غونډې چې چېرې شي

ابا سين شي په غورځنگ شي

سل مخونه يې چې يومخ شي

"زيم" هله خان دوران شي

کائنات کړي د پنبو لاندې

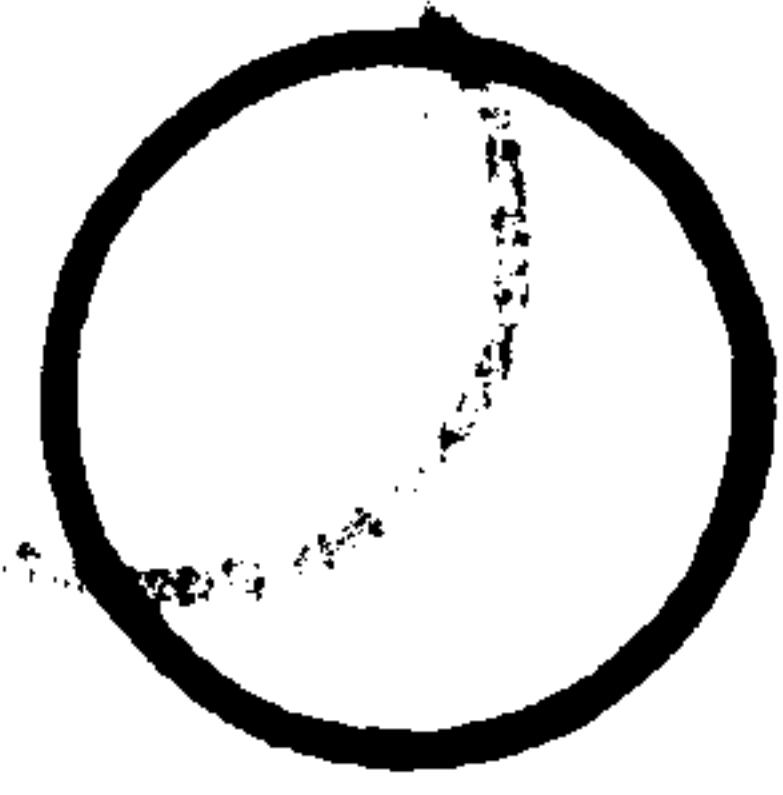
سلاکاره ديزدان شي

چې يې "زيم" په تنه کې

لکه بُت سلگون سرې وي

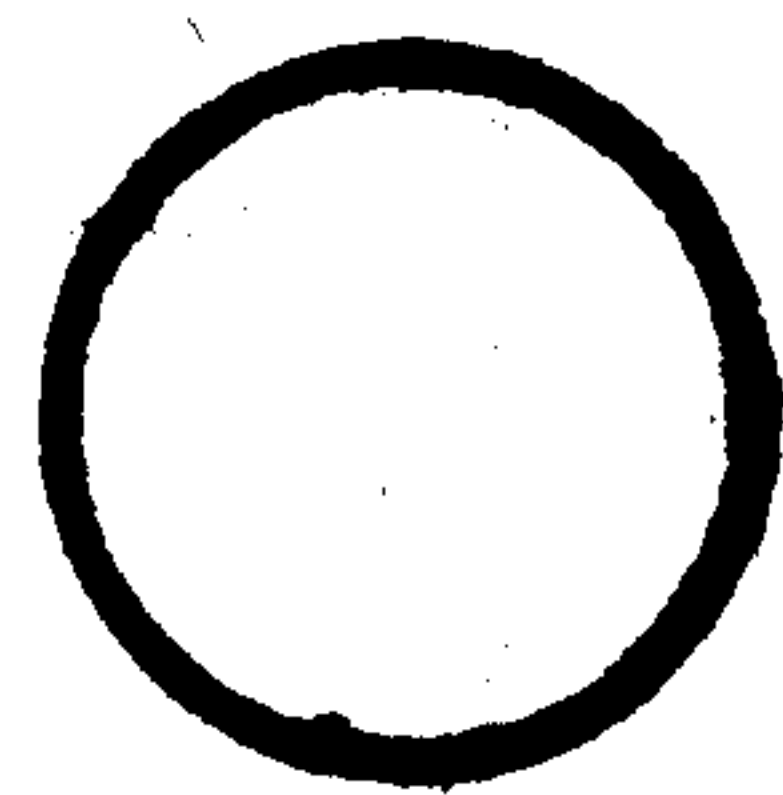
آدم زى شي سل لاريزى

له يودره سل درې وي

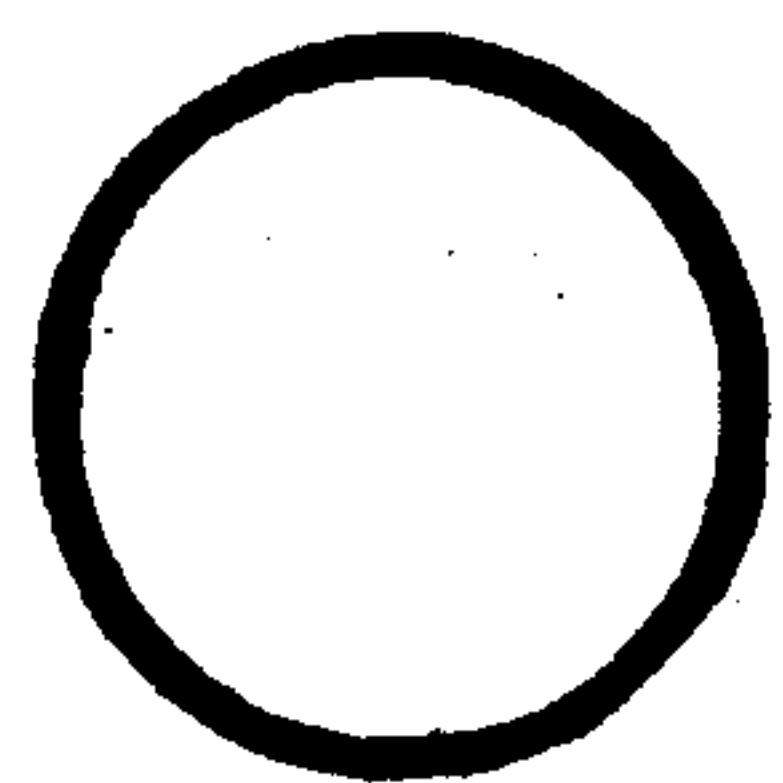

دتوريال زړې راخېژي په سوسر کې
 دهورې هڅې و باسي لارې غر کې
 تور برينونه يې پخپله غمازگرشي
 مېړه کله پټېدې شي په لښکر کې
 "ستورونا" کرښې دځمکې کرله ماته
 ښخوي بيرغ د ستورو خپل دوتر کې
 مرجونا د نهنگانوله کاله نه
 ملغلري راپنډ کړيدی خادو کې
 زهري خويه په يوماري ورپرېوځي
 بله ماره يې نيولی وي نظر کې
 مردکي، دارو، بتک او اور بشينه
 دغه توکي دمېړونووي سنگر کې
 هره ونه خپله خپله ميوه نيسي
 چامونډلی دی کړوسکی په کيکړ کې

۱- ستورونا = (په دې دن مرجونا) د ستورو ښکاری

زردار هغه کور کښان دي
چې شروندي بنياد مان خوري
سرخوړ په پټه يې نه خوري
ښه برسېري په ميدان خوري
د بې پرسه کلو خلک
څه ملا، څه دوتریان خوري
يووری يې په شا پرووي
بل شني لښتي بارگيران خوري
د باطلو لار جوړه ده -
په برمت يې بې کسان خوري
روايات را پاڅېدلي
په حملو حملو قرآن خوري
د آدم په بدې ورځې
کليمان وارو خپل خان خوري

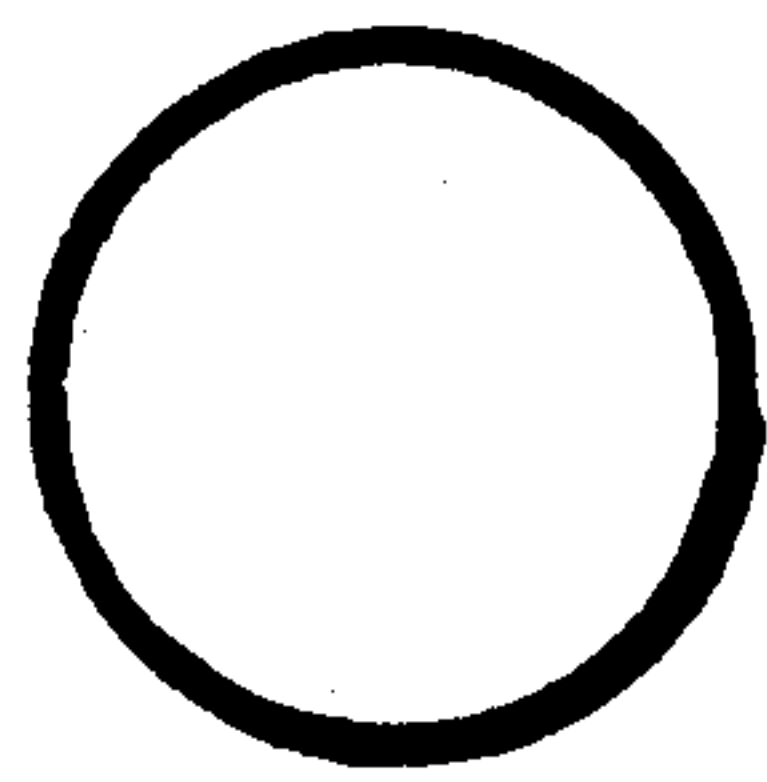

چې په منډه د هود د يالوڅي
لارې خپلې کړې کړې وي
چې په څرخ باندې سورې شي
د هغو تورو لاشې وي
چې له اور څخې ونه ځي
نو هغه پټې اوسې وي
له چپو چې انگوچه شي
پولادي هغه سيلې وي
چې جنګرې ژوندانه وي
د برم ډکې پې شلې وي
چې د مټ جمال پې نه وي
د هغو ناندري کيلې وي
د باتورو هڼې کوره
څه که يوسو تنې بڼې وي
چې وهي د تنګسې تورې
په هغو که تنګسې وي
چې ثرياني پې تاو نه شي
نو هغه ليندې پېرې وي

چې وهي د تنګسې ستوري
په هغو ګله تنګسې وي
سپوښې، ستوري، ستور تېلېزې
د مېړونو برآستي وي
د سره ګو غور ګو ګو
د تاريخ زړه زړېنې وي
د اخلاص د شاه سوارانو
منزل لوی، لږې توبې وي
چې منګل يې د زموږ وي
د هغومارې سګې وې،
په لاسموباندي غرونه
د مالوچو پاغوندي وي
پروناوړې سترګې بایلي
وینې سترګې پلېتې وي
دوزنګ تېنګې ګڼ پرې نه
چې د بدر ترېسې وي
د مېړونو لوی لاسونه
خپله تودې اوبلې وي
د ګیدرو په نصیب کې
د زموږ پاتې دوزنګې وي

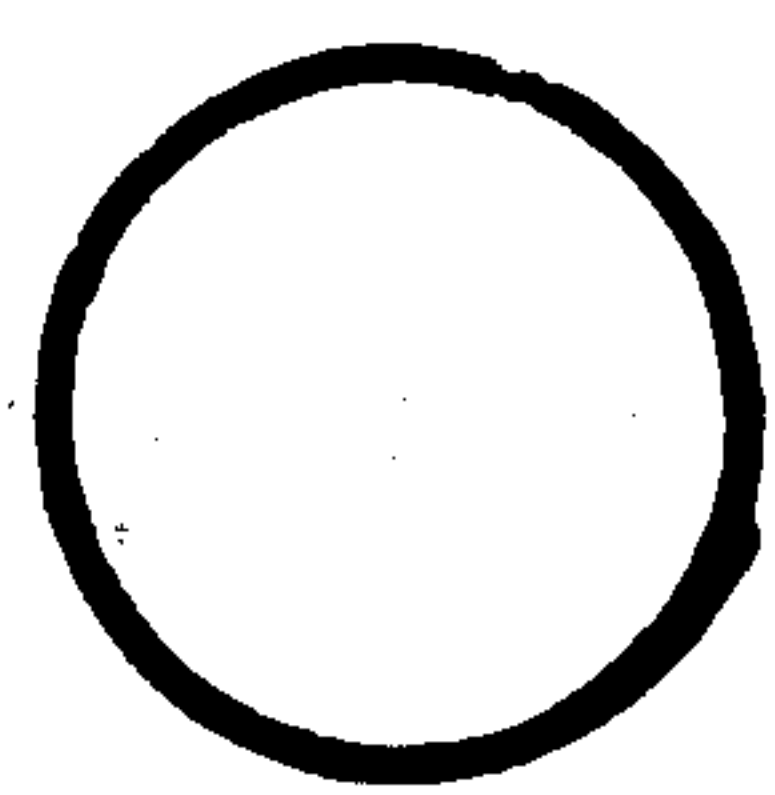
چېاېې پښې وي غزولې
د هغو داکې سپرې پړوي
چې له شرونده ماتې وخوري
زورې تېرله په موسلې وي
د مرثواکو مسئلوکې
هم د مرو مرېني کيسې وي
کونې هم خان سره کونکې
چېاېې خپلې پښې کړې وي
د يوسروغ د سيالۍ نه وي
د هندوکه پرگنې وي

قام دې دې تورو تورو برين کړي
 دغه کمال داوسواک^۱ دی
 هر دليت خپلې دلسې ته بڼه وايي
 دغه دستور د دله بازی دی
 پلويان راوړ، ناحق به حق کړي
 "قامي جرگه" کې ستول د ليرې دی
 چې "جرگه غړي" ټول شته منان وي
 وارې هېواد دی ونډې ونډې دی
 کاواکه درومي واکمنې دلسې
 څوک يې دمنځې دکاواکسي دی
 د"سلا غونډه" سپېڅلی لار ده
 ولې هله چې دحق په تارده

-
- ۱- اولسواکي = ديسوکراسي.
 - ۲- قامي جرگه = پارليمان.
 - ۳- جرگه غړي = ممبران.
 - ۴- سلا غونډه = د شورې غونډه.

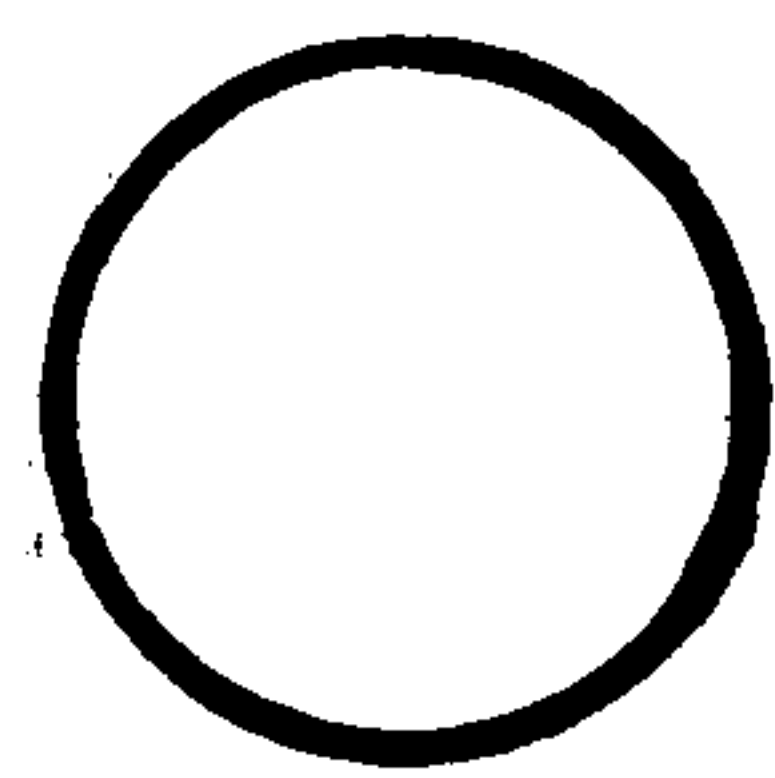

ولي هغه چي د حق په سړي ننگ دی
 واره شړوندي يې د کتاب په رنگ کې رنگ دی
 چيلی نه اوسنکی په سمخو، په لغمونو
 بېل تور د باطل سره په جنګ دی
 د جهان په "دنگ قامتو" سړاوینکلی
 سالاري يې په نړۍ پورې قلنګ دی
 هم د علم په دنيا يې بيرغ جګ دی
 هم چاپېره يې د بڼه سرپټوب دنگ دی
 هم يې کټه، هم يې منځ ملازی ورګړه
 خپل پردی يې په نماغځنه باندی رنگ دی
 د زیارت خوړدو ته ناسته يې کتابه!
 ستا کورلاری ولایت د پلي لنگ دی

منکران په دلیلونو منکران دی
 او ملا د بې دلیل مذهب امام دی
 روښان خیاله نه کافر دی، نه منونکی
 د تسپو سرګردان يې له ناکام دی

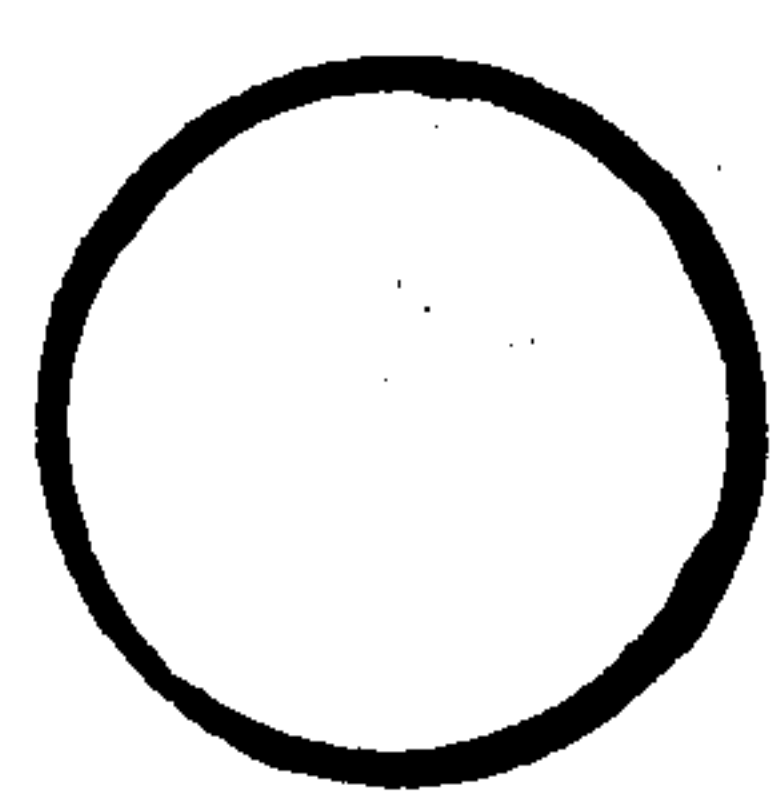
هغه خرنګ به د بل کاسه کړي ده
 چې پي خم پخپله وچ او نسکور جام دی
 پوهګري ترې ته پوي، خي په دده
 چې ملا وړ ښکاره کړي کوم اسلام دی
 لښتکی له لښتکی مفکورې زېري
 خان وګور په جهان دې خور سام دی
 مذهبونه په کړي د نښمنانو
 د شته منو د خوندې ګټو شام دی

خدای شروندی مال پي میرات دی
 خه بې کچه ناروا دي
 دي د ټولو چې د خدای دي
 نه نرما دي او نه ستا دي
 داد لا د دوران سردی
 دوتريان چې په کړې با دي
 د هغو لېچې تا وېري
 له پېرونه چې په غلا دي
 له نرما، له زمای نه
 پساتونه په دنیا دي

۱- خوندی = په امن - Safe ، ۲- سام = بند بنا

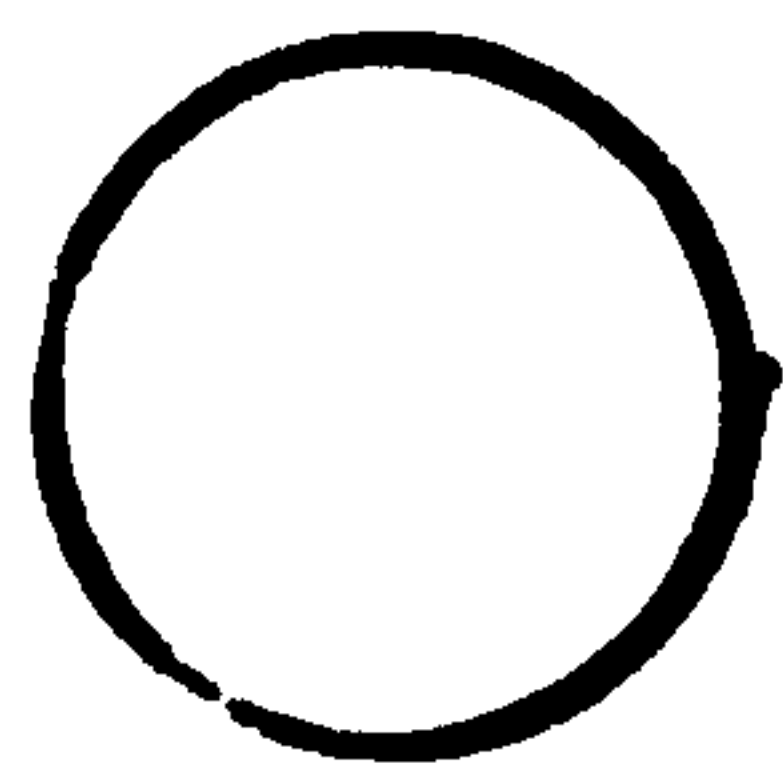
چې لـسـيـن تـرې لاس نیو کړي
شاه مېړونه د اِلا دی
امانت دا ولېا دی
چې له تاڅني سواد دی

چې د حق او د باطل د غره راشي
د بې لارې پلارنیکه په لاره مه شي
چې تور^۱ یې د بتانو لړ ولوي
خداي دې وگوماري ته هغه مېړ شي
چې یې غل غدوله ویرې بلوسنه کړي
په مورچلو د قام وینس هغه لیمه شي
چې مرثروا کي ولسونه پرې رغېږي
که یې سل خله توکي، هغه تارخه شي
څه زرغی زرغی کوي چا قهرمان ته
که ملا و تړې، هغه تور یال به ته شي
غرونه غرونه واورې هله به شي ویلي
چې د نمریشان پرې سوړ په ایشېد شي
چې یو پلارگنی ومانځي اولس ټول
ته به هم دا ولسیاسو په ول^۲ شي

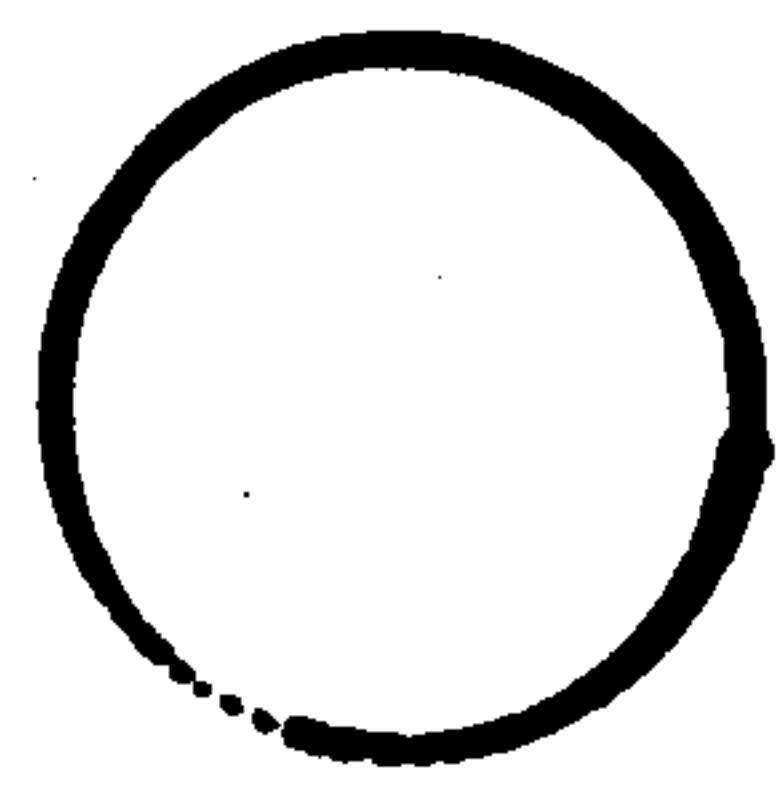
۱- تور = دستور - قانون ، ۲- په وله = په ډوډۍ - پېښه ورځ

چې راشپېل دې په راشه د آسمان ښځه
بيا به هله دسړي په نوم باله شي

چې د کړاو تندي خولې خولې شول
د قام جوشې بيا پلوشينې شوې
د سربندني کرامت وکوره
د ازغوغېرې کلوړي يې شوې
د پلار خپري دې کائنات دی واره
کاش چې دې تورې بيا پلري يې شوې
بامورزي خپله به راوړي وړي
که د پروکې دې ما بښي^(۱) شوې
غراو راغه يې شيخ ملي ونيول
چې د زمري سترکې تندر يې شوې
د توراني لېوني کړيکې سره
ځانکې غرانکې سندري يې شوې
چې بيا په رحل دې کتاب وخاته
دري بې ارزه دې نمريني شوې

۱- مابني = يوغر

کليمي لرو شروندي زړونه پکار دی
 اور له لوتې په پند کله پيدا کېږي
 په خوبزلن کې له بخرکو توغړېدونکو
 تر آسمان شربه کوونکي اور تاندې پېږي
 چې پانودتې وچ، خيلی تراوستې شي
 په کېدونو وېرو شېبونو راتو کېږي
 د مذهب په گڼ خوړلو لختو لهر و
 د سره سوري د قامونو نه جوړېږي
 هک ځلمی بويه بيرغ د محمد له
 داپه خوا رولشتکونه پورته کېږي

مړه يوکي مذهبونه
 لارې پانده شي رهنسولي
 د بودیزم انقلابونه
 آذر نه شي راوستلي

د شروندون او بزې کيسې له
 له موجود ځنې پشسا به
 کائنات به چا نول وي
 تر لويگينې پورې تلل وي

○ چي په هغو شرعوننگ کړي

چي پرېا کسړي وي وختونو

گويا خان لرو توږيږ کړي

د کورونو، کفنونو

○

د باطل سره په جنگ کې

نه نیم سول شته، نه سرشته

د خلیل مټ دې تود اوسه

د آذرچي بټ کړه شته

○

درندو عقیدو ښار کې

انقلاب رابرسېرن شي

د زېږ خدايا نومخ چي

ولسات ته کرغېړن شي

○

بتان شي د حکم تبی

بتکورونه رانسکور شي

چي د زېږونو په ورشو کې

حق زرغونه شي، سمسور شي

○

○

خيلان چي له تولىسني
د خدايانو وركول كړي
نولومري د دې خدايانو
خدايي وړپوچ كول كړي

○

كليمان د فرعونانو
پاچايي هله غوزار كړي
چې بي لارې ولسات ټول
د دليل په زور په لار كړي

○

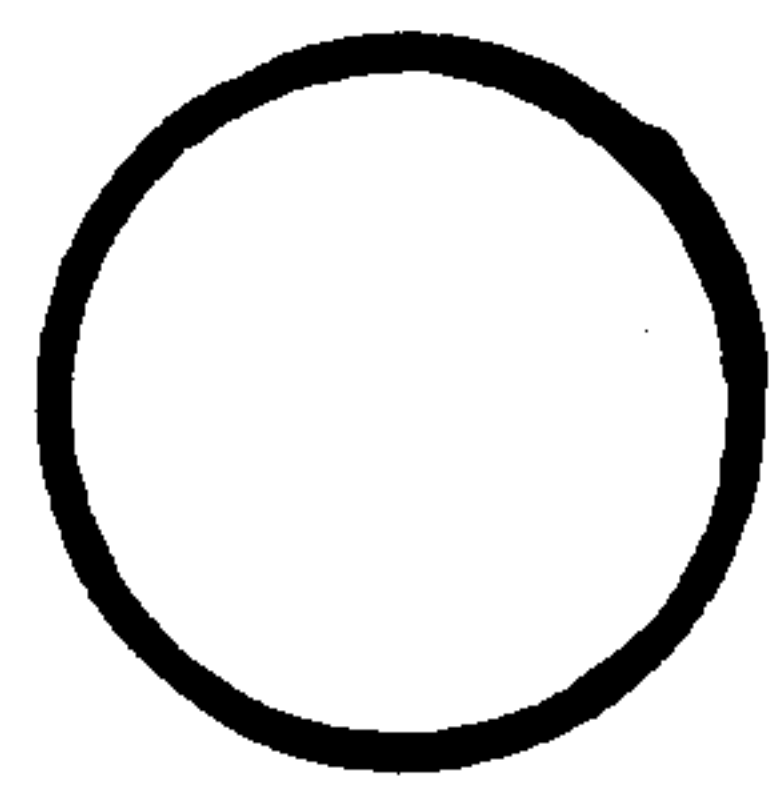
د كلیم د درنې پرگني
خلفي ويا واره زبركي
هم بي كته ، هم بخښنه
هم بي مټ ويا هم بي ستركي

○

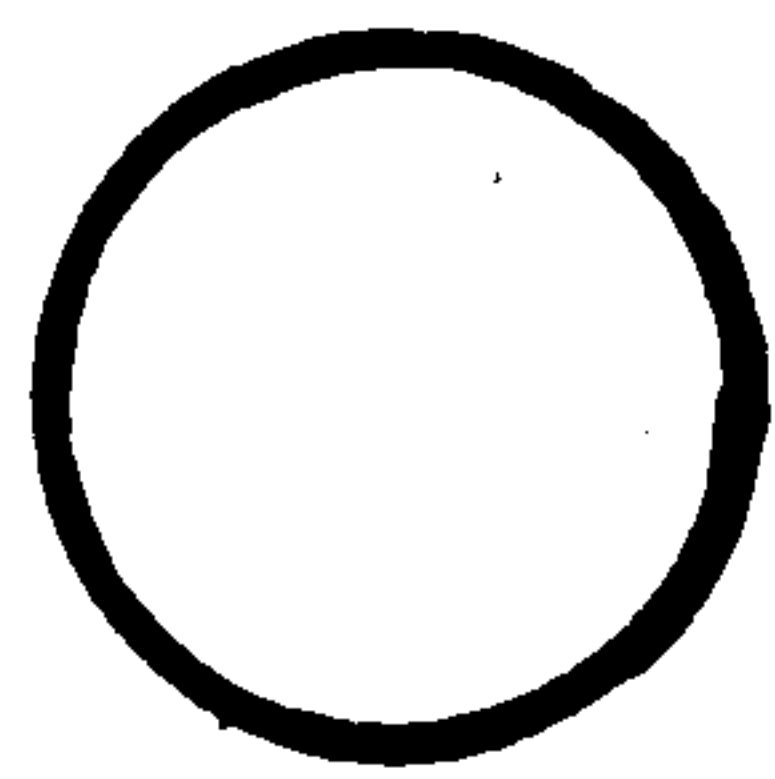
چې دوخت اړي كړي كې
چاي تينگ لكه د غرو
د خپل پوخ "زه يم" په مټه
د هه پرگنوسر و

○

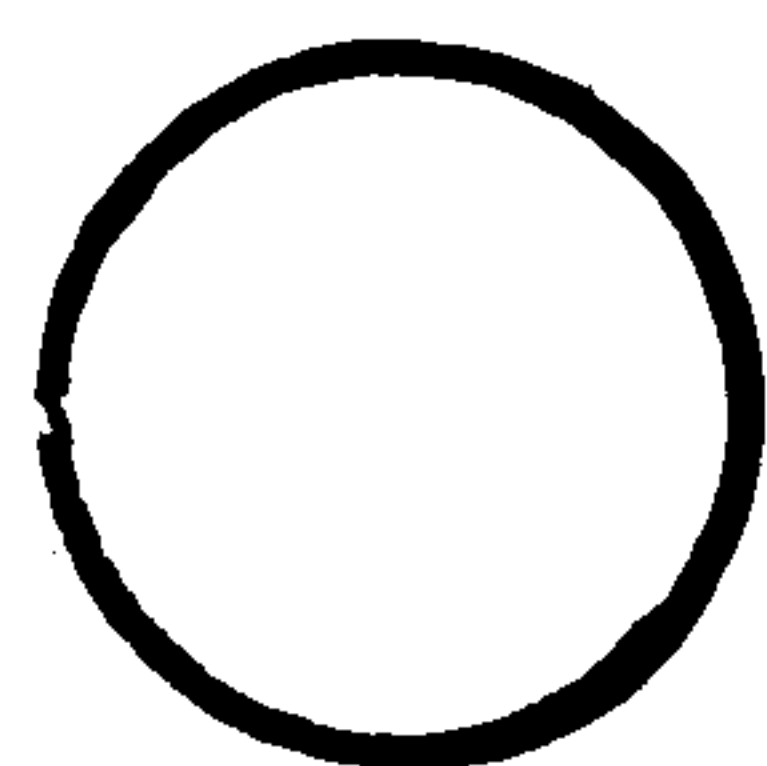
۱- پرگي = پرگني .

اوسې تش د عقل اند پښنوسره
خې په تياره لار اور اورا کوسره
عقل که سقراط دی، بريالی نه شو
گريوی په لاس د پر شوکشا لوسره
ستونځو د ژوندون له بزمه پړیستل
دل يې چې سپونږی ستوری کرل پښو
لا تراوسه لرې له خپل د که يې
لارې کله مارکس، کله روسوسره
کله په یوې کله په بله خې
درومي دي نیلې د بریو کوسره
وینې اوسنکې و چې شي لنډې کښېني
عقل چې بلد شي الله هوسره
راشه دکعبې درشله ونیسه
مل شه ای خیر که کلیم زوسره

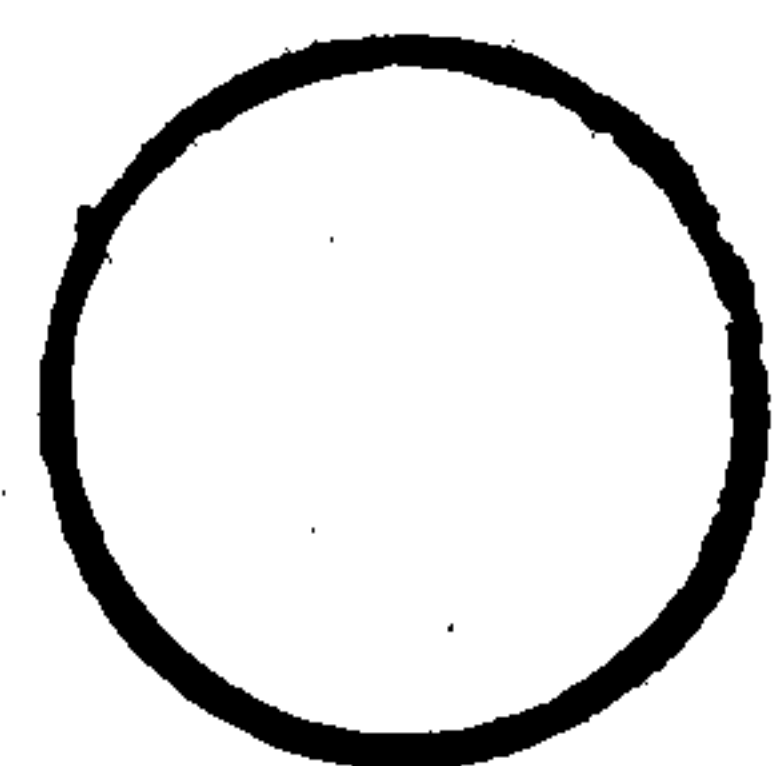
آدم ږي له مرئيتوب ځني آزاد کا
 د "مَا كَانَ لِبَشَرٍ" سبق ورياد کا
 چې د بل د خولو وږم تي راځي
 د هغو ماڼيو کړکيو خور بنياد کا
 د آذر د بت خاني لږولو ورسو
 شري وړ! ورځه کور د خدای آباد کا
 چې صبا په غرقېدوشي کليمه وايي
 د دوران فرعون نه! نن د ځای راياد کا
 په لوڅرو کلي پټ، په وينو ډوډي
 د کوچني فکر سالار ډي څه فساد کا
 د مري په ځای څښتن چې زور نيسي
 د عمر انصاف به غل عقوبت ساد کا

له کړېوانه د فطرت يې چې لاس وښکته
 هغه قام به زړه غاړه کڼد کچلول کا
 لا لا چې يې توره شي د تېولسني
 هغی ډب به يرغلونه د منگول کا

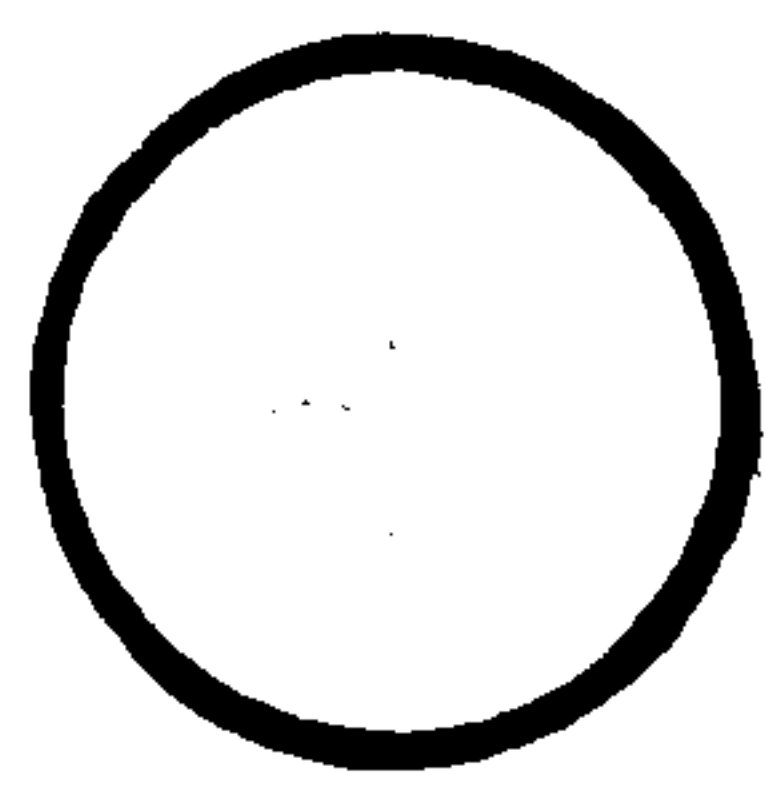
«(مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُوتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ... ثُمَّ يَقُولُوا لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي...)»

حق باطل تورې تورې پېښ دی تل راغلي
 حق به نه وي چې باطل سره نیم سول کا
 دېر قامونونه دې غوندې اوبو وړې
 په سین غاړه له بار کېر خوشی پر زول کا
 هر سپدلی په خپل «زیم» شاه مېړونه
 باچا هی زرخون د خاورو له کنډول کا
 دا کافي یوازې تېرو خلقونه کړې
 خلق اوس هم په ژوندونو لونه بخول کا
 د دې کلی خلق ټول سرېځو اړه دي
 په پوډو فصلونو بلوسې خپل ته شپول کا

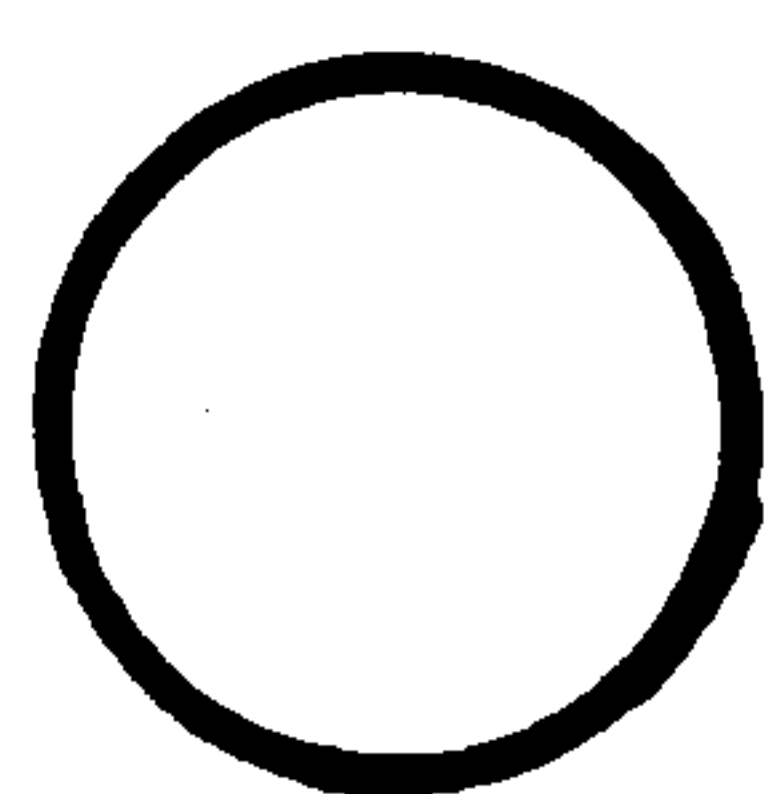

چې ځانکړې سود پسې پې شي وکړي
 په ټولنه کې سوراوړ په غرغنده وشي
 د شته منو شته مني چې خمار وکړي
 انقلاب د نیسمنا په راتلو وشي
 چې بې وس دې دوسدارو د سیالۍ شي
 د زرداره تپې دا کله پیرن وشي
 دوتریان د لولنګر غمونه نه خوري
 له لېوه کله زړه سوی د شپنګوشي

زرداري د پردو وینولوی اغیردی
اغیرلی عقوبت په چاودېدو شني
الا هي داو بننتون د قل العفو؟
دوترونه چې ورو ورو په کمېدو شي
هغه کار چې کلیمانو ته ایتال دی
هغه کله له مارکس اوله روسوشي

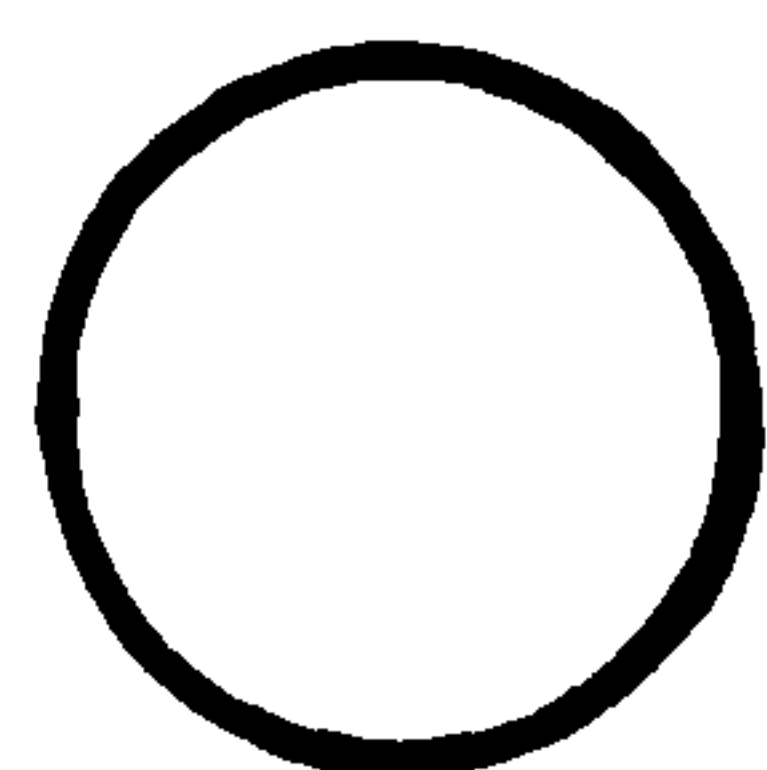

له دستور د باتورانو چې بې دک دي
خود په جاله کې پيدا يې مېنګيرک دي
چې يې شړوند د خدائی لارې په لاروي
هغی سیال دی، هم خبرن، هم خپل وک دي
دمېرونو لار د آکي آسماني لاره
من غرو ته لارې تل د دوپرک دي
له ساده ایمانه خاري فلسفي شه
خېستنان چې دلرو کی دبتک دي
شپنکی کوره غرضونو شرمخان کرل
په برمت اړم په غوښود کندی دي
دننگيال وارې کارونه، هلې خېلي
دنېمنو، بې اسر و په کومک دي

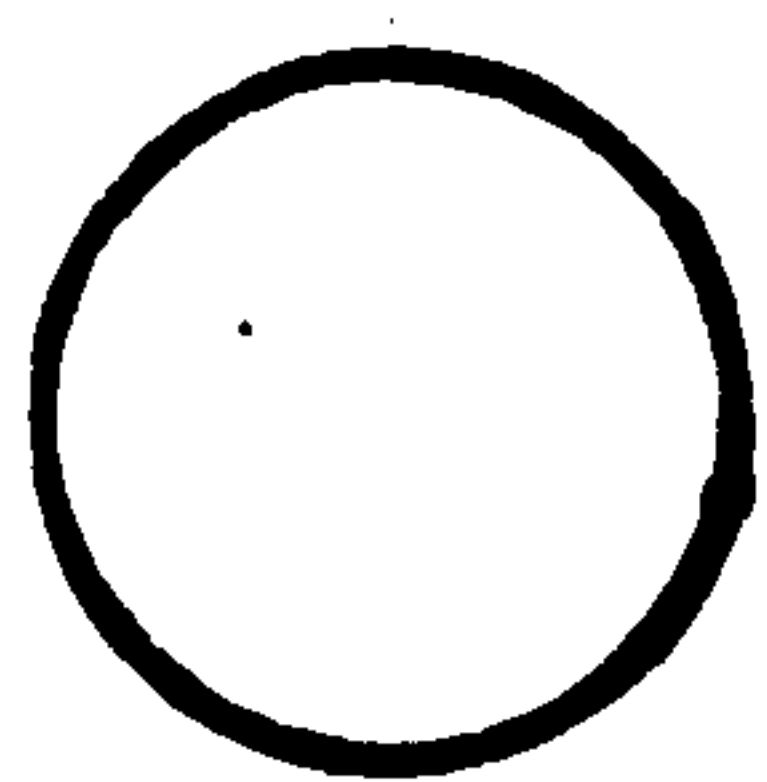

تورخنکلي پري بري راولي نه شي
 چي د بدن د حنين توري تر ملا دي
 الاجي غوندي دانه راورې يوځای له
 شاه حلمي له شاه حلموکه شپه شا دي
 ننکيالي د سر زهرو کي د تور سـرو
 ننکيالي جگې شملې دا وليا دي
 فرعونان يي چي په مکر کوټ بټکار کړي
 زړکول يي بيا کارونه د موسي دي
 يو کتاب وچي امت پري ټول راټول وو
 يو کتاب دې، اولر ټو دوه اوريا دي
 هر دليت دخپلي دې د وڼي وايي
 اوامي خلق حريان، چرته رښتيا دي!

-
- ۱- تورخنکلي = چي تور خنکلي لري د باطل خواکونه .
 - ۲- لرهوه = گوندونه - دې .
 - ۳- دليت = د دې غمري .
 - ۴- دوزي = ثنا - صفت .

د نراښې تنگسې کرښې کې
 شړونده کله ځان پري
 شړند غز پري، اوچت پري
 نرازه خوږي او سمسو پري
 د زازې وجود د خیر دی
 چې پري "زه یم" شپرازي پري
 د وجود دنیا تاغیر خوږي
 "زه یم" کله تاغیر پري
 د خښتن په لیکه "زه یم"
 خپل قامت وټه رس پري
 د زازې ځاندره شي رنګه
 "زه یم" هر کله پان پري

ډله د خدای ماتي خوږې نه شي
 څوک چې ترې پرانستلی نه شي
 تور به ستاد موزیکي تور وي
 د مېړ تور پخېدلی نه شي

نرازه = (لکه او نرازه) ماده - چې زین ول کوي - Matter

دگید پرېنځي دى هر چا و خورې

د زوى پرېنځي شوک خو به لى نه شي

که بت خان د پلار نيکه ده نو هم

خليلان غلي کېناستلى نه شي

چې يې بيرغ د الاهو پرېنځي

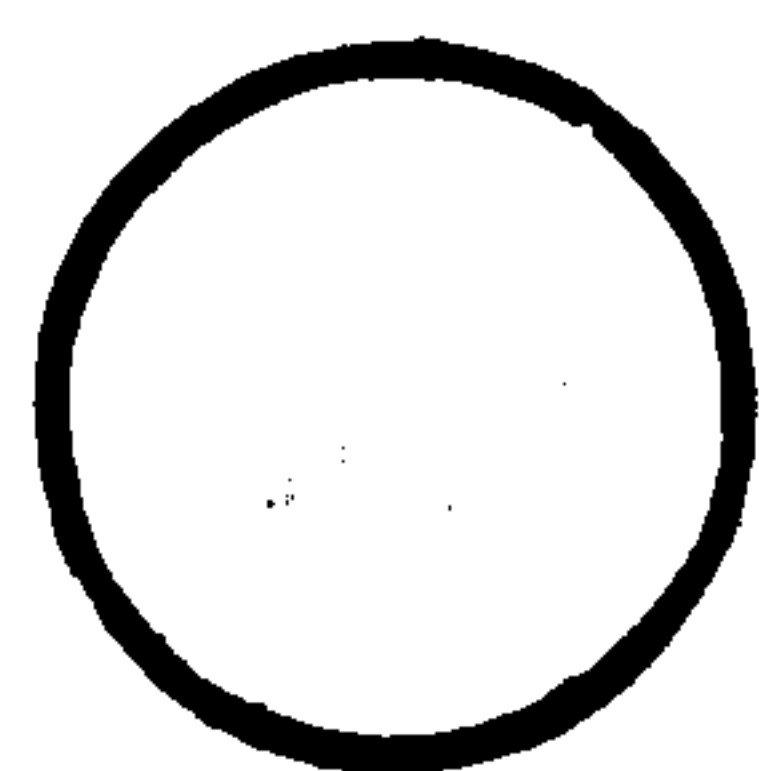
شوک په سنگري ودرختلى نه شي

زمانه هرڅومو که غکې ولاسه

له کليمانو مخکې تللى نه شي

دغیر قامونو دکت پښې ته ناسته

تا عزت داره شوک گڼلى نه شي

د خيکو نو خاوندان چې اړ وېچ شي

رسوي به شوک جاله وايه څو درته

خاني سود چې مدعا شي دوگره

بيا شوک اړوي بلرونه پردي ورته

په نرناړکې تسپې وپيلې خلقو

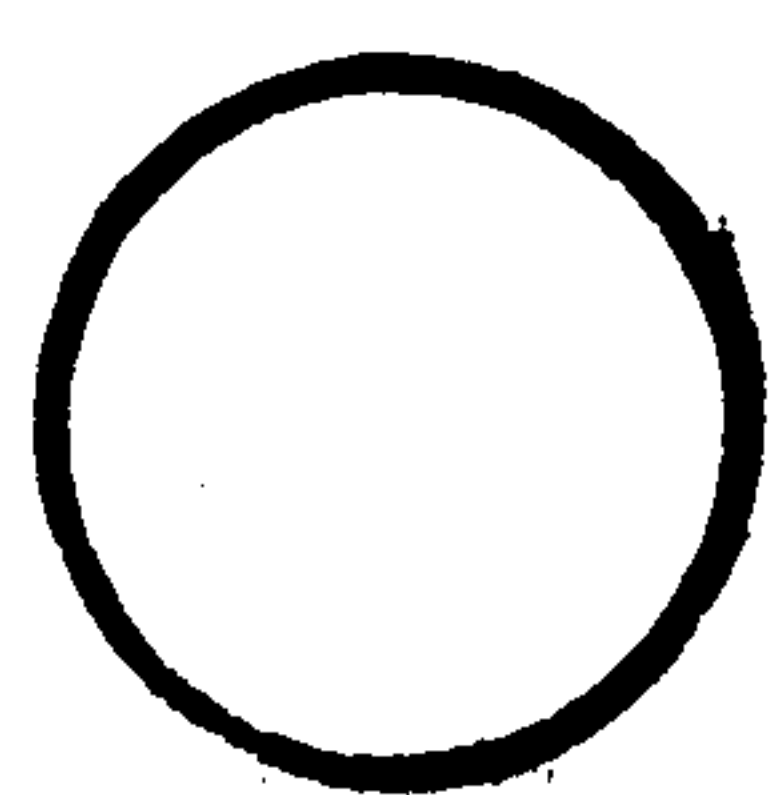
يو مخينې مسلمان چې لارې شي چرته!

د خليل نوم د ثواب دپاره اخلي

شوندانه دې ټول نارې وهى آذر ته

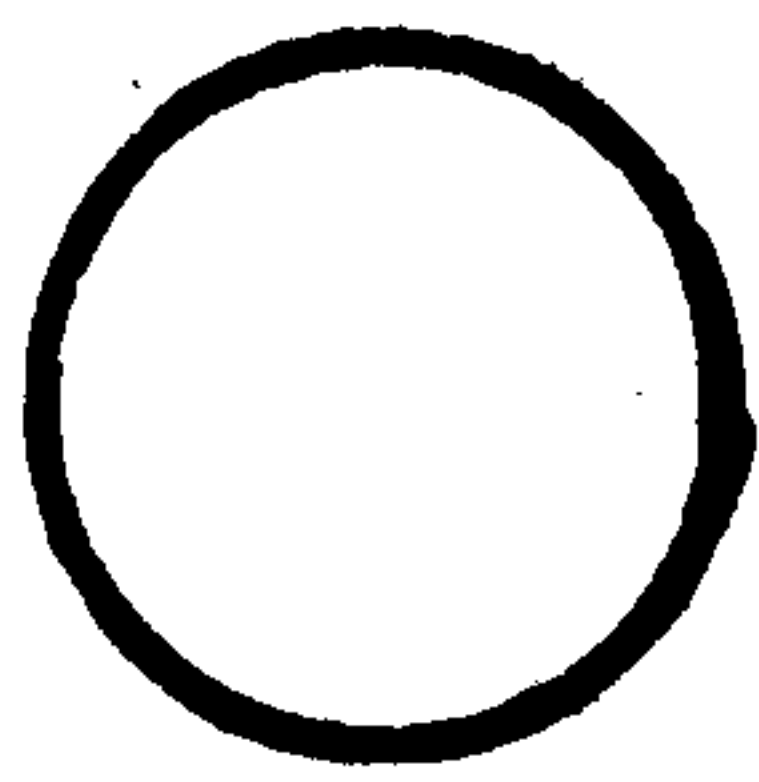
د خيک و شنان

خدای دې تران د مهنه یات د شاخلوکړي
چې په نړۍ ورکېوتې دي لوی غسرته
د کلیم د پیرې خلق هم هغه دی
نیمگړتیاوې چې د خدای رسې سرته

بیا پینځه د محمد^(ص) په وینو جب دی
د طائف خلقو دی تیرې بیا ورولی
دا جنده د کلیمې چې چرته راپي
دا د بدر له میدان راغلي ستسولې
د کعبې په توره کته لوظ کوونکو
د سرو نو په بازو غاړې خلاصولې
صدقه د وینو سرود پتیا لوده
چې نن قام د خپلواکۍ خبرې کولې
د سمسور فصل رښه پیمانه کېږي
د تش توري پیماني کله چاکولې
سندرې خیرې غوڅ کا خپلې غېږکې
که اوبه د الکه و ورځي خټولې
ساقی خم ته د شا کاسه سره ناست دی
خوکه سترگې لېونو بیا وغړولې

۱- خټولی، چې د خټو له وېکې وي.

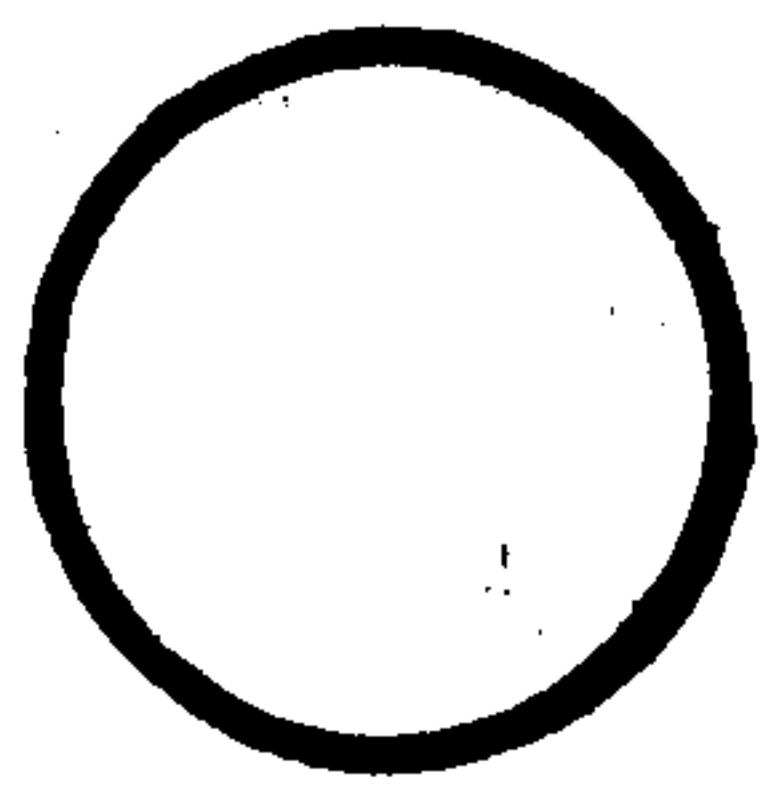

پڅه مه شه د تور يال دمردی توره
 دمنکړه لا ولاړ دی سنگرونه
 د شروندی مفکورې خپله دومره ځواک وي
 بې لښکرو کړی رالاندې هېوادونه
 انقلاب د کليمې راغلی نه دی
 ځي راجي بورې بورکي انقلابونه
 يو بيرغ د محمد^ص به تل رپاندي وي
 نور د خيلی دی باد وړي بيرغونه
 هم پورنگ د کليمانو پوخ تلن دی
 رارځي پري نور او مه او پړه رنگونه
 سرچينه يې چي شي وچه، دنده او شي
 په غرمبا روان ا کاو^۱ کاو سيندونه
 د تاريخ په اوږه دې پلني هديره کي
 بې له شناختي دي پراته د پړاولسونه

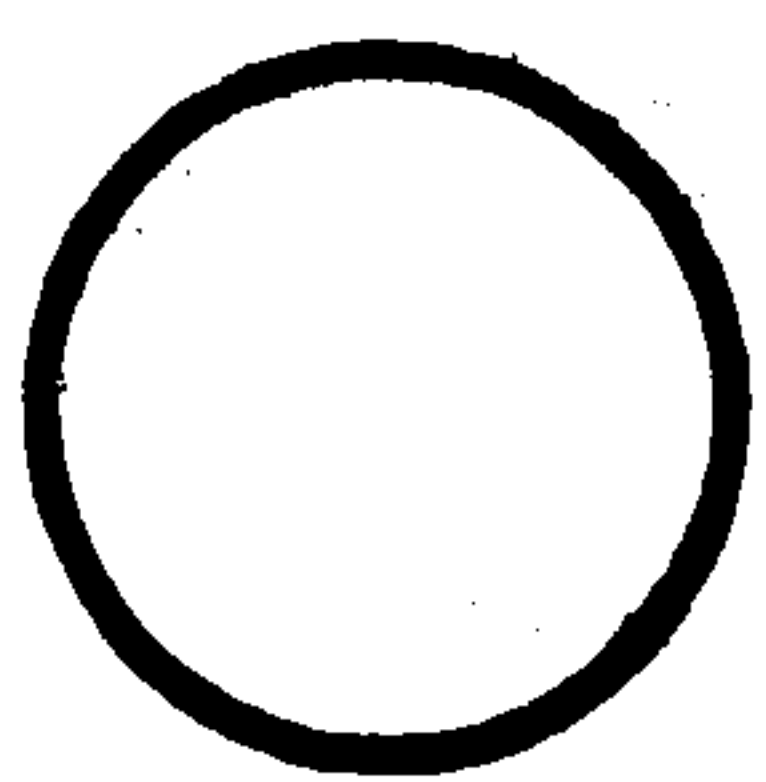
۱- مفکوره = نظريه - فلسفه، ۲- ځواک = زور - قدرت،

۳- د خيلی = ټول - سراسر، ۴- ا کاو = بډم - ډک،

۵- شناختی = خاږی

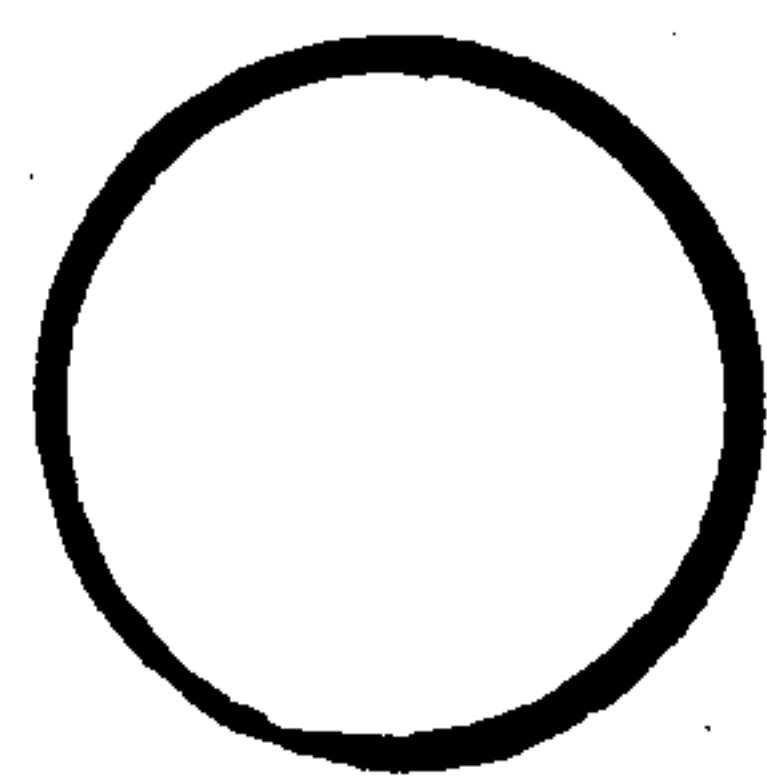
دهغو قامونو بڼه د بڼې شي
 چې ليندي يې د خلوشه روڼې پرې شي
 چې يې گډې مفکورې او هلې نه وي
 دهغو د خپلو لکي کوزې جنله يې شي
 د اسمني د مشرانو چې يې نه وي
 بڼې درنې پکې پلرني يې بڼې بڼې شي
 لاشه تورې بنياد م تشې گاتې شي
 چې په برخه يې بې ژونده عقيدې شي
 د شادو غونډې پېښې کړي د قامونو
 چې يې جس د نوښتون بڼې بڼې شي
 چم په چم دی له خاورينې ډيوې کرځه
 له ډيوې نه عقوبت بلې ډيوې شي

کچ شوملې سره بېل بېل کړي
 زه مانده د شروند شاريل کړي
 دمېره لاره يې وه وي
 چې څه کاندې هغه تل کړي

۱- بڼه، ۲- بڼې بڼې، ۳- شوملې، ۴- شوملې، ۵- شوملې.

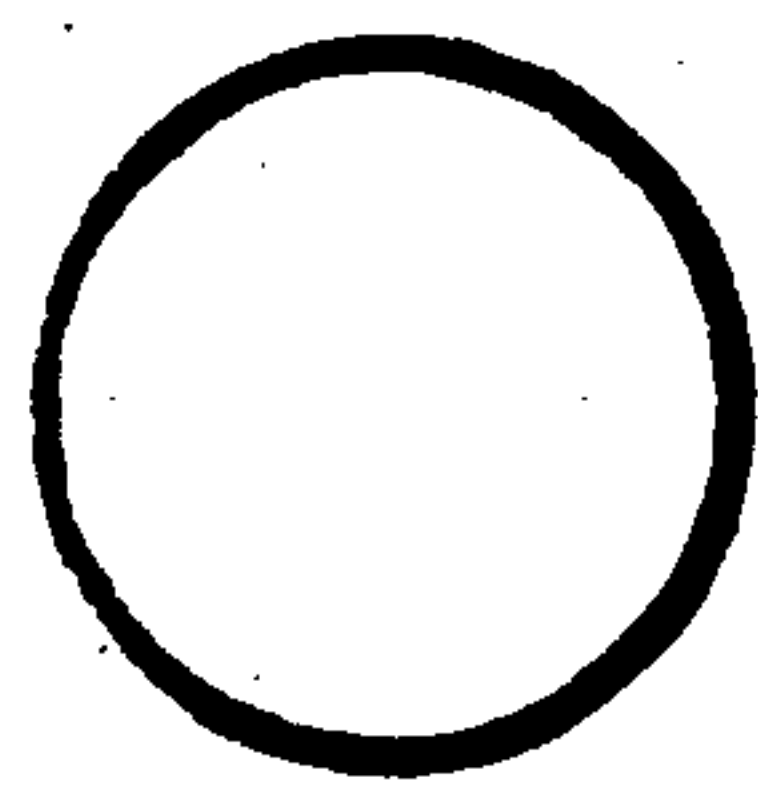
چي په لار د شهزاده شي
 هغه دوه ژبي ساتل کړي
 په فرعون کاندې نسکوره
 چې دستور د کليم خپل کړي
 دړه يونيم په نېره وړي
 که آسونه د پرتې خل کړي
 د بڼې وړخې په تکل کې
 خلق تورې هم کال کړي
 د کالاکوټرو ته کوره
 چې په نمرېسي غيل کړي

د باتورانو نوغې دې خورکړ
 د رته دي پاتې تش پيخالونه
 دلېه موداره خندوي لاس کې
 تش تپوسان پرې کوي سودونه
 د چتونې کارې دوکزي نه کړي
 هونايي کرخي نيسي بازونه

۱- شهزاده = ليکياولي دکتاب نوم ، ۲- نوغې = اصل - نوغې خورول - بېخ
 ورکول ، ۳- دلېه ، غوښه - طعمه ، ۴- سود = مينه

چې پرې ادې وي د باقورانو
 نه ښکاري هغه دنگ نښترو
 له خدای اگاه شول او نه له خان
 طالبان وايي کوم کتابونه؟
 غرابين زنگ شه، اوتورې پڅې
 پاتې ملا دی، يايې بانگونه

وگړي کور په غورږو پورنو
 نمرې له يو بل را شوکل کړي
 کارونه واړه دلاس بري دي
 څوک شي سکونډلی او څوک سکونډل کړي
 دشته منانو د ینگان راپند دي
 دنېسمنانو ونډې ویشل کړي
 یو پنځور هم خپل نوځي نه خوري
 آدم لکيادی آدم خوږل کړي
 څوک په خمچو پسې رانده شول
 څوک په اوبز مکوکې شونډه^(۳) وهل کړي

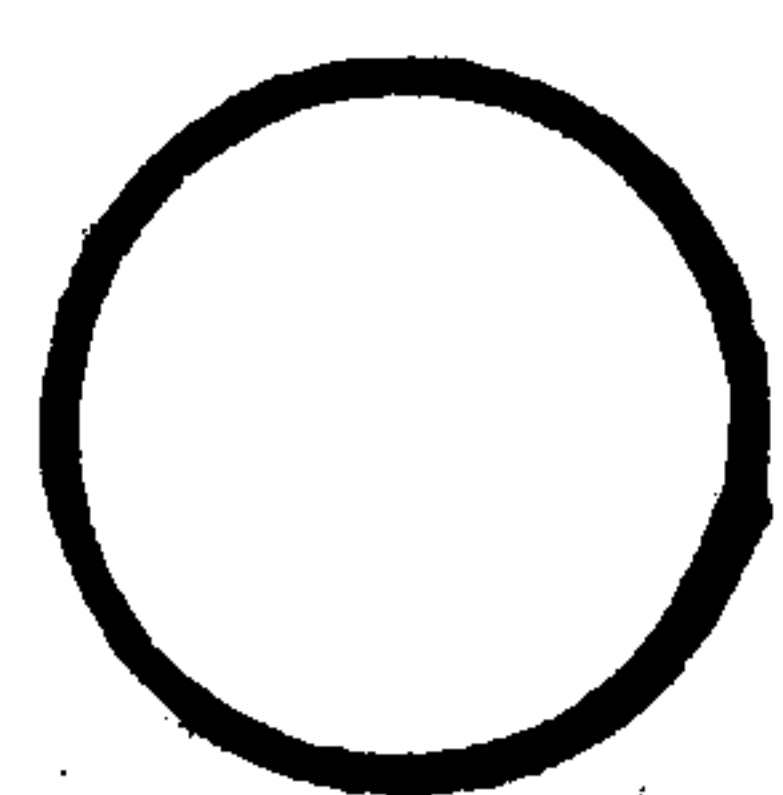
۱- خمچې = دنرو جوارو دودۍ - خوار خواره، ۲- اوبز مک = غوړه زېړه خوراکه - شاهي
 خواره، ۳- شونډه وهل = لکه څاروي چې په کيابه کې تشه خوله ووهي، ولې خوري يې نه.

د قبر خای د لولن کړنشته

حُکمکه وال حُکمکې را انفارل کړي

د ورهتو غوښو د دوزې خپشې

خالق آخر به منځ ته کېدل کړي

د حُکمکې منځ چې په بله واړي

دا انقلاب دی، هم دا پکار دی

چې سپور او پلي سره یو سیال کړي

هغه ریښتیني کاروان سا لاری

وارته دې خوله زرغی زرغی کړي

نن را اوچت شه هم نن دې وارې

مېړه د عقل، غوښې د ښکار خوري

د عقله پلي پخپله ښکار دی

هرسې حُانته ترخه توپزي

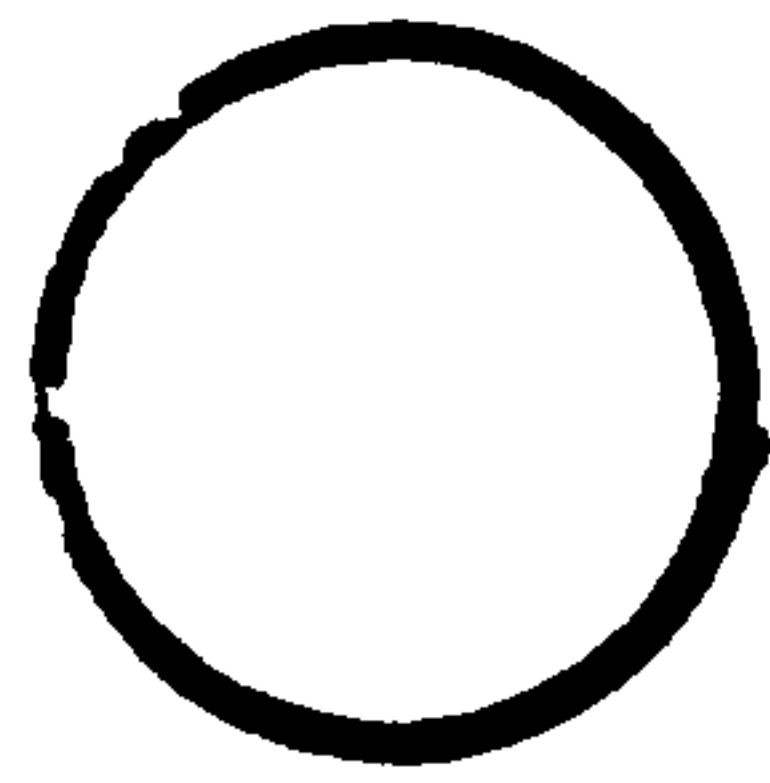
یو شو ماره دی، نور ولس خولوی

کلیمه وايي په شرنګ یې نه دی

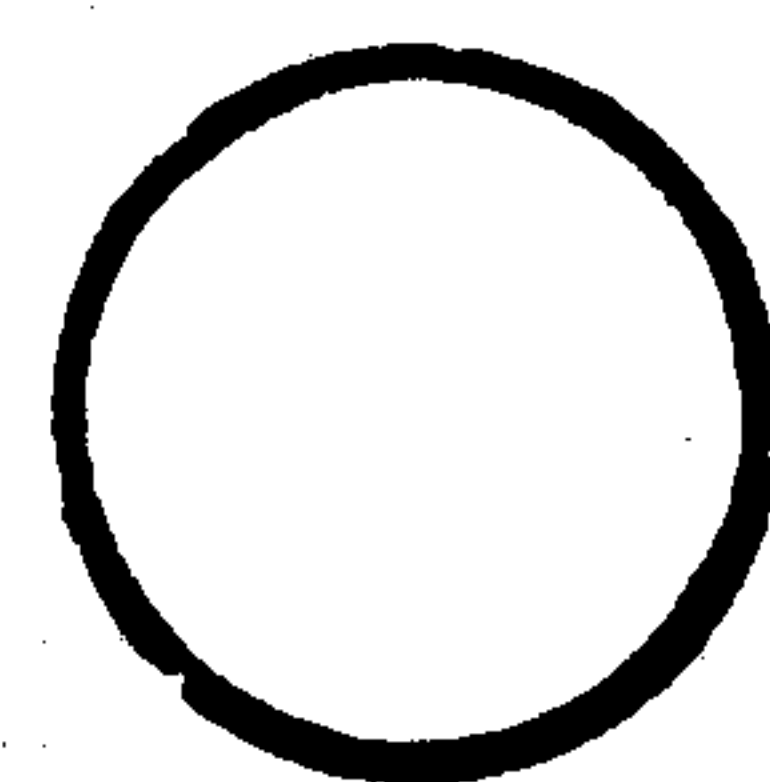
یو سړ او بل سر عالم یې لاری

د ننه په تن کې زړې زرغون کا

بهر بیا کوره خه رنګ بهسار دی

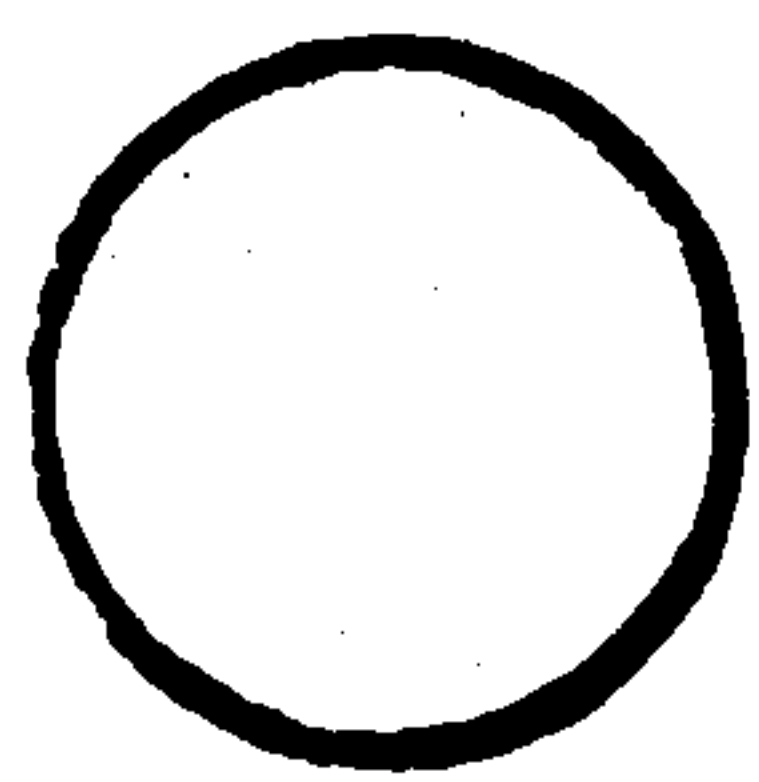

شروندانه ڪله پلٽون ڪله گهوندي
 ڪله مل شه دٻولي ڪله بئيل
 ڪه دڀ زور دنهاني بدلولو نه وي
 ددوران کوخري خورهوشه بدل
 درناوي اوسپڪاوي په جسواردي
 ستا په لاس ده ڪه ڪني اوسي ڪه نل
 نشه توره ڪوري لار ڏکڻي نه ده
 تورياليه! چي خونہ شولي حق مل
 ساد، هغه چي په خولي ڏندي خوري
 تيار خوردي دهه ولسي سا غل
 ديکونکو ڪوئل پاڪ وي تل له ويري
 درغلان اودورنگان وي په زلسزل
 ته ويه وي چي ڪوچي ماهيون بارڪي
 اوس وهي بهي دايلبند شمال اوربل

حقتولني حني پرته هر نظام کي
 بنيادم له خپله حايه راغورن پوري

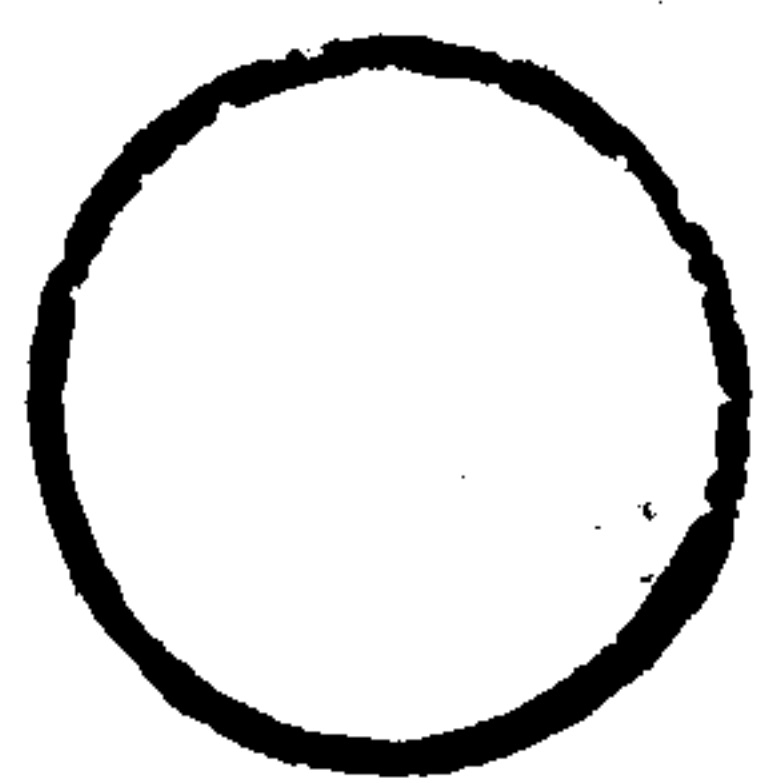
دڪوري دسري ٻٽوڪري دياره
 آدم زويي بل آدم وٽه ٿيٽي پري
 يوشته من دي چي ٽولنه کي ٽولوڪي دي
 نپسمنان خوڀه جڻج شوي تل اوس پري
 دنا چاروڪت باندې ڪٿوي باندې
 د چار منوڪتوي بني ڪتي پڇي پري
 د بي وسو د خولو پي تر موخا شڪو
 دوسدارو ماڻهي رنگ، خبي ٻڪ پري
 درناوي چي پي موري يا پي دوتروي
 لونگر به پي ڪنجهه خود ارز پري
 بي اسري آسمان ته غرندي غرندي اري
 پي ظالم چي به لاکه نسڪور پري
 پي زوخر به پي غرونه شي ٽول ويلى
 پي لرمون دڄمڪي داسي اور ختڪ پري

بي ٽولني ٿرون دون شه دي؟ شند پسرلي دي
 بي ٽولني بنيادم شه دي؟ نه شي دي
 ٽولنيزه ژوند سمسور دسري جس ڪا
 د ٽولني مدعا وارو سسري دي

۱- موري = پانگه،

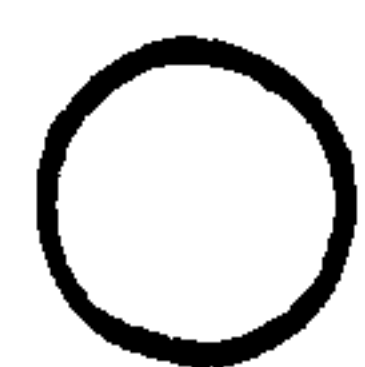
په ټولنه ريزنكي لوى قهرمان شي
 بې ټولنې قهرمان هم لښتكي دى
 چې ټولنه دې اډام په كلمه وي
 هله وايه چې خپلواك د آدم زى دى
 د ټولنې سره مل، د خان خانان شه
 چې ستا «زه يم» د شروندون خانگري شى دى
 چې ټولنه يې باره دارپتيا^{۲۰} ناخلي
 هر بنجمنى خپل چاروكى هندوكى دى
 كلمه واره نړۍ يوه كورمه كړي
 د يوې كورمې خوتل يوانگرى دى

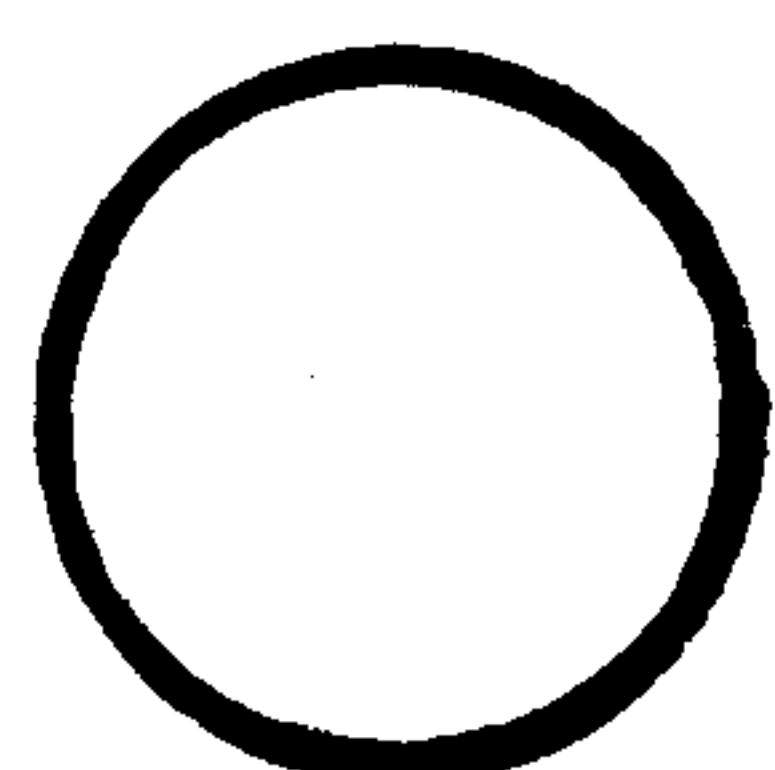
د ازغوله ويځه سترگې را ټوكه بري
 د پسرلو لاره د غنوپه چا په وي
 د نمرود د خرخشو به خه وي پر بري
 سرې لنبې د خپلا نو خوراكه وي
 سامرى د زرو نو پټ غلونه را نيسي
 د منډو پيت پر ك هم په تپچه وي
 شرق نا تاريې د وختونو نيمه خوا كړي
 انقلاب چې يې په نيمه كلمه وي

۱- باره = پېښتى، ۲۰- اړتيا = ضرورت - نيگرتيا - كومه .

ارکجه چي نظامونه دنري دي
ولسونه خو خود يپ ارکجه وي

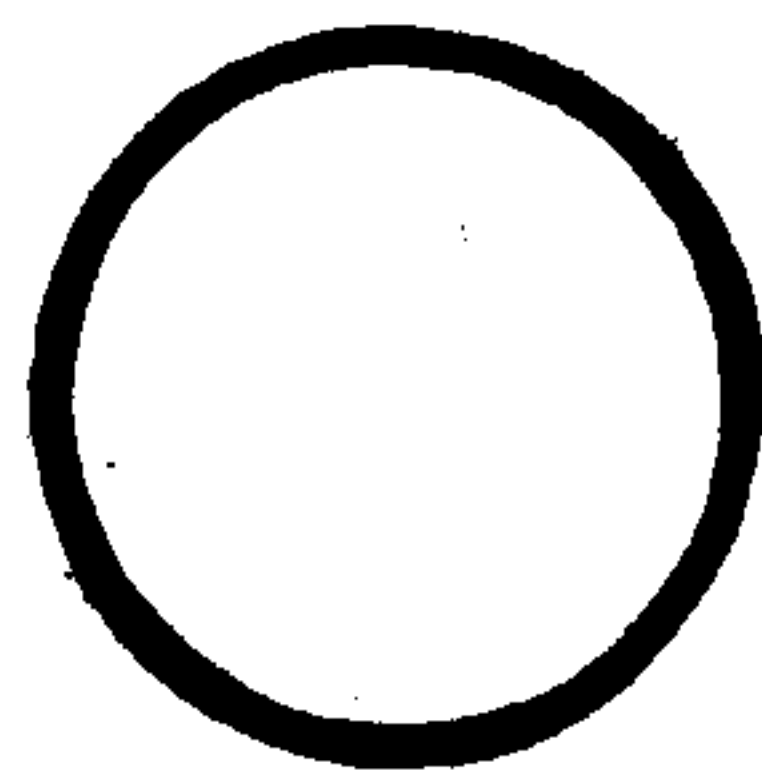
دشندي تخم کرونکي عقوبت وي برخه شسندو
خېزي خه کړي اچي نه موي خوکي وي وېزي له درست ونډه

چي د کمال او شړوندانه دواړه مرکات شي
سرلوي به دي هله په ولسات شي
چي نېستي د نېسمنانو نه غوڅېږي
اور دي پورې په داهسي خير خيرات شي
ولسونه په مېړونو شړوندي اوسي
چي مېړونه په نيش کي، خود ميرات شي
شرعيت چي په اندول دخپل وخت نه وي
عقيدې واره دکتنې لات منات شي
د شړوندون پانې په خپلي سگي کېږي
هغه ورک دي اچي پيري يې په ميرات شي^(۳)
چي يې منده نه له دين نه له سادينه
د شړوندون خوا به په داسي ولس قات شي

۱- اندول = توله، ۲- سکه = سرمايه - راس المال، ۳- ميرات = Grace - لږه ورېځينه.

دهغي اوني ملا ماتا عقوبت شي
چي پي بار له خيله توانه خني نريات شي

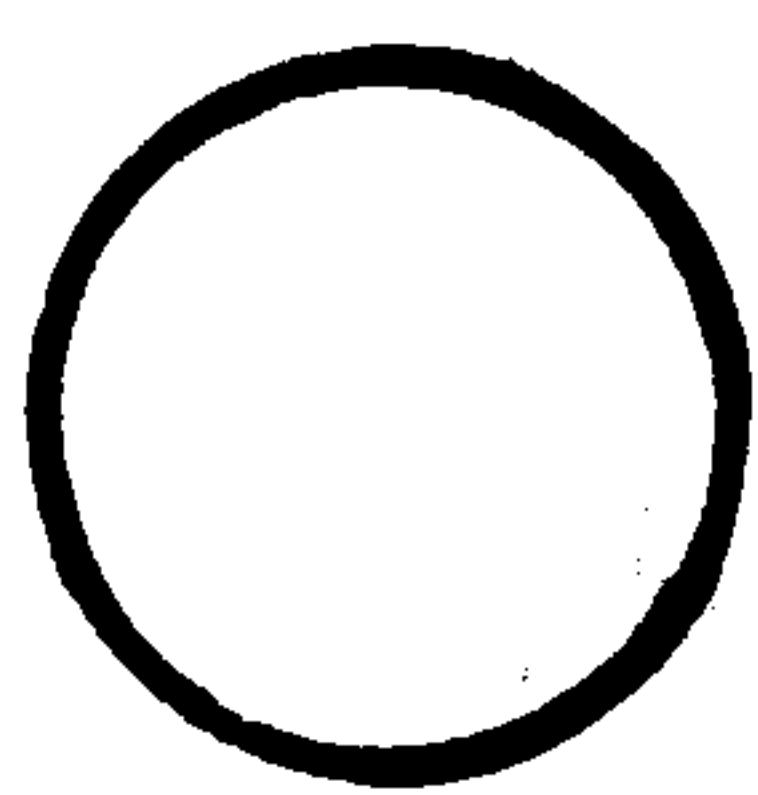

هر غورخنگ ته دوزنگان ورننوځي
خان دي پوهه په دي تكي هر سالار كړي
تابيا كړانه دبهر د غليم نه ده
كور غليم په اتبار اتبار كونه او كړي
ددورنگو وي نظريه خپلو كتنو
كله غاړه كې تسپي كله نرناو كړي
چي دننگ خبره راشي كور غاري شي
تش ميدان كې به ددو زوتو د بازار كړي
تاته لا پي ديارى وهي سوگند خوري
شاپه شادي له دښمن سره روزگار كړي
دوه مخيزه شرونه په نه شرونه وليكه^۳ دي
يو مخيزه شاه خلمي يو مخيزه كار كړي

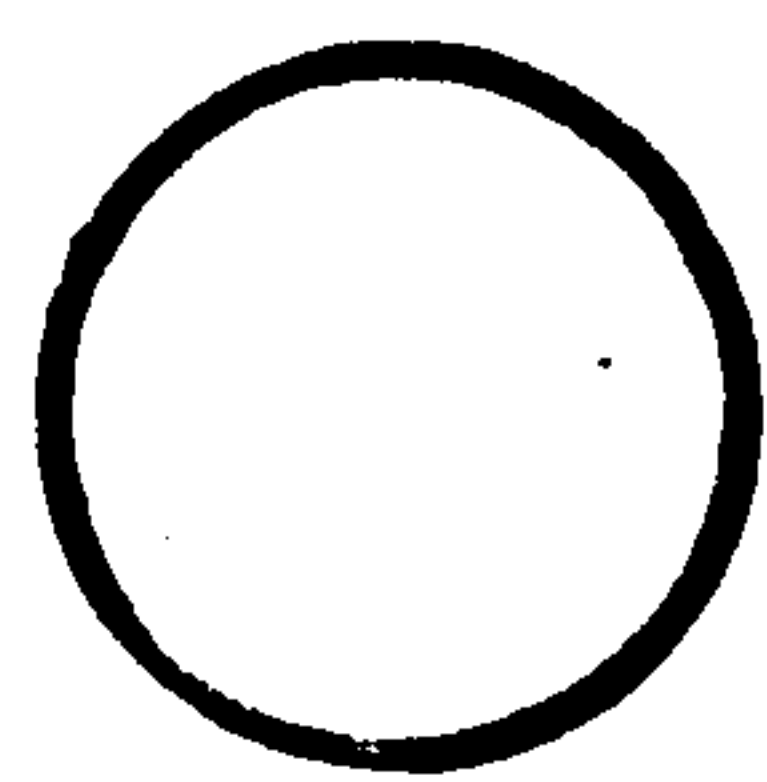
۱- غورخنگ، تحريك - خوځند

۲- دورنگ، دوپرک - دوه شري - منافق

۳- ليکه، حساب

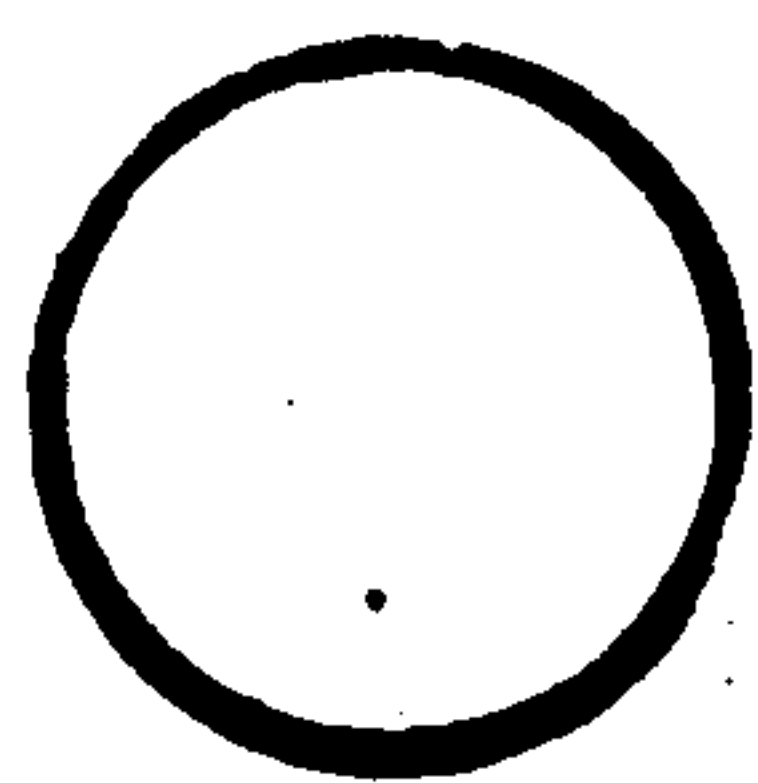
هم ځپل جس دی سره ټوب خاوري ايرې کړي
 د دوزنگ عمر په ځان باندې ستم دی
 څښتن ټول د قدر وړ دي پيدا کړي
 يو سړي د بل سړي نه په څه کم دی
 تر ټيټه د فرعونانو دود دستور وي
 که ولس يې تل زغمي، نو ولس کرم دی
 ستور تليز و ته چې لاس شي رسولي
 ولي سوديې په کلونو د شرېشتم دی
 با توران چې د کونټروځای له راشي
 ای وپوړولو! نه هره چاودی دغه غم دی
 دې ټولنواو دودونو لښتکی کړ
 گڼی لوی له کائنات بنیادم دی
 په لويديځ کې لږ له عقله رڼايي ده
 په ختيځ کې د هر لوري نه تورتم دی

نړېتار چې د فرعون وي نرامن نه دي
 نرامن هغه چې فرعون يې وړکول کړي

۱- تر ټيټه د ولس تر ټول، ۲- نړېتار د بل دود نه ناست.

چي بي جسه وي جابروته تيتي پري
 چي جسمنه وي جابر را بغول كري
 چي دبل په سترگو ويني تولى واندې
 روغ هغه چي بي پخپله خيول كري
 نه سري شو چي سري بي خدايان كړل
 چي سري وي نوبتان نسكورول كري
 چي بلزونه كري تنري، بازوان نه دى
 بازوان هغه چي تنري بازول كري
 ننگيالى د شروند نيمكړي هم پوره كري
 او ولس په خداى رنگ كې رنگول كري
 په ذروكي بي چي ستوري زرغون نكړل
 هغى خوشى لور په لوته تېرول كري

ډكي ډكي جولى خلق غي له درمن
 برکت دې شه ننگياله په رشي
 بنا پېرک په تور وخت خوش نسا سي
 سور پيا شه ختيخ رانولي پلوشي
 د بازونو با تورانو پدي قات كې
 تپوسانو جني غوره دى باشي

د دروغو، د ناحقونو لنډ دی

ترخو پښې راتینګوي بېرې مېشې^(۱)

لا لیدلې بېرې سترګې کلیم نه دی

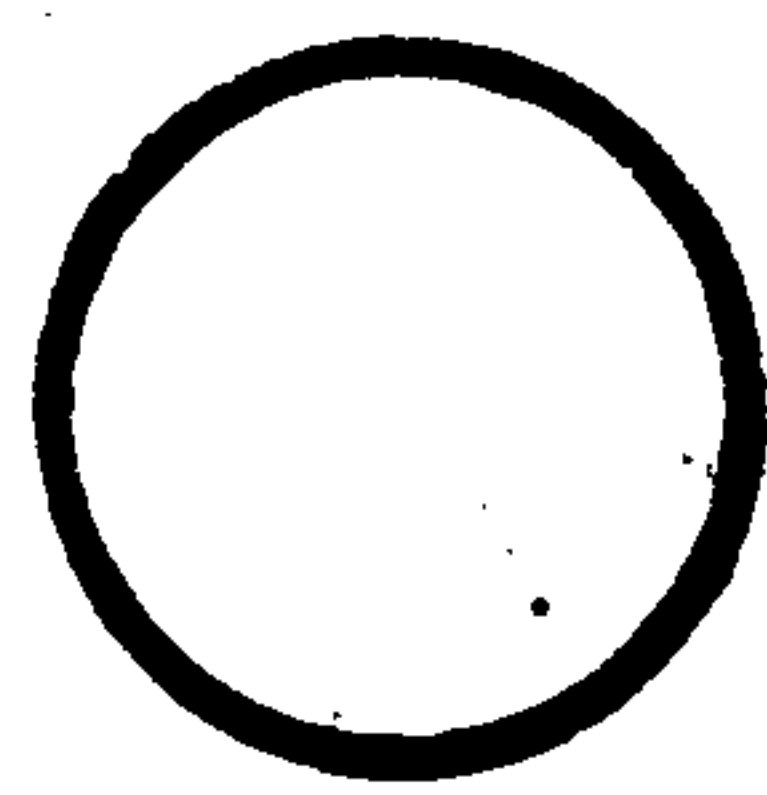
حکله ګرځي فرعونان لا په نشې

د حق د وګه له خپل ځای رېغولی نشي

د باطل د اشد تونه خرخشې^(۲)

اروپیچ چې له نقشي دکا نناټ وي

په بل مخ شوی دنړۍ هغه نقشي

چې د نښترګه وېرېښي

غرونه واورې کاندې ویلي

حق بریال پرون هم نن دی

که پېښته خوګ په سيلي^(۳)

داوېد مخ کيل نه دی

کلیمه دکا نښې کيلي^(۴)

د نښتر د سيالۍ نه شوې

که په خېږ شوي دېرې ديلي^(۵)

۱- مېشېته = پرويا ګنده = د نډوره ۲- خرخشې = جنګونه ۳- سيلی = ملا تر

۴- کيلي = کرښې ۵- ديله = يو واکمنه

بدخوک بدو ته نه وايي

خلقي شوې داسې ايلي

چې رنځور باوږي وکړي

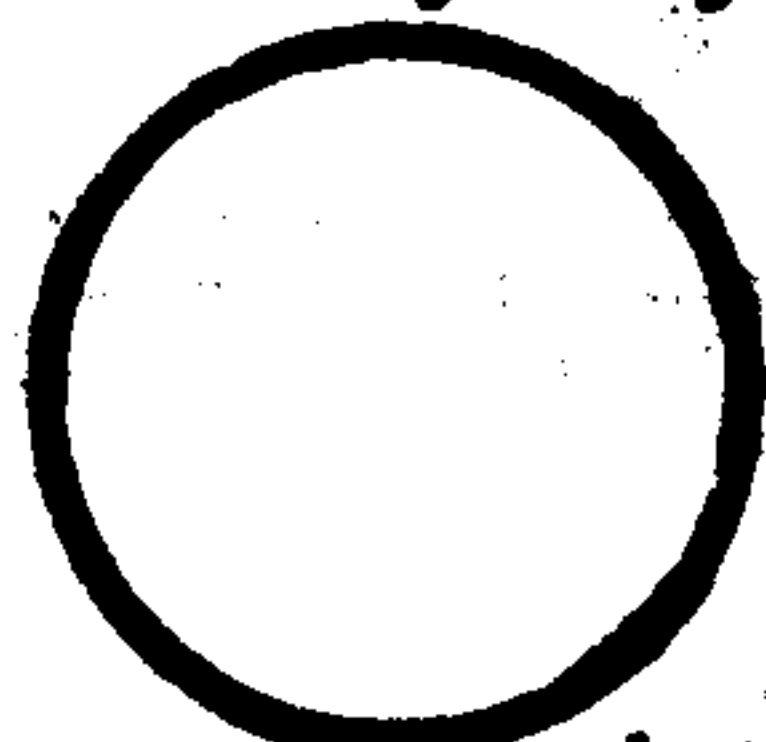
پوچې شي د دارو هيلي

له پولاد اصلي نريزي

خړي نه نريزي اصلي

چې نسترله بومه درومي

نه ټينگېږي په يونيلي

لکه کس کړي په ځان غاړي

هسې قام په ځان ګاڼي کړي

د هرچا تبر له تن دی

خپل سپين خپله پرې کړي

هرڅوک قبر ځان له کني

هرڅوک خپلې جنازې کړي

غليان له کوره نريزي

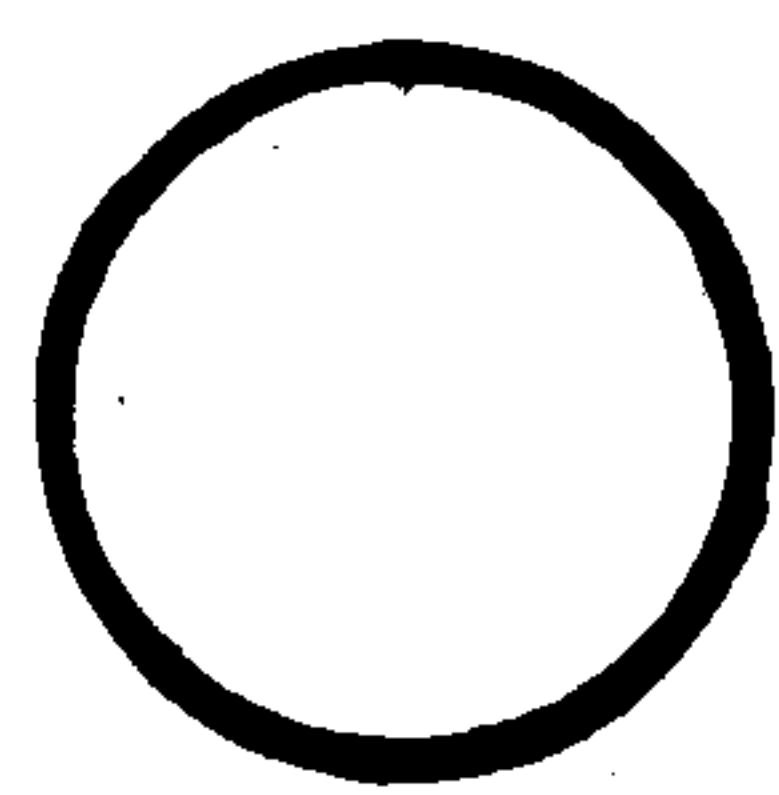
پلمه بازخه له پلمې کړي

هرڅوک ځانته تې^(۳) سرې کړي

بياي ځان باندې سرې کړي

۱- باويري: د ناروغۍ بياتاندېدل، ۲- کاني: شندې، غاړې، ۳- تې: د ګټې تبخې

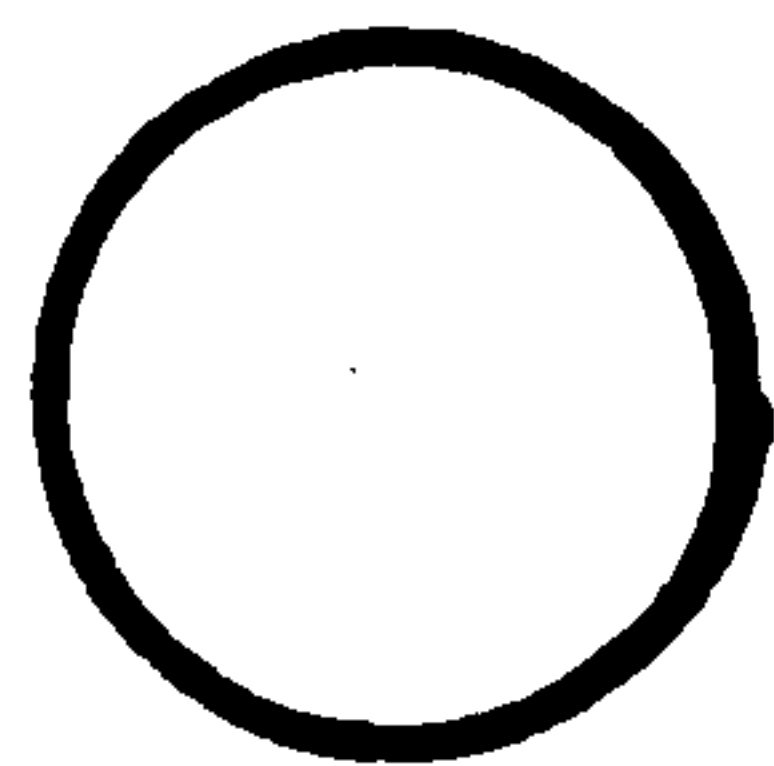
خپل عمل بری بښن دی
 خپل عمل په غاړه پسرې کړي
 څښتن ظلم تیري نه کړي
 هر څوک خپله د یوې مړې کړي
 د فرعون د کور له درنده
 کلیمان جگې نږې کړي

په مسور و با تور نه رنګوي نوکي
 د تنزو تودې وینې پي مسوري
 د ننگيال کړي خپري ، مسور پري
 ميري واړه اوسنې خپري که سوسر وي
 د دوران تابيا دهغه چا دوس ده
 بڼه نښتو د شرونو د چپي نظري
 د تاريخ ټول نښري پر کونه ښي
 چې مدام د ننگيالو موتي لښکروي
 منکران به خود حق د لاري تبتي
 د هريو لاري به آخر پدي خيبر وي

۱- درنده = غولی - جوس .

۲- مسور = د فوگونو رنگ - نیل پالش ، ۳- سرس = دوکیا کېدونکی اور .

په درست عمر کې بونډی نه ده کړې

دادی باز دی وهنده او دامیشکار یې

یو قدم له خپله حایه مخکې نه شوې

دکانی غوڅکي یې ټول عمر په لار یې

نه دی برید، نه دې ولجه، نه دی مینودڅه

هسې لوت یې او د ځمکې په مخ باریې

څه که ځان په سرو مهرانو باندې نیسي

په نظر د صرافانو گټ بڼکار یې

حج، موخونه، تلوت کړې روژې نیسي

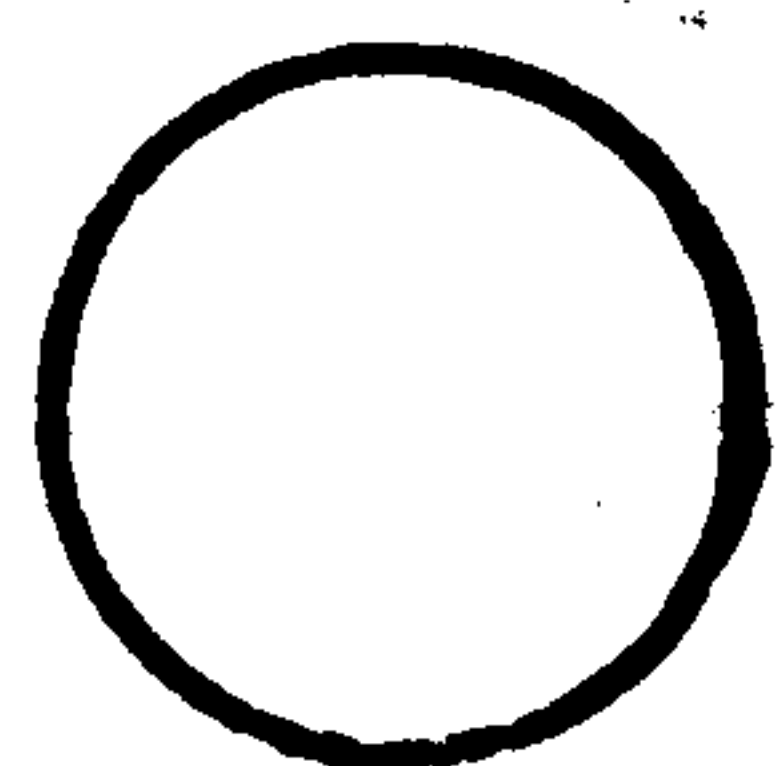
ولې اوس هم زړه یې یې، بټ گزاری یې

لږه پښه ونیسه فکر له ځان وکړه

چې دا ولې له همه قامونو خوار یې

چې همدغه مذهبونه دې امساوي

لکه هرونډله کړنګونو به غوزاري یې

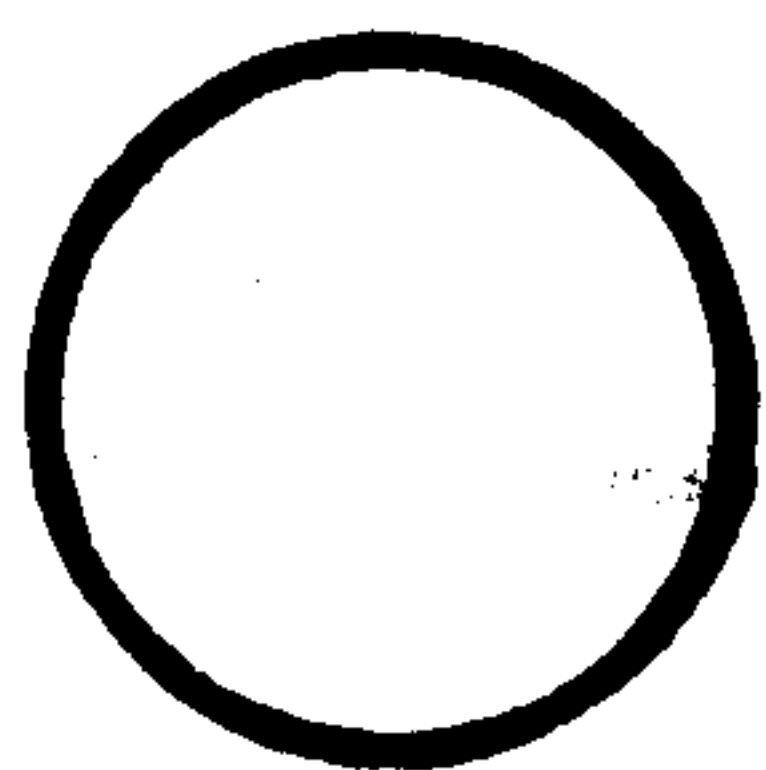

د غليمانو په مسودونن

چې زارونه و، هغه تسپې دي

۱- بونډه = لومړی ښکار کول، ۲- لوت = بې هڅه وکوځاندو.

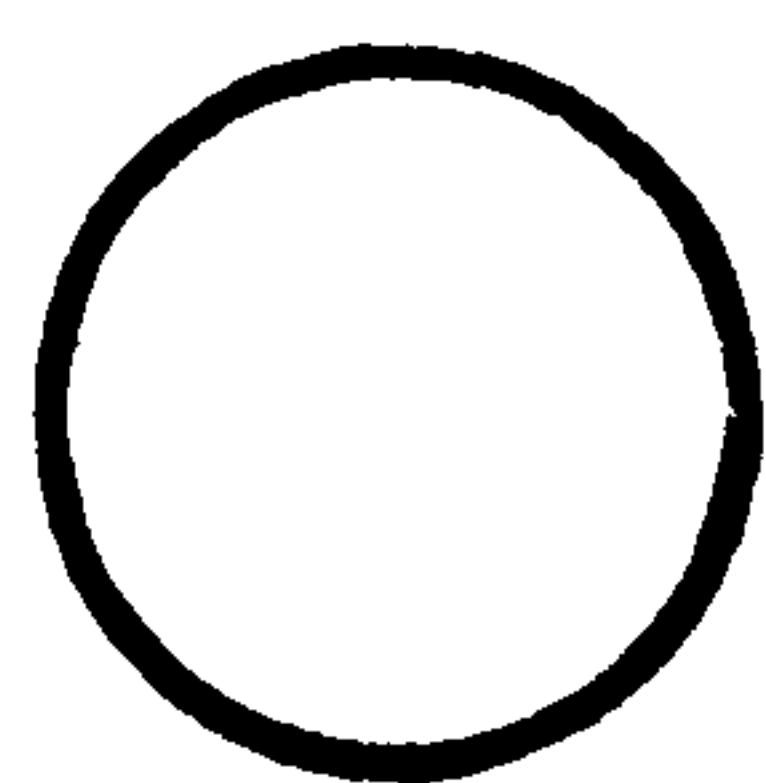
کتاب کبرلی، باطله کړې
 د کتاب مینځ نن هغه کیسې دي
 انځور هم هغه خدای انځور دی
 ولې پرې شوې پوچ کښېدې دي
 چې خلیلا نور رڼکې ولې
 د امتیانو هغه کعبې دي
 دا چې یې نړۍ د کلیمو حیثي
 چې ويځ یې کورې یې کلیمې دي
 د مذهب شړونکي لیندې په لاس دی
 حکم یې ویشتي تل موندې دي
 چې حق ننګي وه حلمي وغشې
 چې یې ننګي شوه حلمي درې دي

د باتورو دور تر لمر
 لږه ناسته یې په حاله
 د شړوند برېدکې، راځي پټې^(۲)
 د نصیب لیک ته ایتاله
 چې نېستي په هستي ماړي^(۳)
 څه به خلاص شي له زواله

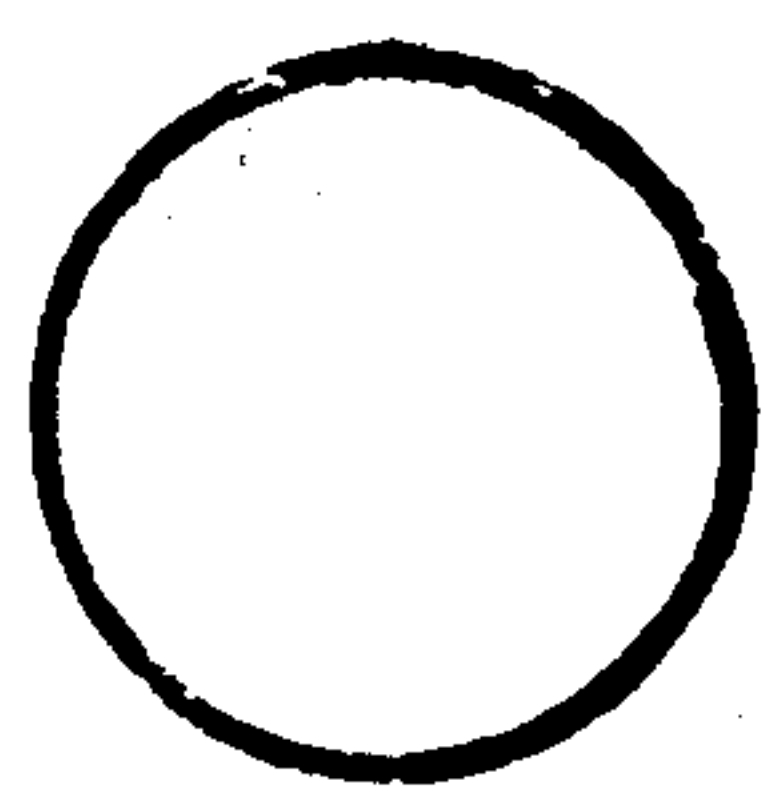
۱- برېد = سیالی، ۲- پټی = وروستی، ۳- مارل = حسابول.

چې پي چکړه کليمه ده
 ولې نه دي ټول راتاله؟
 بازداري دې خپله ستاڼي
 په دېوال له تش پېخاله!!
 په نړۍ باران پسخه شي
 اوم غرن لوبښی کلاله!
 دبل کتې ته په طمع!
 هيڅوک نه کتې پ تاله

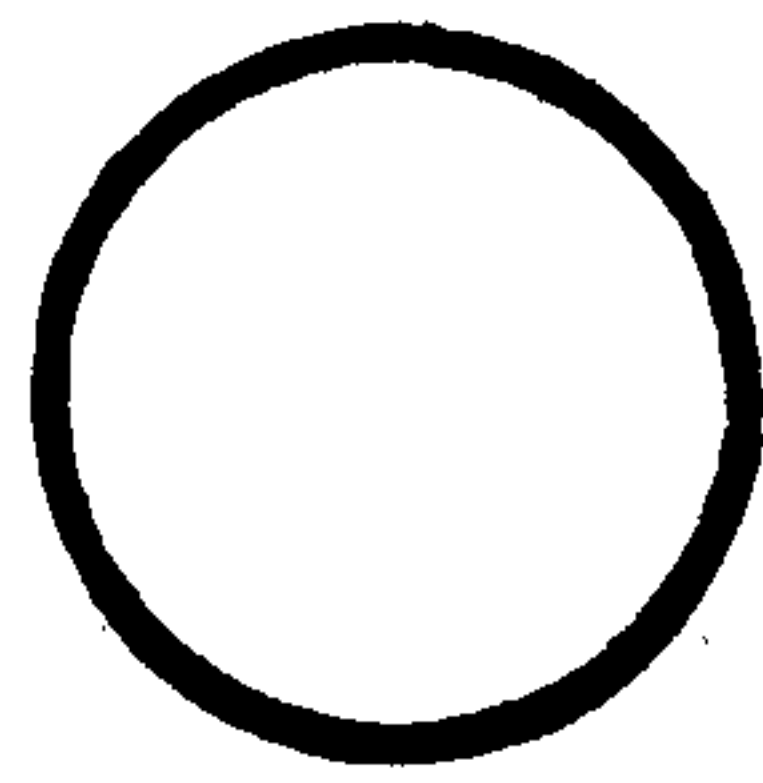
خوانه برسېره کا، تراخه به ورک شي
 چاپېر ټولنه که هرڅو ترخه ده
 تيرې به وي ترهغې خلی خلی
 چې دې ديو باندې ديوه خوږه ده
 حېره، جومات کې پي رښتيا وويل
 له يو غيږ نه ولسيا خپه ده
 درابياگۍ بورجل ته خان رسوه
 که لار د سروغنو چاپه چاپه ده
 د صبالره څوک د ب کولی نه شي
 مننه داوخت تکه تور شپه ده

په سپوږمۍ کوزښته مېړنی وویل
داد برنگ لارې لومړۍ کرپه ده

ښه عمل "زه یم" نرغون کړي
بد عمل "زه یم" نرنگ شي
چې په "زه یم" شهسري شي
دوه جهانه یې قلنگ شي
شي تالترغه په "زه یم"
چې دوه مخی شي دورنگ شي
بیا د "زه یم" شروندانه دی
چې کالبوت دخاورو ورنگ شي
چې سمسور یې "زه یم" نه کړ
دوجود سره چنگ ونک شي
مرگ یې هېڅ کولی نه شي
چې دخدای په رنگ کې رنگ شي
په خپل "زه یم" باندې ننگ دی
په خښتن که دچا ننگ شي

۱۱، شهسري = سترسري - لوی سري .

کښيده پرې ستاعمل دی

که دې «نره» سرانخور دی

شور هسکه دلې هورې

چې په «نره» یم «کې» مسور دی

چې حوانکه یې شي تورکې

تش لمنی، هم مختور دی

ای د خبته غم خورکوا!

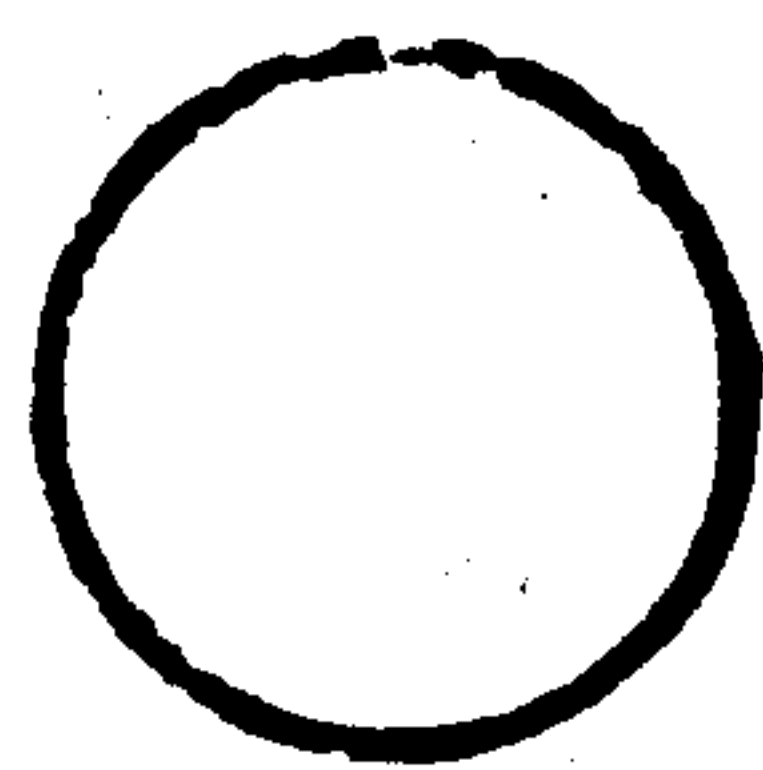
خبته هم، خوږوندڅه نور دی

دې آدم، آدم په نره یم

بې له نره یم دا خور دی

چې دتش نس او دنوس شي

سړی ذات پورې پیغور دی

د مېړنو تېرو تورو چورنگ یوړل

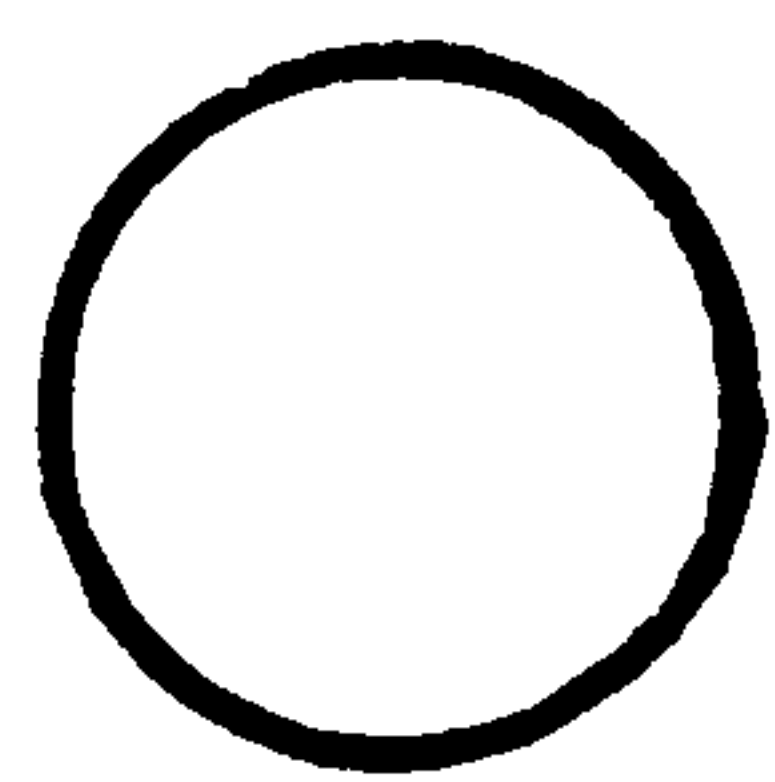
د آتی په امبالې چې غور مې پدل

د هغو څارو بڼه بڼه الوزي

سرچیه چې جړه باز ته نېغ پدل

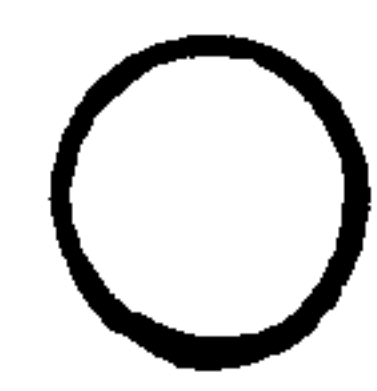
۱- حوانکه = د زړې یا تخم هغه شونې تیا چې زرغونه ترې کېږي.

دهغو په طبيلو خرونه رغښتی
 چې له حق ځني ناحق ته اوږېدل
 چې خورلی سوکندونه يې د وفا وو
 داري يې يښی په اوښو وگرځېدل
 د هرندو کلی کې کړاني خر مېرې وې
 اولالونه په سوپياکو خړخېدل
 دکليم په برخه دارنگی مژغواک و
 چې له واکه بې واکي ته پسځېدل

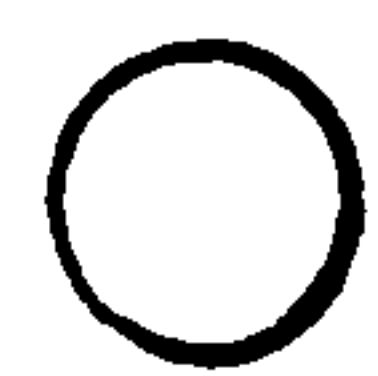

د مېړونو پولادي مټې سنگر وي
 تور برېښونه يې شملې د قام د سرو
 په پوره نو د جومات خوبونه نه کړي
 يرغلونه د باطل چې يې په سرو
 د مېړونو نغری کوندری شریک وي
 شېخ ملی دوتري وارې يو دوتروي
 مخور د زهاني هغه تومن دی
 چې پرانستی يې په درستی نړۍ وروي
 د زهزم چينه به يې هم چرې تاندن کړي
 چې پخپله هروستی جلی دنښتروي

په نېزوکې پي دورا نگو ستوري ولاړ شي
 ننګيالی د نمر خاته ختلی نمر وي
 که د پينګان لري هر خوشترې وزرې
 لويې مارې د باتورو په خيګروي
 چې کاسيروي په پړوني کې بريندوي
 حيا خپله حيانا کوله خاډروي
 پردې بد شي دکټوي خپلې ننگولي
 بدې کړوني خپلو بدوله اشروي
 د مېړونو د خنګوت هم دغه دود دی
 ياد هير ټول مارو يا ټول نهروي

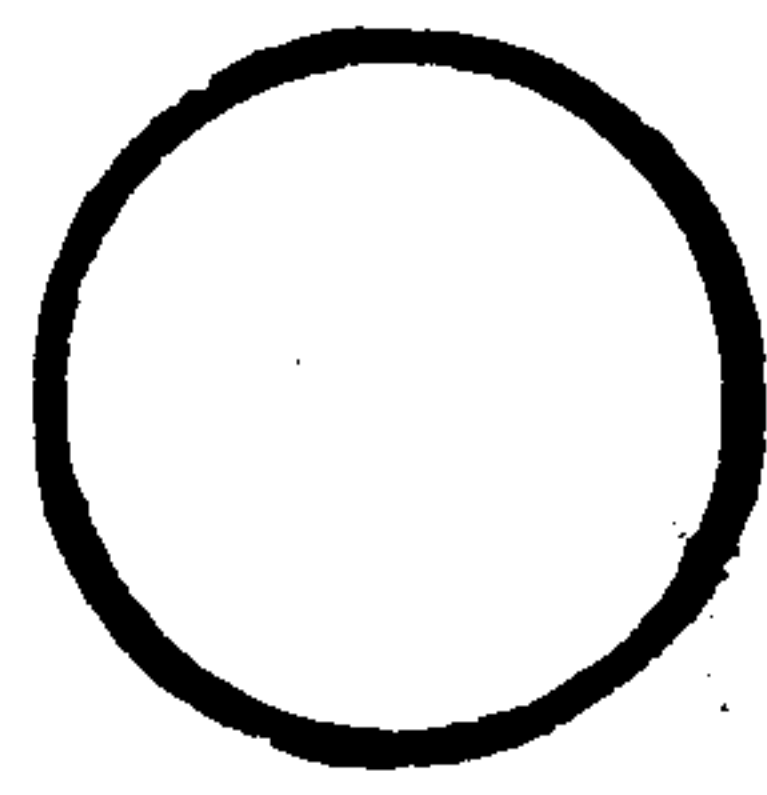

چې يوه پي مفکوره وي
 اوله دې نه په ادب وي
 په سر کې کنجی^۱ لاس وي
 په توده کې يک^۲ جلب وي

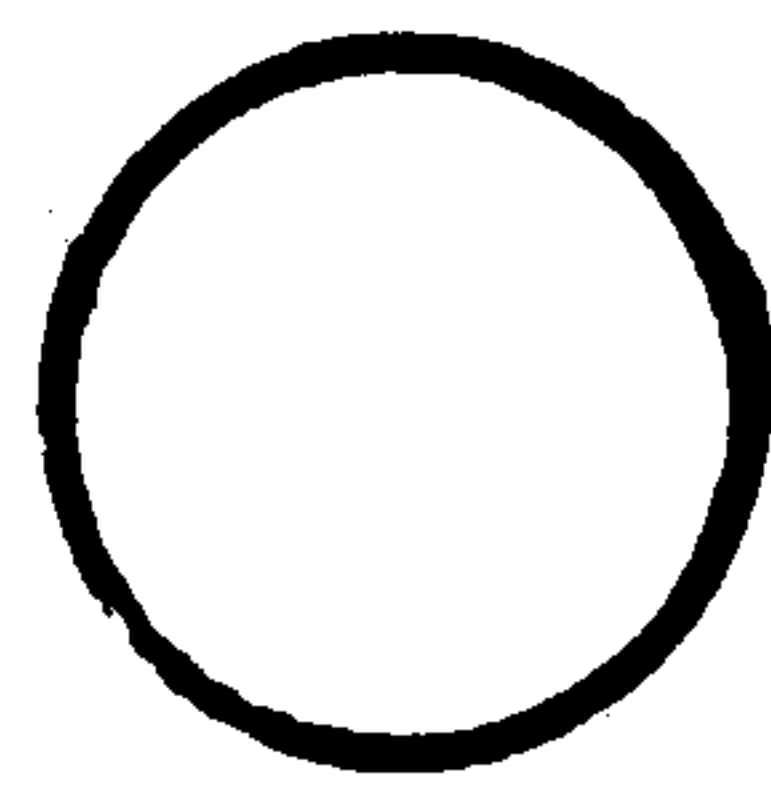
نه توره دکائنات ده نه د شروند دستور اولاره
 چې يوخودې په ول^۳ه وي اود نورو برخه خواره

۱- نګولی - پڅکړی - لمده بل، ۲- کنجی لاس - خپلو کې کلک لاسونه ورکړي.
 ۳- يک جلب - چې آسونه يې څنګ تر څنګ روان وي، ۴- په وله - مار - هوسا.

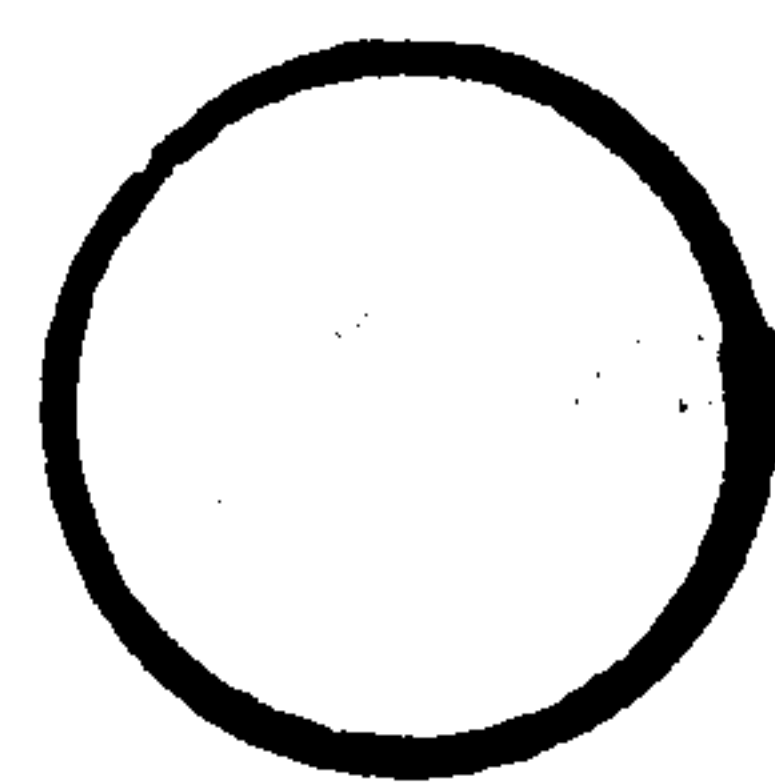

د مېړونو لار لومړۍ تورۍ وهل دي
 چې نړۍ په ولکه واخلي نو ویشگر شي
 د مېړه نیکه دوتر چې شته کول غواړي
 هغې مېتې بلې را کابزي او شر شي
 د قام مشر هم د قام په جامه بوټي
 چې ولس یې د شرې وي، شریوړ شي
 زه مانه که بېر شوی ابا سین شي
 شاه خلعي ورته پښې بنجې کړي توغړ شي
 چې په تنگ د لاله وي غزا هغه
 نور خو هسې خلقي خوشی ککړ شي
 د سینا په دونه پند ټول سربېری
 دیوې دونهې ترخه یو تېر شي
 برغوپوک وهه، دنگ ورکا نغاري له
 دا خواره واره بنجځی که لښکر شي

-
- ۱- لار= قانون، ۲- بویه= پکار دی، ۳- برغو= ښکر- تودم،
 ۴- بنجځي= درې خچې (په اصل کې دوې بوی سرغوته وائی).

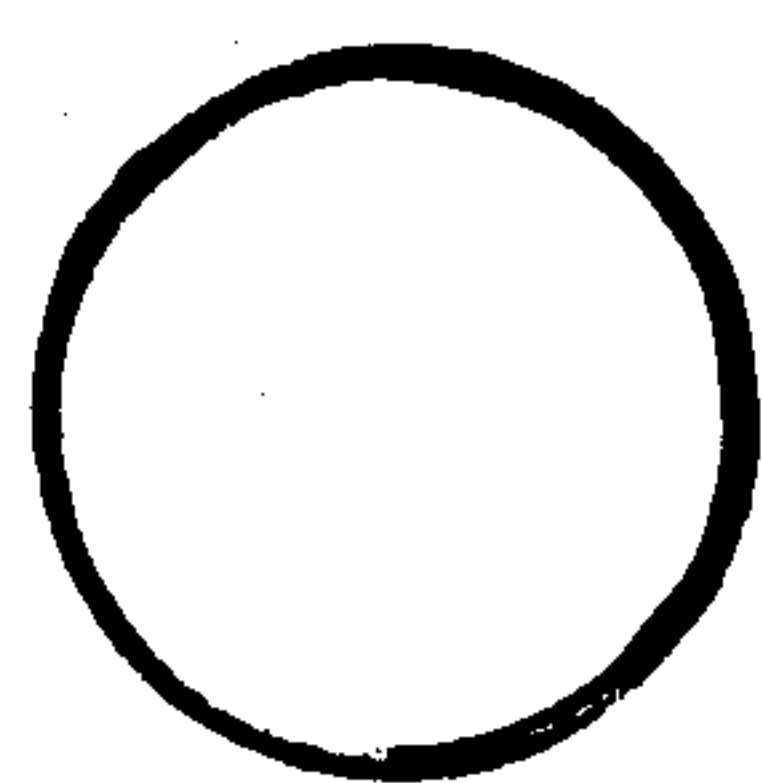

په تور برين چي په ميدان کي جنگيالي وي
 سرخيري کي پي وتلي ننکيالي وي
 په خپل کور کي د پر خلق نامستوي
 حقلان په ولسات کي نوميالي وي
 چي کليم ورته بيرغ د يرغل ورکړي
 که په هره غاړه مخ کړي، بريالي وي
 کليمه پخوله، په لاس کي بمبل توره
 د سپرو نوخو هم دغه دوه کالي وي
 که لوی شي دی هغه منډه ابدالي دی
 په داڅه که دچا توره ابدالي وي
 په سومات دغواين پخوله بانگ وايي
 چي په خټه کي پي گډه بلالي وي

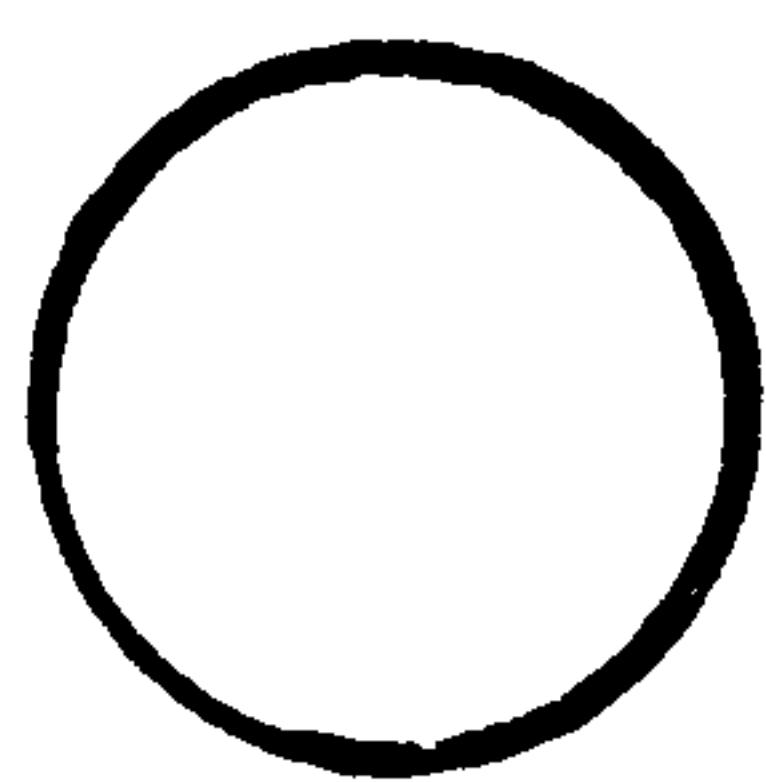
بازداري پورې پېغور شولې بازداره
 باتورزي دې قوشخانه کي تپوسان شول
 په ټولنه کي رڼا پوښي راغلله
 که وگړي ټول د سيلمي نه حاجيان شول

فرعون اوهاماني په زلزل كوره
 پدې شخړو كې يوڅو كه كليمان شول
 چې ديوې پي ستا پلر يني واخستلي
 دمېري له حايه پورته شواتيان شول
 د همت سپاره دې وېوگنېدل هسې
 خر سپاره درته له پامه وزېكان شول
 نر مريالي له خپلې ماري په شان شو
 په داڅه شي په ډنگ ډنگ كه ناكسان شول

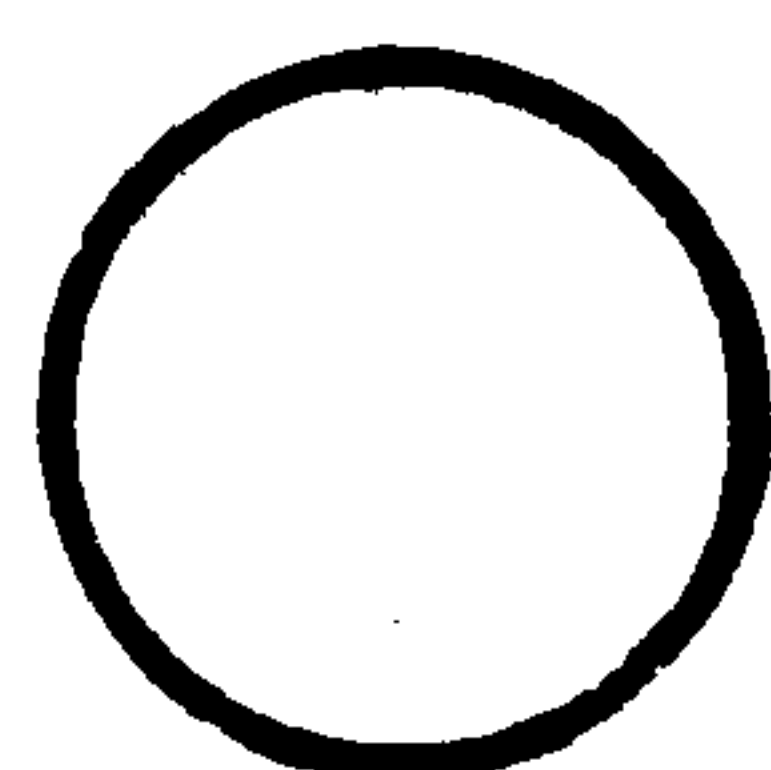
اى تورانكى اوردزې ونـولـه
 ستا يوه كو كه ور كېدلى نه شي
 تېره شلونه دا زغـو كه وي تل
 دستر كولاړه څوك نيولى نه شي
 دگيدرانو په اور رو كې چرې
 د زمري غوړمب خطا كېدلى نه شي
 چې شي لاس برى د فطرت په لارو
 په هغو چرك را پرېوتلى نه شي
 دنن په گټه چې يې سود كړيدى
 د صبايي ميدان كټلى نه شي

چې له دې ځمکې پورته شوی نه دی
خبر د بل شوي سرور نه شي
په شاه مېړه يې انگازه شوې ده
که يې بنجځی نن ليدلی نه شي

چې د لېچونو زور پيدا کړی توره دار شي
چې چنگېز يې وټړي نوهغه لار شي
چې وسلو متوسره کليمه نه وي
که د غر پشان تومن وي تار پتار شي
له دستور د کائناته څنگ وختی
د کند و انبار شته من قامونه خوار شي
بې وسي په دنيا لويه کوتاهي ده
چې د ښکار کولو نه وي، خپله ښکار شي
آدمزاد لويې مېړانې شي کولی
چې د خېستې د غمونو نه وزگار شي
خواري بويه خوپه حقې لارې بويه
خړېک کله په خولو وينو چنار شي
ته پخپل بڅرکي ولې ناوېسايې
هم بڅرکي چې خوندي کړي سور انکار شي

شنه راستی دسروی هیچری خیم نه خوری
که پری تیرد خزانو تر پیمار شیی

د باطل د ویرتکی خو کلیم ده

له نیمگرو مفکورو هیڅ نه ویر پری

د پر قامونه به د خیمکی له مخ وړک وو

خود ته که سره تبغ نه ویزی کپری

نرېز پری ټول سمسور بدل شوی تونج کړی

تلوار گړندو! دیک پوار باندې تو د پری

پلویانو دروسو اولین! واورک

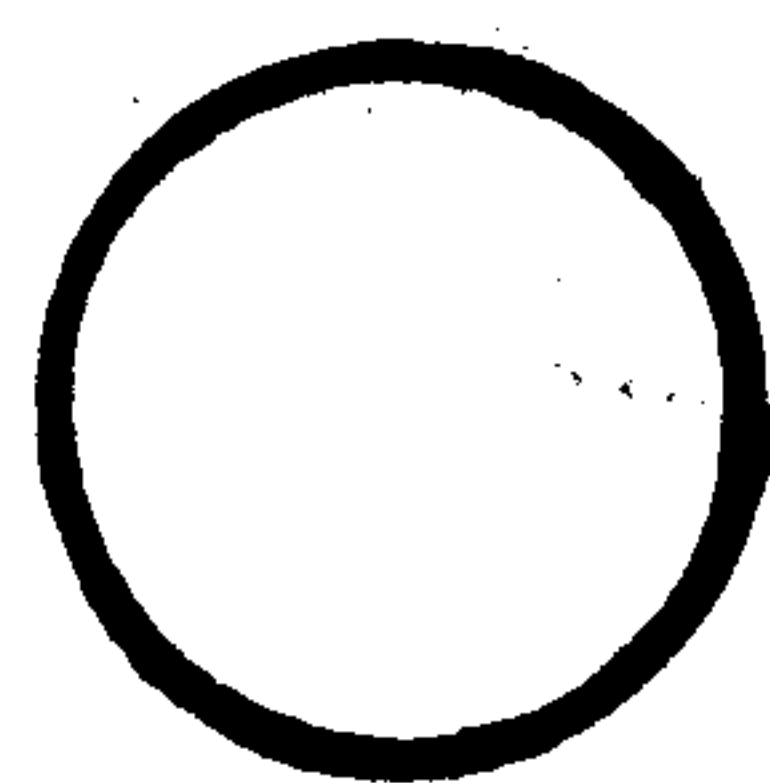
دانری ستاسوپه وړاندې به نور پری

بنستونه د شروندون په یوه حال وی

ادا پنی مکرله وخت سره نور پری

ټول بدلون یانه بدلون شروندانه ندی

خوار هغه دی چې یو لور ته څنگن پری

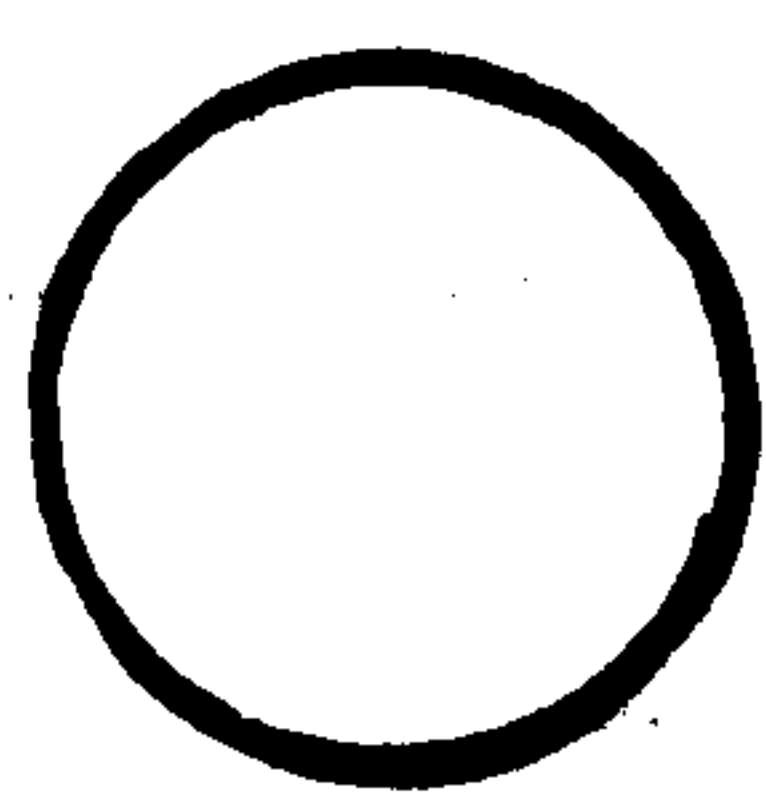

په شونکار د اباسین چې شوی پورته

ولې چې پې د مانگی سندونه کړه

۱- زېږېکا = زهیا.

تارا کونه دخزان نهر گونه تېر شول
 خود سروې شنه جامه يې زړه نه کړه
 چې رښتيا ويل دکومو خولو تود و
 بړه دار يې له رښتيا و بله نه کړه
 راغلل دېر انقلابونه دلې هوري
 ولي درسته يوسا لار کليمه نه کړه
 مېرني په مېرني پسې لوگي شه
 خراباطل سره توده يې سره نه کړه
 تېر و تېر و ته متونواو خونې هم
 هېڅ کچه د پتيا لوعقیده نه کړه

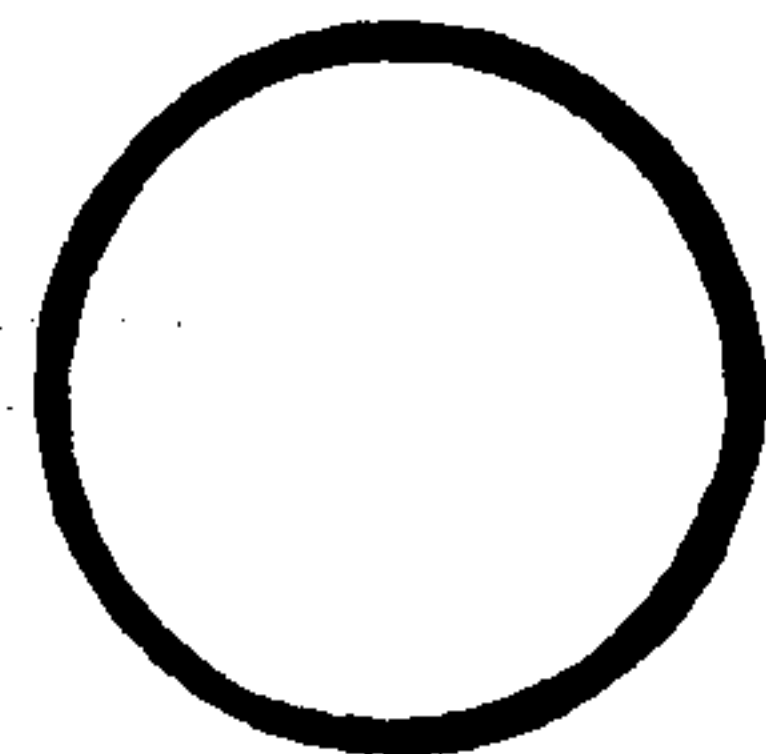

چې د سرو وینو پياشې پکې حلېږي
 شاه حلېي هم په هغولارو چلېږي
 سر سجده د جماتونو په پوښو
 د مېړه په يوه هڅه نه ارزېږي
 ککړۍ دکليمانووي تل هسکې
 ښکروړې ککړۍ ورته تېته پېږي
 حتملان له زمانې وي پېرې غنکې
 خلق نور زمانې پر دود تېرېږي

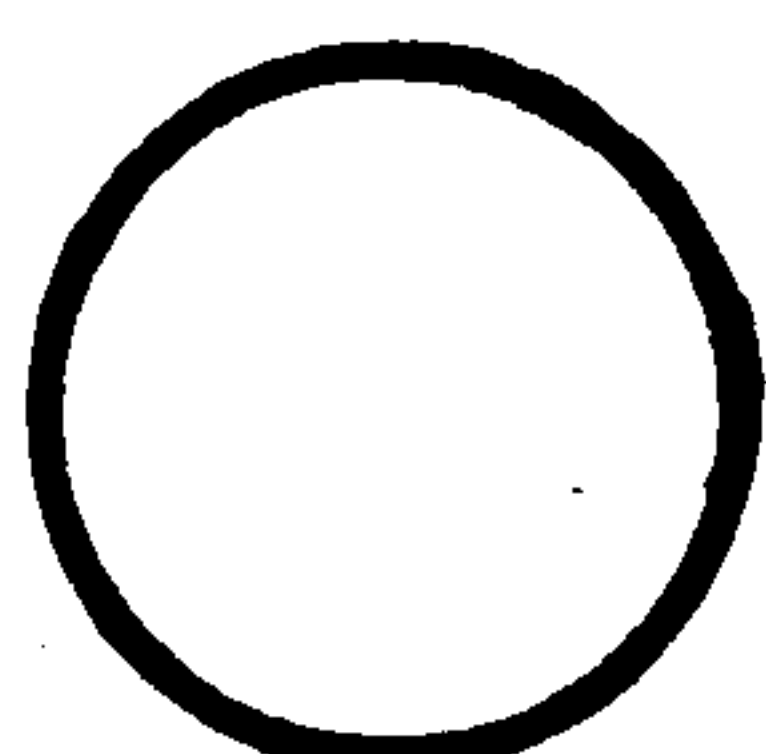
کليمه دکائنات سر جنګرېز دی

غل درغل به له جنګ غالي پشاکېږي

ته دې خپله غاړه خلاصه په مړۍ کا
دې ته مه ګوره چې کله صبا کېږي

دمېړه له متهو پاڅه دناحق جهان نسکور کا
په چينجنوروستو ګرګو يود هيږه پورې اور کا
دا خدايان د ټينګې نه دی ولې ته سترګې دبټور کا
د قامونو نډۍ حمله د آدم تاليزه کور کا
دا د غوښو تش لوتونه په خلقا د جسو نور کا
د خښتن په کښېدو کې
خپلې چارې دې انځور کا

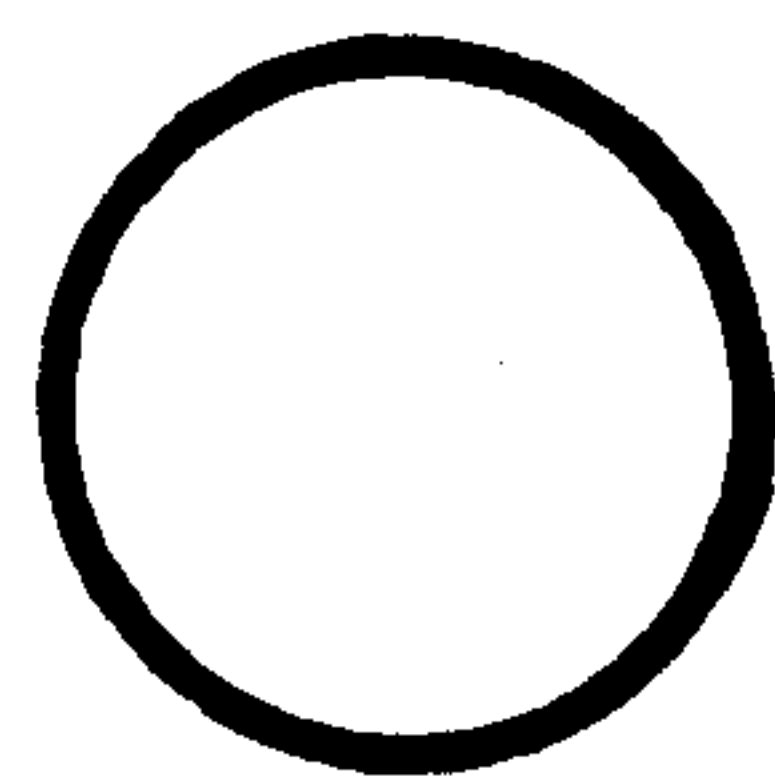
په تيرو تورو برغندځي
ننګيالي ځي په خپل منډه ځي
دمېړه د خولې وروښم
د سپر لوله ګرځېده ونډه ځي

له خښتنه چې هم غږ وي
هغه کار هم کله شنډ ځي؟

هغه پښې پرې کړې بويه
چې د خلقو په مرکندو ځي
د تسپو خاوند ته خيروي

که ځي دارلره، لوند ځي
وسپنيزې خټې راوړه
د کليانو آخر کښه ځي

چې په خانگه کې پخه شي
هغه ځمکې له بې شنډ ځي

چې له اوره لاشه مومي
خټې ويره بيا له اوره
زړې مات وېوکی کور کړي
شي هماغې له شه کوره
په چرسو به ترخو سود کړي
کائنات ځني پلن پسوره

د زړې ځای پکې ورک شي
چې ژوندون کړي جامه نوره

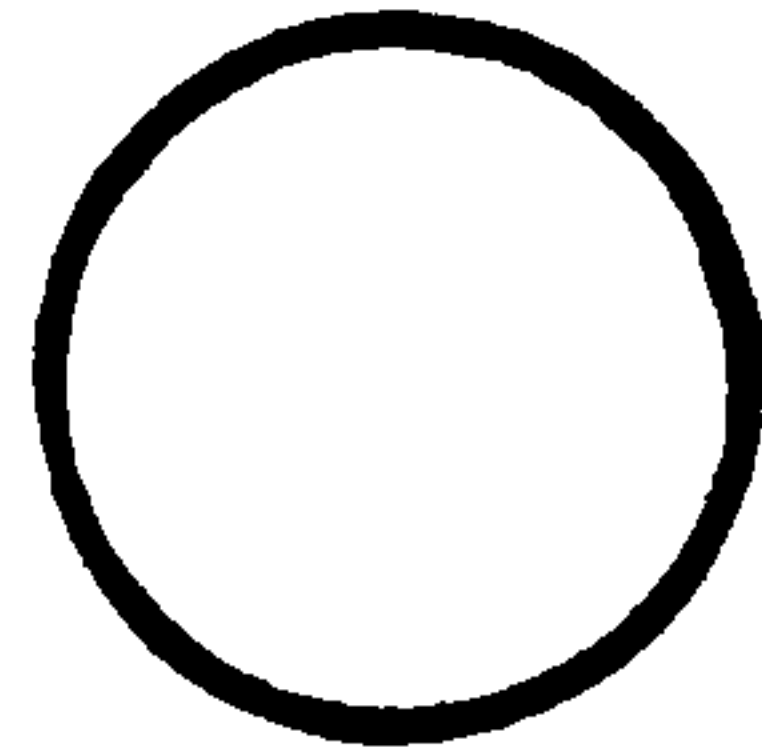
۱. خټ - کميس - پښې، ۲. چرسو - تنگ ځای

سرځيره تل پائېږي

خپر دې نشته سرځوره!

د فطرت په هنداره کې

له خښتنه خان ته گوره

چې خانمن دی هغه کس دی

چې ناخان دی ناکس دی

په سيلاب غرونه لږېږي

څه ارزښت د لې د خس دی

يو په لس، هم يو په سل دی

پياوړی چې په جس دی

د هوسو د غزالې نه

د زمري ورتېره وس دی

په زرگونو دلو ستره له

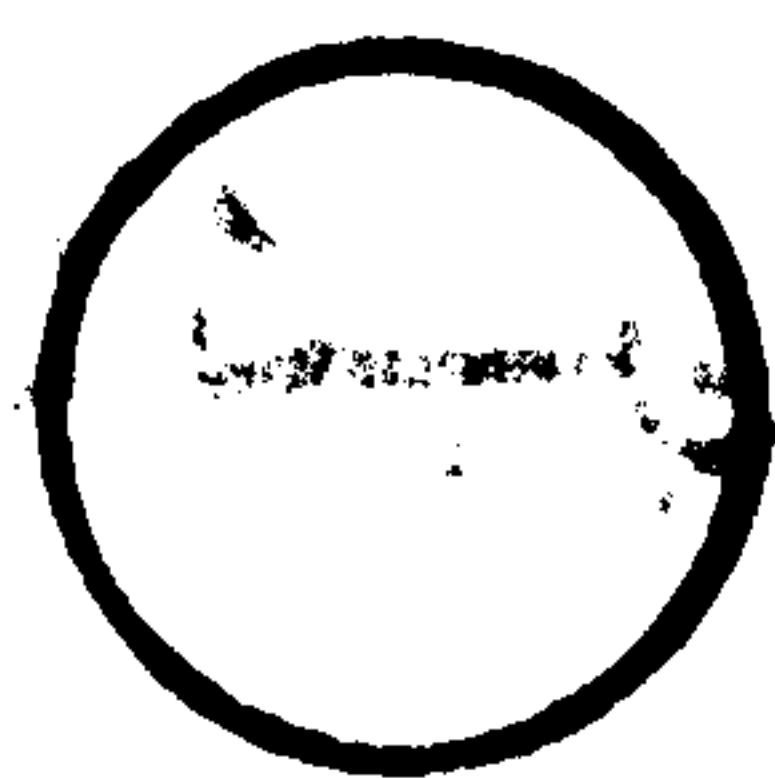
يو بشري د اور بس دی

گړندو پرې بڼه کړه

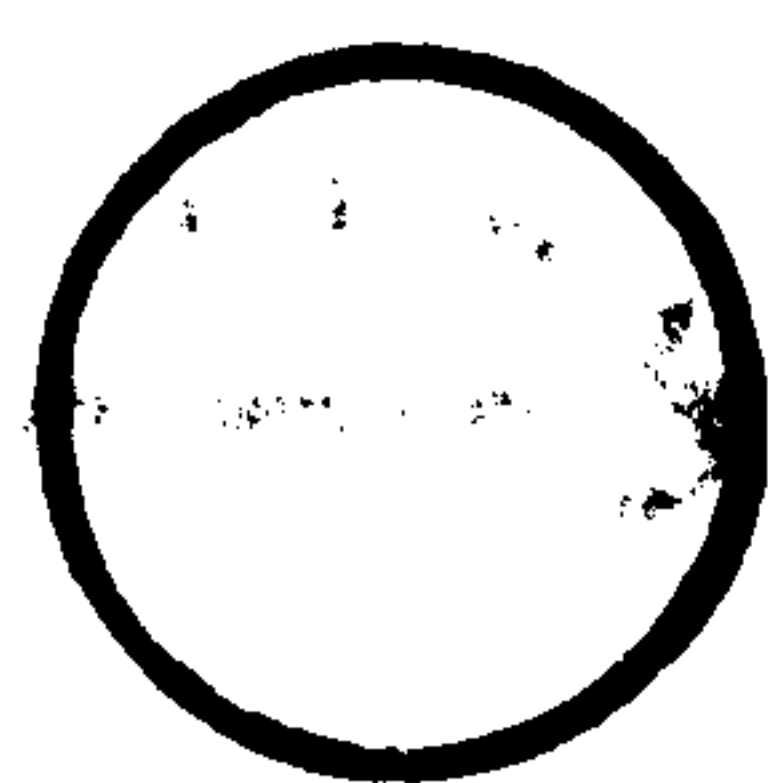
د مټه و کاروان پس دی

۱- غزاله = د هوسو سېل

۲- سرچ = يوواښه

زرداران خوري مدام غوڻبي
 دخيل قام لکه کرکس
 په درست قام پ لکولی
 له پېروراسي کرکس
 دوی رېښمين له سره واخلي
 قام له پاتې شي يکرس
 روزي دېب کاندې ولس ته
 بياکوی مانځه او دس
 دېپي وس ونډی کوونکو!
 وي ترڅو به ستاسو وس
 د «لا ترکضوا» وخت لنډ دی
 لاکوی هرا هوس

چې ختکوبی ظالمان شي
 سینه یخه د جهان شي
 چې خدایان پر مخی پرېوځي
 راوچت بنیادمان شي

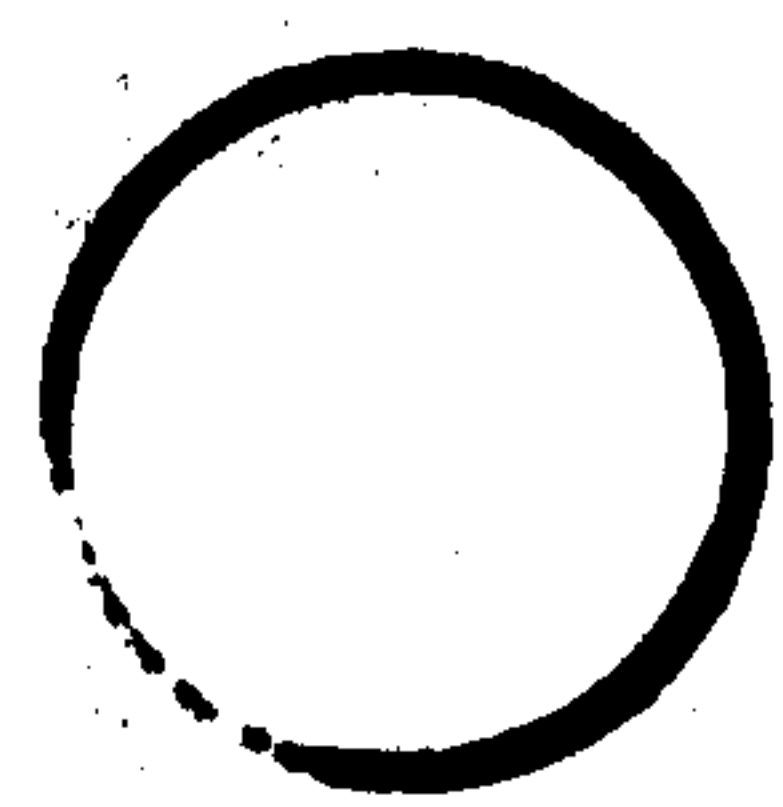
چي خانگري دوتر ورك شي
په توبنه لولنگران شي
كليمه هله په پنبو شي
د باطل بورجل چي وړان شي
زرداري كي خانا خان وي
كليمه كي ټول يو خان شي

○
پدي شخړو پرگنو كې
هر هغه حلمي انځور دي
چي د ټول نونځي د خيره
همه چارو كې حقدور دي

○
پور په جسوشه بياگوره
چي يوتن څنگه لښكر شي
د مېړه له چارو بريښي
په تندي اخستي غوښي
هر د هغو برخېرتيا ده
چي خردك پاڅي نښتر شي
له تنې زوخ چي اوچت شي
لكه نريري تل سحر شي

چې شروندی وی د ښکارځله

تودی وینې خود شهپر شي
زمرین کواښه شاه ځلمو ته
سلاهی سنگر سنگر شي

ځوانان څه کړې دورې دي
ځکه یې غشی یې پلې دي
چې له باز چتو ته ناست دي
پېخالونه یې ولجې دي
ولسات لکه تنزري
د ښکاریانو په نچې دي
د بل مخه یې پټوله مخه
پرکني نه دي سرامي دي
د نمرود ویلی وایي
له آندړې عقیدې دي
چې نومړی په سرودي
د سرو تشې پېښې دي
د باتور نڅېښې یې نشته
لا ملخی تړلې جوړې دي

د یو شرق نرغملونه دي

د اېژې دومره اومسې دي

پکې زویم بډوده نه شه

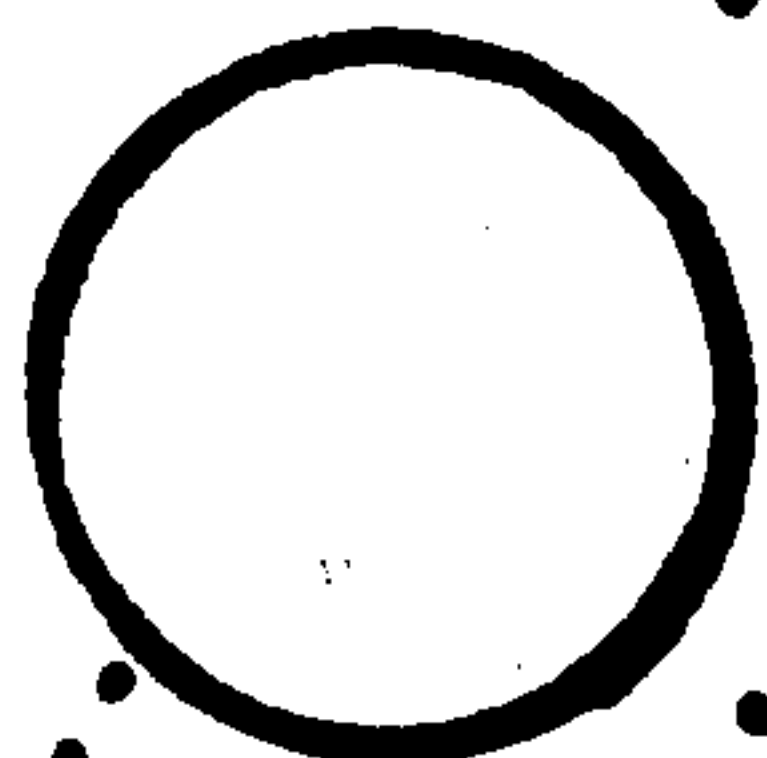
وجود تشې تنسې دي

د آدم خانګړې «زه یم» لکه حق صمدا حد دی
تن نارینه دی ولې زویم» لَمْ یَلِدْ لَوْ لَمْ یُولَدْ دی

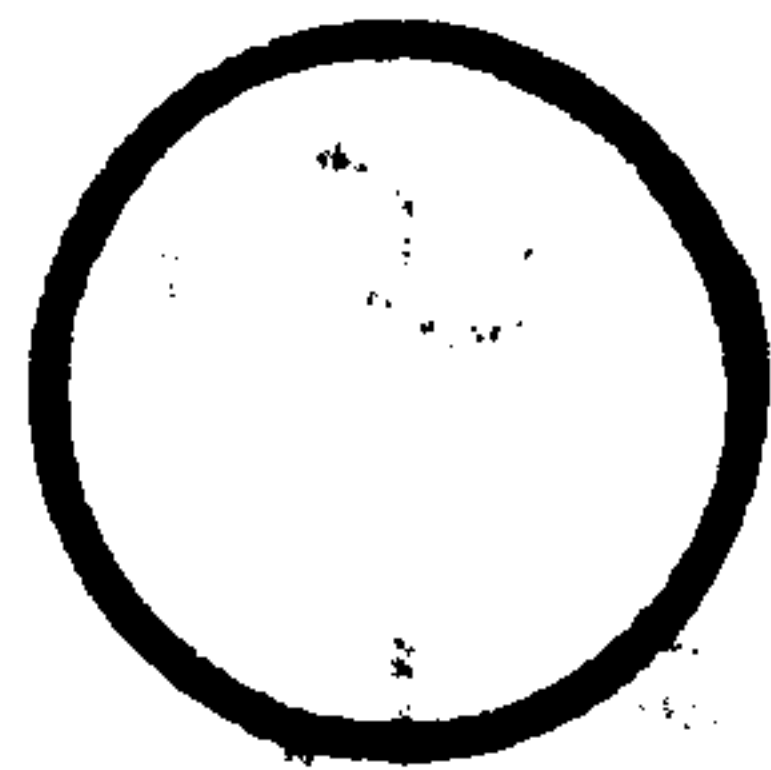
د هر څه په درون کې د خپل سترو جودانځوروي
تبغ، تنه خانګې ګلونه يې هم ګامونه په خپل لوروي

د یکرنگه برید مېړونه نیسي نور نور سنگرونه
د فطرت خواښه لږنه دي که ساره نه شي مېړونه
لمن څه چې، څادر خور کا د سپرلي ډېر دي ګلونه
ته لا میشت په سر پړاوي شړوندې شخړې پړاونه
خونې خونې ستور تلیزې تازې نه ګړه یو خونونه
که تنه ګوټه کښېنې شي ګوټه به مزلونه
قدم تېر ګړه، چې غږ یې ستور تلو کې جرسونه

یوه ورځ به ورته راشي

ستور ګزونه بېلګونه

چي په يوهسته پيوست شي
 ذري غوندي شي تورغري شي
 وړانگه گده شي په وړانگي
 رادبره نوي نرشي
 چي حجرې غنبتلي پاخي
 نود هگ خاندروسحر شي
 ننگ له ننگه چي کوشير شي
 هم لنگر شي، هم سنگر شي
 چي سپنگير سر صف تر شي
 هله الله اکبر شي
 هڅي هڅي چي په گواښ شي
 نوحوغي نوي په سر شي
 شهوران چي يک جلب شي
 دبردونو لوی اختر شي
 تور په تور باندې شي پوري
 سترگي سترگي يو نظر شي
 لاري لاري هراسمان شي
 چي همت همت وزر شي

«ا» برهونه ولجي، مال، غنيت.

دشرونډ پټې شي مخ لسوڅي

چې شو کير تېره نشتر شي

چې گټل بځنبل تور ه شي

بيا آدم جنت ته ور شي

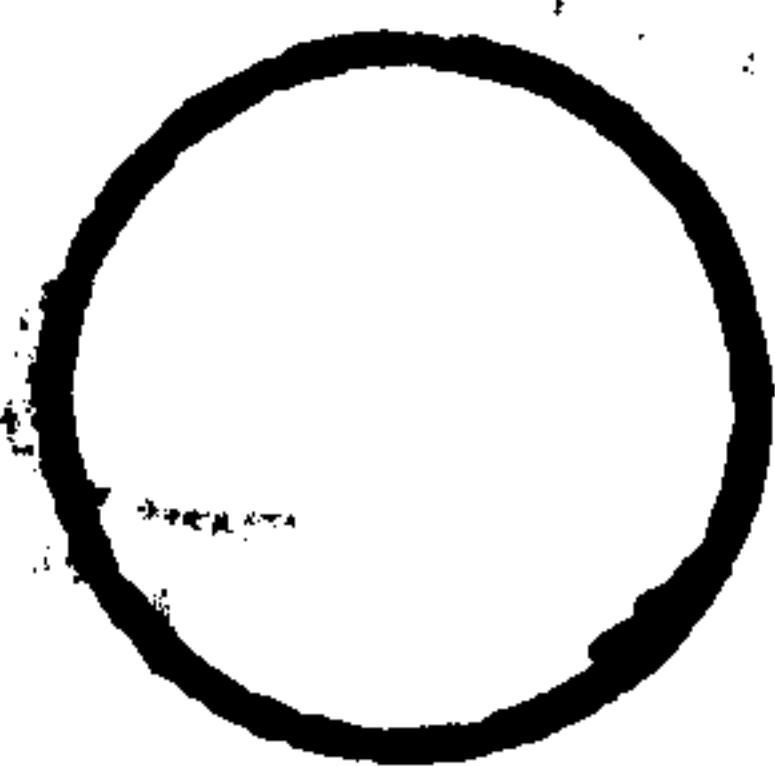
چې د عقل سپاره وين شي

پوچ خدايان هله ډېر شي

د وجود تور زير وون دی اوډ «زه يم» نوښتون دی

نوښتون کړه دشرونډ شړه نوښت «زه يم» له پاڅون دی

يو غورځی دی اباسين دی غرونه غرونه دی يونين دی

يو هڅه دی سپوږمۍ ده يو يرغل دی ستور تليز دی

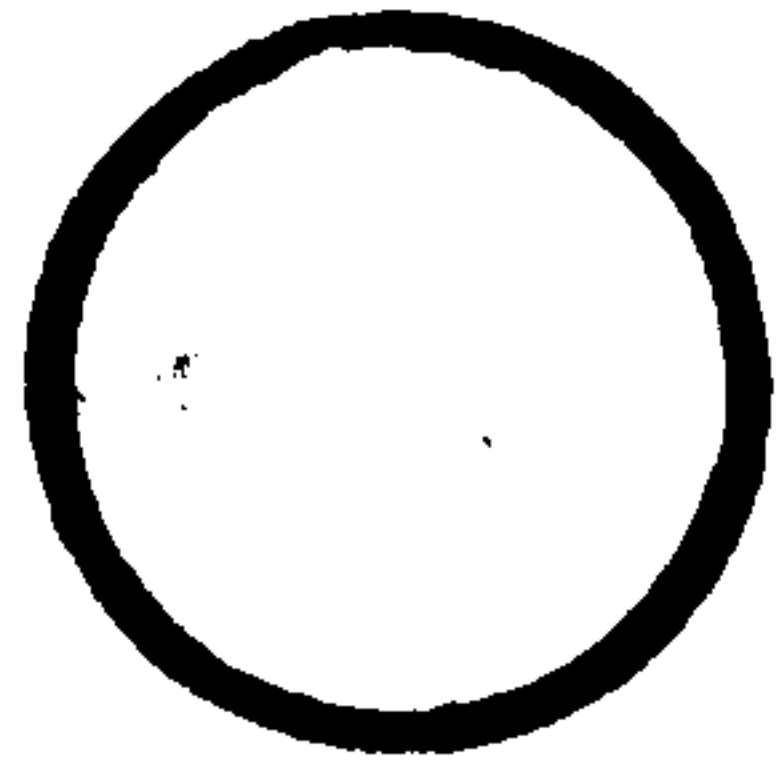
له تش شور لاس اوچت شوی اوس د هر غوره غوريز دی

ستا د توري له ټکوره کائنات ټول سندريز دی

غره لرغه دی له هسته گل لمنې گل مخيز دی

لا دشرونډ غزمه ده لري

دا خواوس لاسوړ کلهيز دی

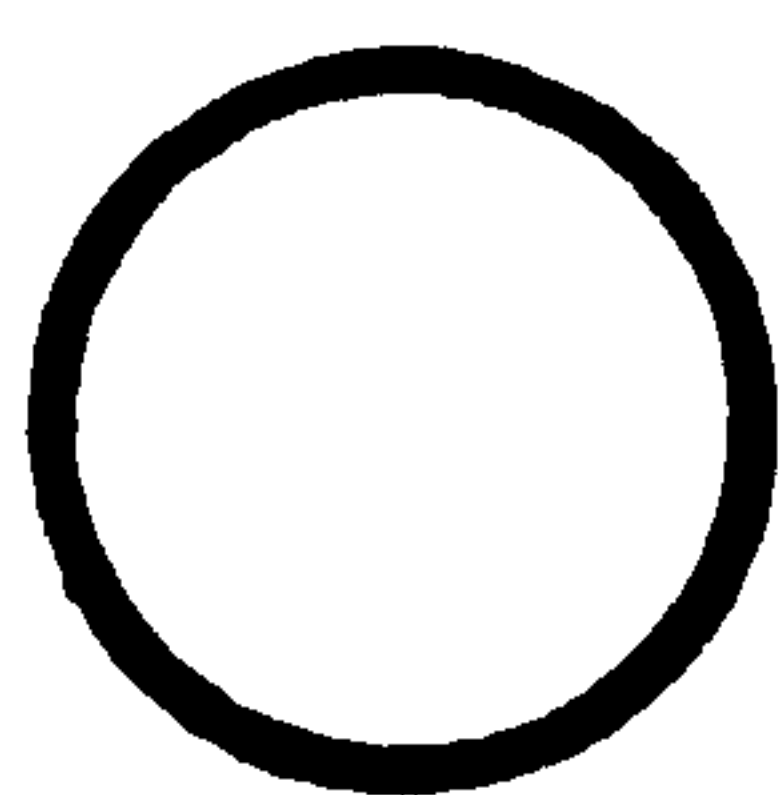
ڪه د شروند نقشونه ڊهردي
 ته د واره شروند انخوري
 نور شروندون دي همه پلي
 هم يو ته بي چي شهسوري
 واره توي يويورنگ دي
 ته لدرنگه سپرلي طور پي
 د هوسي په سترگه د ننه
 هم باتور ڪسي د بوري
 د ذري په خاندرو نمر پي
 په قطره سمندر سپوري
 ته په حمله ڪي آسمان پي
 په سهر او بو ڪي اوري
 دلشي سره پياخه پي
 لاشه توره هم تڪوري
 چي راغونده شي موتي خوري
 ڪائنات شي چي ورخوري
 د حجرو په ارونه ڪي
 له ظاهر ليده ڪه نور پي

۱- پياخه د شاتو ڊڪ گبين

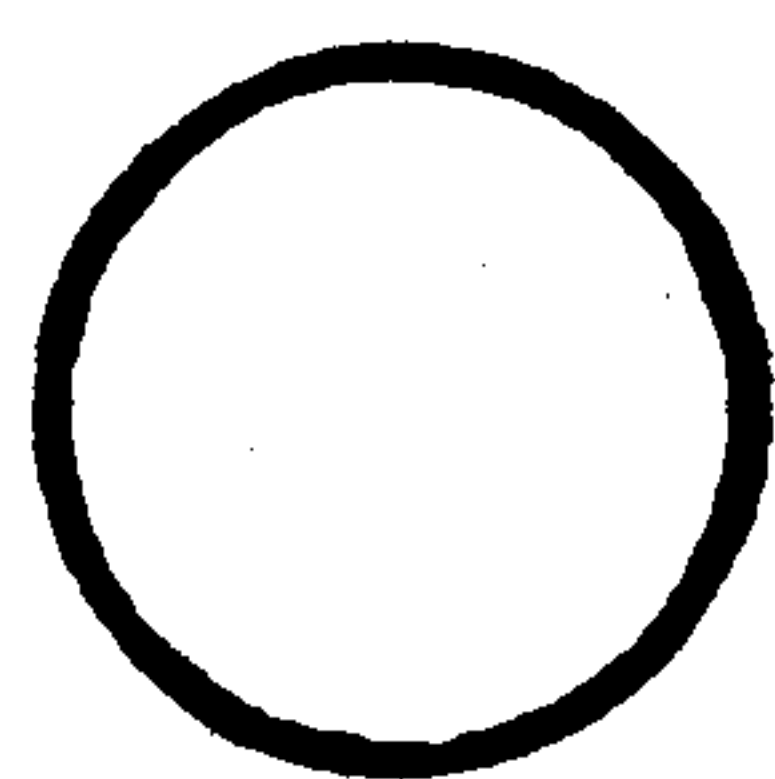
نور کورونه په تا تنگ دي
نه هم سیال د خدای د کورې

مفکورې به دېرې پوچ شي
ددې یو کلیمې وړاندې
چې یې نن سندرې وایي
په صبا یې وایي سا ندې

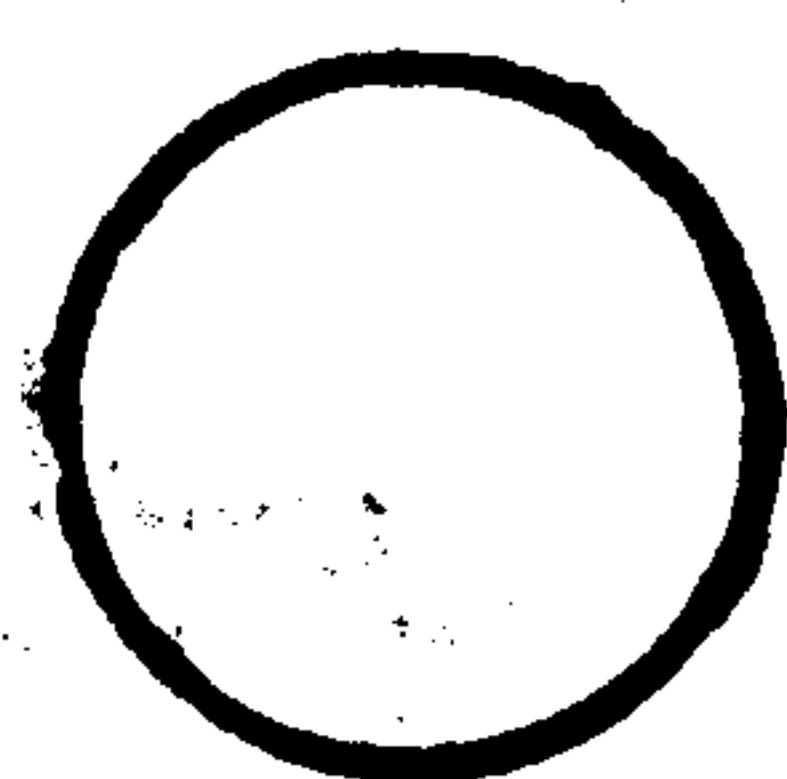
په تېلو نرغ غـونه	دا د یوې او مشـالونه
د سرهنگو شاه خـلمو دی	د خولووینو رـنگونه
د شاه متو الامـې یې	اسمانـکه سـنگرونه
کښېدی یې د کـراو دي	ویرسـپړلي شـالیزارونه
د ناغوسـتر کوشـوکیو یې	شـه علمـونه، حکمتـونه
په نهـره د جنـگ پزـیې	خوړي وکـړي شـولانونه
د عقـلي مـنود رـشه یې	هـڅو بـونه، تهـذیبـونه

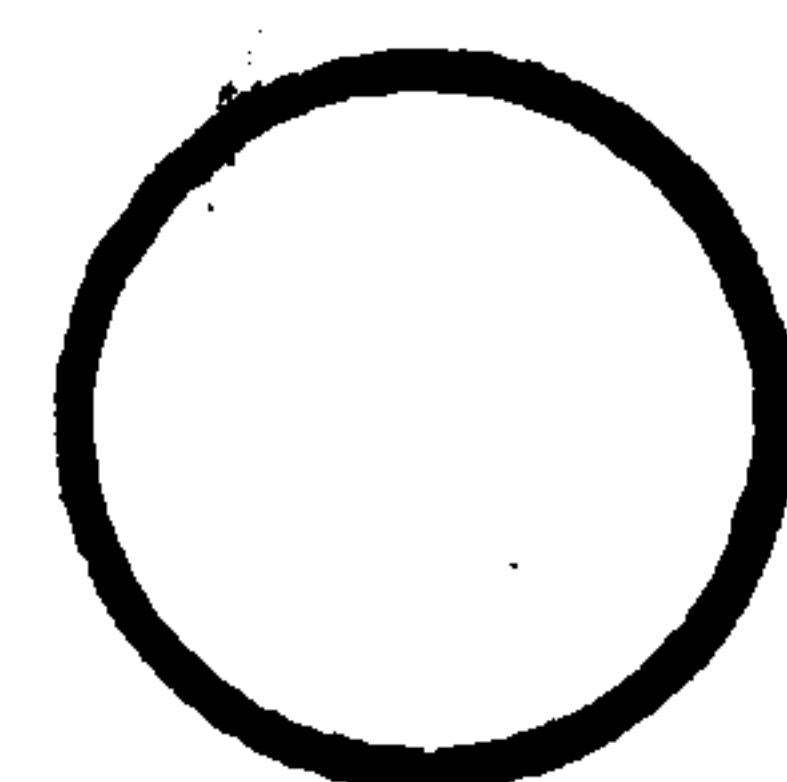
د خـلي د نـرگس غـبن دی	پسـرلي یې تـانگه راتـلی شي
په اړـکه چاپـېریال هـم	انقـلاب زرغـونېدی شي
عکـس مـنه پرکـنو نه	ملـه د لارې ټولـېدی شي

مېړه مل که د خښتن دی له خښتن مخکې کېدی شي
د تیرو ازغوله تخرگه نوی شروند را ستر کېدی شي
د فرعون له خپله درنده

کلیان را پاڅېدی شي

آدمزاد لا لښتینک دی لا دېر لږې له خپل دک دی
که په تومنه باتوران دي لا په چاروکې لوک دی
فلسفیان یې هلک فکره لا له زړه یې درک دی
په دې ویرلوی کائنات کې په یوځمکه، نمرتاوک دی
که خپلواکه دېر خان بولي چې یې گوری لابل وک دی
د شپانه څار یې لا نه زرده شرمخان د خپل کنوک دی
لا یې عقل دېر کچبه دی لا په دېر جهلونو کلک دی
د سربوره نفوتکو په لاسونو کې لیتزک دی
نر بېښاکیان یې په جوش کې
هغه شان په امبولک دی

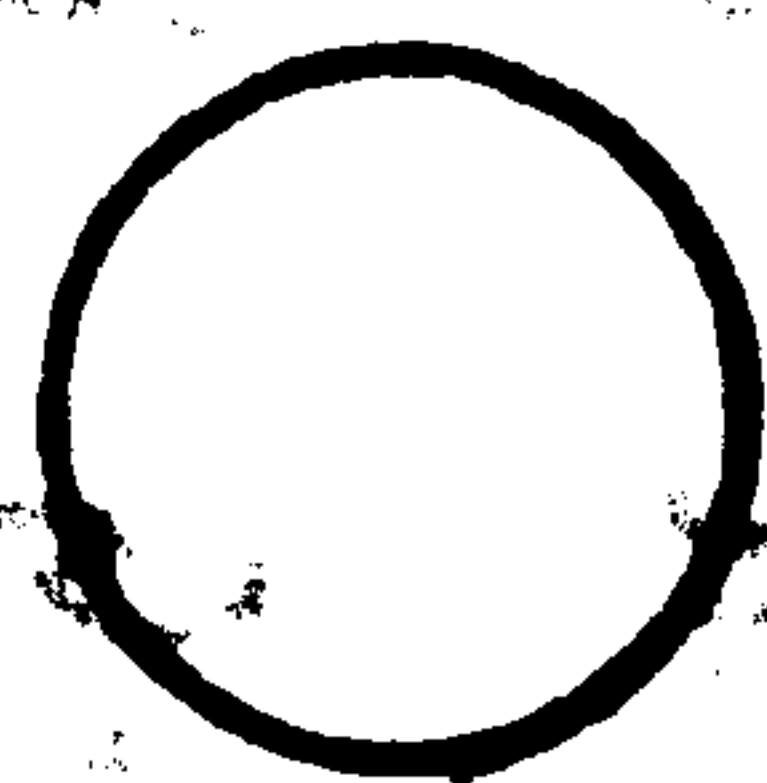

لا په سر یې فرعونان شته لا قارون شته، لاهامان شته
آدمزاد چې ریزکی دی لا دوچې دېر خدايان شته
دولارې حکه نه شول چې پرې پټ سلمان سلمان شته

لا په دار مسیحا خبری لاند پاری مذهبیان شته
خلیلان شرونی کسری د آذر لا لیکریان شته
هرنوبت ته کفر وایي لامخ تختی نرناریان شته
قلمونه په اور سوخی لا د علم علیان شته
آدمتاله لا یو خوب دی لا د قام، خاوری بتان شته

سپتوب ته لوکامزل دی

لا د دوو پشویوان شته

وخت به اخلي، آدمزی چی

له خپل خانه آشنا کپري

د خبنتن او د خپل نره یم

په اریکوچی رسپري

وخت به اخلي دا حیوان چی

د سري په پښو پا خبری

وخت به اخلي پوچ خدایان چی

د بریري، نسکورپري

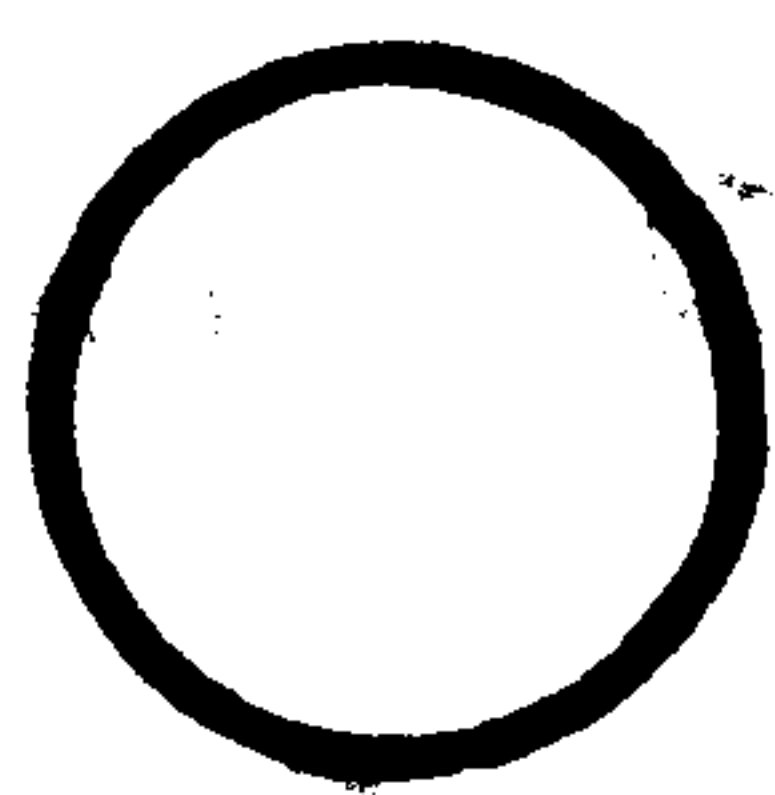
او د جهل کتابونه

د خندا توکی جورپري

وخت به اخلي کا مناق چی

ستر آدم ته بیاتیتپري

د آدم په پاڅېدو کې
 لاد د پړو پړو ځنډ دی
 د دې دوو پېښو څاروی ته
 لاس ته خټ کې لوی کولنډ دی

ته په ستول کائنات بریې	خوله ځانه بې خبریې
ملغلروییې په زړه یم	که سیپې په تن بهریې
په یو څاڅکي کې توپلن یې	په ذری دننه غریبې
برسېرنه که لاک ښکاری	چې په جس شي نو سره زریې
ستا تو بری توره دې "زه یم"	هم په "زه یم" ولجه کریې
که ورستی راغلی کاروان کې	خود واره کاروان سړیې
مینځ هستۍ ته دې پام نه دی	د بهر هستۍ په چسریې
لانیچه آدم یې ځکه	لاد نیم ځان روزن کریې

انځاره کې حق ته تلیه!
 دنا حقو انځور کریې

مفکور وپوچواو خوشو
 کوچنی کړې آدم زری دي
 که یې ستر کتاب په لاس شي
 د خښتن د برش سړی دی

○

الکتاب په ادم نرونی

لارښودن آخرنی دی

که هرڅومره لرغونی دی

خوهرنن کې صبابی دی

○

حق لا اوس هم ناویلی

که ویلی دندلی دی

فرعونی دی په خمار کې

نازېرې کلیمې دی

چرک پرپوتی سېلاب زوځی

نوح پلوی بې بېرې دی

دکعبی سپایان جوت نه دی

آتیوان بیا په غدی دی

یومذهب دکټې نه دی

دالیندی وارې بې ژی دی

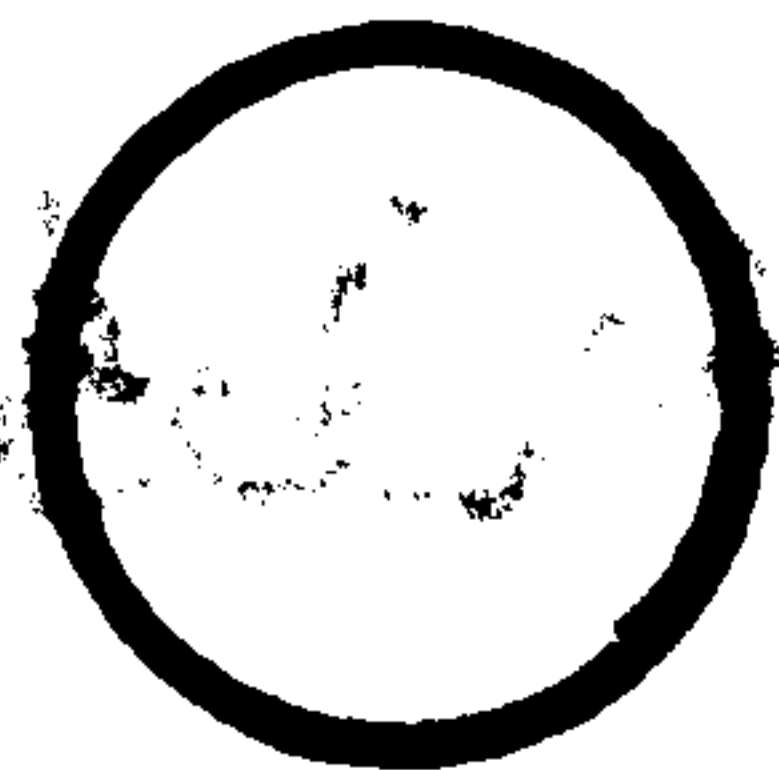
خلق خښتې دبتکور دی

ځکه ښځې آذری دی

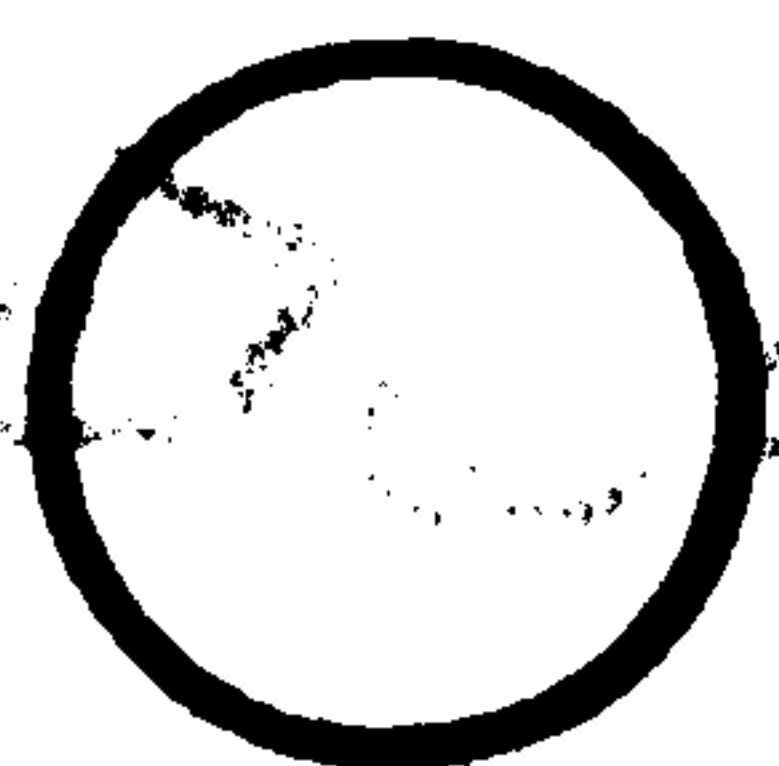
ناپوهې دهر وگړې

په وگړې په غدی دی

مفکورې پوچې نیمکړې
بیکلیکونه، تیزندی دی

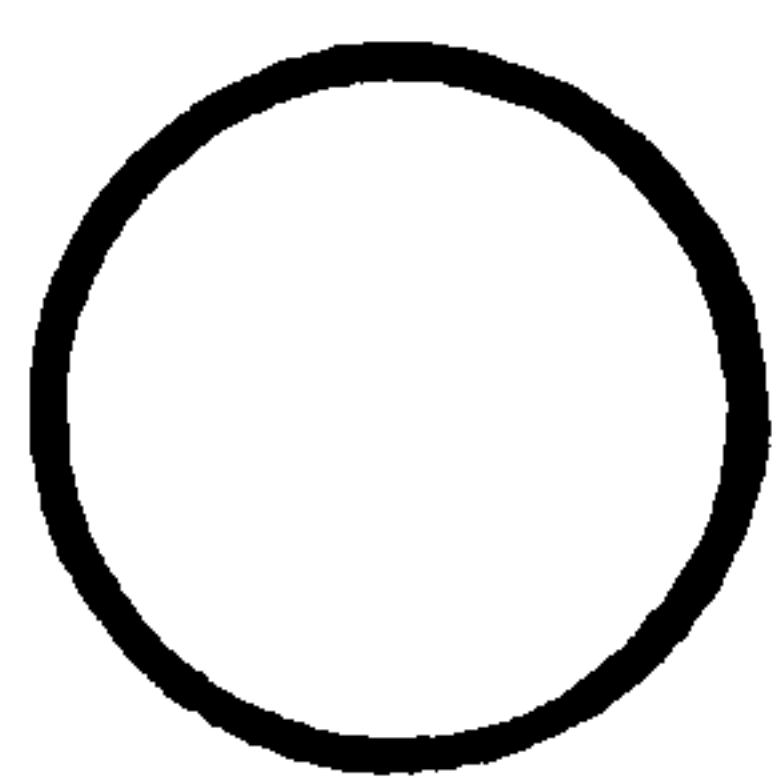

چې خوندي دې کړوږه شه
چې دې و بازه خوندي شه
لاس په ظلم پورته شوی
بېرته شرق په خپل تندي شه
د باتور و جس پي بايمل
چې د چتو وهندي شه
پوپي پاخي آدم و خوري
چې د پولو خای بندي شه
د خلیل پري ته وتی
د بتانو وهندي شه
چا تونگ د اسمان و خور
خوک پخلا په کړیندي شه

شوندانه ټول یو خانیز دی
که هر خومره گن رنگیر دی

مخ دټولو په يـوـمـخه
 که هر توکی بل مخین دی
 په یو بډ په زیر جبار وځي
 دار باب که زرتارین دی
 لارې لارې یو شه لاره
 تـل تـلی یو شه تلین دی
 ستور تلین ستور تلین کور
 کائنات یو شه کورین دی
 پدې دومره هک خا ندره کې
 ځمکه ناشې غونډې څیز دی
 خو ځمک زی په شونی تیاو
 د هـمـه شـر وند د تو زین دی

په تنزومت کیر او کره
 شیش بیا واخله ویر جهان ته
 چې ذره په ولکه واخلي
 متی رښکه بیا شلمان ته
 ستا تقدیر څه ځمکه نه ده
 لارې ویا سه آسمان ته

له بېلي درياب ته واوړه
 له تنگي نه پلن دامن ته
 غوږکمنه په لينده کسره
 بيا ورکښيوزه ښځ کبان ته
 له سپرغودي ډېر شړوند وکړه
 لاس کړه اوږد نمره وښان ته
 پوهه بوځه خيړکتيا له
 خيړکي راښکته ايمان ته
 په نري ورځور پدوځي
 گرځېدلی اوسه ځان ته

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library